

**Awdurdod Parc Cenedlaethol
Arfordir Penfro**

*Eich helpu chi i ddeall
Incwm a gwariant yr Awdurdod*

**DATGANIAD O GYFRIFON
2016/17**

MYNEGAI

TUDALEN

Adroddiad Naratif a Chyfrifon Cryno: <i>Y cyfan sydd angen i chi ei wybod o'r Datganiad o Gyfrifon</i>	3
--	----------

DATGANIAD O GYFRIFON

y wybodaeth statudol

Datganiad o Bolisiau Cyfrifyddu	16
Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	23
Mantolen	24
Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn	25
Datganiad Llif Arian	27
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	28
Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon	62
Datganiad Llywodraethu Blynnyddol	63
Adroddiad yr Archwilwyr	79
Atodiad I: Rhestr o Lwfansau a Threuliau Aelodau a Dalwyd	82

DATGANIAD O GYFRIFON 2016/17

ADRODDIAD NARATIF A CHYFRIFON CRYNO

CYFLWYNIAD

1. O dan ddarpariaethau Adran 63 o Ddeddf yr Amgylchedd 1995, a Gorchymyn Awdurdodau Parciau Cenedlaethol (Cymru) 1995, sefydlodd Ysgrifennydd Gwladol Cymru Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro ar y 23^{ain} o Dachwedd 1995. O'r 1^{af} o Ebrill 1996, nid oedd y Parc Cenedlaethol bellach yn cael ei reoli fel pwyllgor o Gyngor Sir Dyfed, a daeth yn awdurdod lleol annibynnol â diben arbennig. Effaith gyffredinol Erthygl 17(1) o Orchymyn Ad-drefnu Llywodraeth Leol (Cymru) (Eiddo ac ati) 1996 oedd breinio hawliau a rhwymedigaethau eiddo yn yr Awdurdod Parc Cenedlaethol newydd (ond nid unrhyw ddyled benthyciadau) yr hen Gyngor Sir, o ran ardal y Parc Cenedlaethol.
2. Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn gyhoeddiad sy'n ofynnol yn ôl y gyfraith sy'n rhoi gwybodaeth glir i drethdalwyr lleol, aelodau'r Awdurdod a rhanddeiliaid eraill am berfformiad a sefyllfa ariannol Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro, er mwyn hwyluso asesiad o stiwardiaeth arian cyhoeddus ac ar gyfer gwneud penderfyniadau economaidd.
3. Mae'r Adroddiad Naratif hwn yn ganllaw hawdd ei ddeall i'r materion mwyaf arwyddocaol a nodir yn y Datganiad o Gyfrifon. Cyflwynir cyfrif refeniw cryno a syml, ynghyd â gwybodaeth ategol, er mwyn dangos yn glir y gost o ddarparu gwasanaethau a'r modd yr ariennir y costau hynny. Ni ddefnyddiwyd termau technegol, lle bynnag yr oedd yn bosibl, yn yr Adroddiad Naratif hwn.

GWARIANT A CHYLLID

4. Bob blwyddyn mae'n ofynnol i'r Awdurdod Parc Cenedlaethol gyflwyno cais i Lywodraeth Cymru am ei gyllid ar gyfer y flwyddyn ganlynol. Cyflwynir y cais fel dogfen ar y cyd, sef Cais am Grant i Barciau Cenedlaethol Cymru, ac yn dilyn ymgynghori â Chyfoeth Naturiol Cymru, mae Llywodraeth Cymru yn penderfynu ar Grant y Parc Cenedlaethol am y flwyddyn sydd i ddod.
5. Wrth bennu swm y Grant i'r Parc Cenedlaethol, mae Llywodraeth Cymru hefyd yn penderfynu, yn unol â phwerau statudol, yr isafswm y gellir ei godi gan yr Awdurdod Parc Cenedlaethol fel Ardoll yn erbyn Cyngor Sir Penfro. Mae Grant y Parc Cenedlaethol yn cynrychioli 75% o gyllid grant craidd yr Awdurdod, a'r 25% sy'n weddill yn cael ei gynrychioli gan yr Ardoll. Mae'r gyllideb refeniw net yn cyfrif am incwm a gynhyrchir yn lleol gan yr Awdurdod Parc Cenedlaethol, megis incwm o daliadau meysydd parcio a ffioedd cynllunio, ac o grantiau gwasanaeth penodol eraill, megis grant ar gyfer cynnal-a-chadw Llwybr yr Arfordir (Llwybr Cenedlaethol). Mae unrhyw falans sy'n uwch neu'n is na'r gyllideb net a gymeradwywyd yn cael ei reoli

drwy gronfeydd refeniw yr Awdurdod.

6. Yn 2016/17 roedd gwariant refeniw yr Awdurdod (hynny yw, gweithgareddau gweithredol o ddydd i ddydd) yn £6,901k. Mae'r gwariant ar y rhaglen gyfalaf o £119k yn cynnwys £73k a wariwyd ar asedau sy'n berchen i'r Awdurdod ac sy'n effeithio ar werthoedd yr asedau sefydlog yn y Fantolen. Mae'r balans o £46k yn wariant sydd wedi'i gynnwys yn y Cyfanswm Costau Refeniw. Nodir yn y paragraffau canlynol wybodaeth am y ffynonellau ariannu ac ar beth y gwariwyd yr arian.

(a) **O ble ddaeth yr arian:-**

CYLLIDEB REFENIW	2016/17 £ 000	2016/17 %	2015/16 £ 000	2015/16 %
Grant y Parc Cenedlaethol, gan Lywodraeth Cymru:	3,645	53%	3,161	48%
Ardoll y Parc Cenedlaethol, yn erbyn Cyngor Sir Penfro:	985	14%	1,054	16%
Incwm a Gynhyrchwyd yn Lleol (drwy ffioedd a thaliadau):	1,495	22%	1,504	23%
Grantiau Refeniw ar gyfer Gwasanaeth/Prosiect Penodol:	409	6%	584	9%
Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd/Cyffredinol:	367	5%	249	4%
CYFANSWM CYLLID REFENIW	6,901	100%	6,552	100%

CYLLIDEB GYFALAF	2016/17 £ 000		2015/16 £ 000
Grantiau Cyfalaf Prosiect Penodol:	87		2
Y defnydd o dderbyniadau cyfalaf	Nil		Nil
ARIANNU CYFALAF	87		2
A chyllid o'r gyllideb refeniw (wedi'i gynnwys uchod)	32		145
CYFANSWM Y GYLLIDEB GYFALAF	119		147

Mae incwm a gwariant yr Awdurdod wedi'i rannu at ddibenion cyfrifyddu rhwng cronfeydd refeniw a chronfeydd cyfalaf yn unol ag arferion cyfrifyddu awdurdodau lleol. Mae'r Awdurdod yn gallu defnyddio peth o'i arian refeniw i gyfrannu at brosiectau cyfalaf, ond ni all ddefnyddio grantiau cyfalaf i gyfrannu at wariant refeniw.

Roedd cyllid refeniw cyffredinol yr Awdurdod wedi cynyddu 5.3% yn 2016/17 a'r prif reswm am hyn oedd y Grant Parc Cenedlaethol ychwanegol o £750k a ryddhawyd gan Lywodraeth Cymru i ariannu prosiectau penodol. Nid oedd y Grant Parc Cenedlaethol ychwanegol hwn wedi denu'r Ardoll arferol. Yn 2016/17, am bob £1 a ddarparwyd gan y Grant Parc Cenedlaethol a'r Ardoll yn y flwyddyn, llwyddodd yr Awdurdod i

gynhyrchu 49c arall o ffynonellau eraill (2015/16=55c).

Roedd yr Incwm a Gynhyrchwyd yn Lleol yn cynnwys y canlynol:

INCWM A GYNHYRCHWYD YN LLEOL	2016/17 £000's	2015/16 £000's	% y Newid
Gwerthu Nwyddau ac Incwm o Ganolfannau Gwybodaeth	281	312	-10%
Incwm meysydd parcio a chonsesiynau	447	446	0%
Ffioedd mynediad a Gweithgareddau a Digwyddiadau	237	249	-5%
Incwm hysbysebu	85	88	-4%
Ffioedd cynllunio	197	168	17%
Gwerthu coed	31	31	1%
Arall : Incwm eiddo a chyfraniadau	154	136	13%
Incwm o eiddo buddsoddi	42	55	-24%
Incwm buddsoddi (buddsoddi arian gweddill)	21	19	9%
CYFANSWM INCWM LLEOL	1,495	1,504	-1%

Mae'r Awdurdod yn hynod ddiolchgar i'r holl sefydliadau sy'n cefnogi ei waith drwy ddarparu cyllid refeniw a chyfalaf. Mae rhagor o wybodaeth am grantiau refeniw a dadansoddiad o grantiau cyfalaf a ddarperir i'w gweld yn y Datganiad o Gyfrifon.

(b) **Ar beth y gwariwyd yr arian:-**

CYLLIDEB REFENIW	2016/17 £000	2016/17 %	2015/16 £000	2015/16 %
Cyflogeion	3,637	53%	3,653	56%
Yn ymwneud ag adeiladau	725	11%	640	10%
Trafnidiaeth a Theithio	172	2%	193	3%
Cyflenwadau, Gwasanaethau a Grantiau	1,347	20%	1,210	18%
Trosglwyddiadau i Gronfeydd a Glustnodwyd	749	11%	518	8%
Cyfraniad i brosiectau cyfalaf	32	0%	145	2%
Taliadau cyllido	2	0%	1	0%
Cynnydd/ (gostyngiad) yn y Cronfeydd wrth Gefn Cyffredinol	237	3%	192	3%
CYFANSWM COST REFENIW	6,901	100%	6,552	100%

7. Cyllideb Refeniw

Mae'r Awdurdod yn rheoli ei gyllideb refeniw ar sail cyllideb "net". Mae hyn yn golygu bod incwm a gynhyrchir yn lleol a grantiau penodol yn cael eu neilltuo i benawdau cyllideb penodol a'u gosod yn erbyn y gwariant yn y penawdau hynny i bennu'r gyllideb net.

Mae'r gyllideb net ar gyfer pob gwasanaeth hefyd yn cynnwys "tâl cyfalaf". Mae hyn yn seiliedig ar yr asedau a ddefnyddir gan y gwasanaethau ac yn cynnwys tâl am ddibrisiant (sef gwerth yr asedau a ddefnyddiwyd gan wasanaeth yn ystod y flwyddyn). Mae'r costau cyfalaf yn cael eu gwrth-droi allan o'r cyfrifon, gan eu bod yn addasiadau nad ydynt yn arian parod - hynny yw, mae'r balans yn ddim ac nid oes angen unrhyw gyllid arian parod.

Yn yr un modd, gwneir addasiadau ar gyfer costau pensiwn yn unol â gofynion cyfrifyddu a elwir yn Fuddiannau Gweithwyr IAS 19 *Buddiannau Ymddeol*. Codir "cost gwasanaeth cyfredol" ar gyllidebau gwasanaeth (sef cost yr hyn y mae gweithwyr wedi'i ennill mewn hawliau pensiwn yn ystod y flwyddyn) yn lle cost cyfraniadau'r cyflogwr (sef yr union swm a godir ar y cyfrifon ar gyfer cyfraniadau yn y flwyddyn i'r Gronfa Pensiwn). Mae'r addasiadau hyn hefyd yn cael eu gwrth-droi allan o'r cyfrifon o dan Cost Net y Gwasanaethau, drwy'r *Symudiad ar Gronfa Pensiwn Wrth Gefn*, i ddychwelyd y gost yn y cyfrifon yn ôl i werth cyfraniadau'r cyflogwr. Bwriedir i'r addasiadau technegol hyn ddod â'r gwasanaethau cyhoeddus yn unol â'r Safonau Adrodd Rhyngwladol.

Cyflwynir y gyllideb net a'r sefyllfa alldro net ar y dudalen nesaf ar gyfer prif feysydd gwasanaeth yr Awdurdod, a nodir mewn Cyfrif Incwm a Gwariant syml (cyfrif elw/colled).

Cyfrif Refeniw 2016/17	Cyllideb Net £000	Alldro Net £000	Amrywia nt £000	Alldro Net 2015/16 £000
Cadwraeth yr Amgylchedd Naturiol	433	410	23	430
Cadwraeth y Dreftadaeth Ddiwylliannol	183	165	18	123
Rheoli Datblygu	520	435	85	484
Blaengynllunio a Chymunedau	439	463	-24	404
Hyrwyddo a Dealltwriaeth	1,204	1,140	64	1,297
Rheoli Hamdden a Thrafnidiaeth	73	40	33	43
Parcmy, Ystadau a Gwirfoddolwyr	1,188	1,154	34	1,091
Cynrychiolaeth a Rheolaeth Ddemocrataidd	588	555	33	559
Rheoli Gwasanaethau a Gwasanaethau Cynnal	43		43	0
Cost net gwasanaethau	4,671	4,362	309	4,431
Incwm llog a buddsoddi a enillwyd yn ystod y flwyddyn	-15	-21	6	-19
Eitemau eraill heblaw arian parod a ddebydwyd neu a gredydwyd i Gronfeydd Wrth Gefn yr Awdurdod am y flwyddyn:	-560	-482	-78	-637
Grant Parc Cenedlaethol - Llywodraeth Cynulliad Cymru	-3645	-3645	0	-3,161
Ardoll y Parc Cenedlaethol - Cyngor Sir Penfro	-984	-984	0	-1,054
Gwarged / Diffyg (-) Net Gweithredu	533	770	-237	440
Yn llai o drosglwyddiad net i (-) / o Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	-533	-533	0	-248
GWARGED DIWEDD Y FLWYDDYN		237	-237	192

**Mae costau Rheoli Gwasanaethau a Gwasanaethau Cynnal yn cynnwys Penaethiaid Gwasanaeth, y dderbynfa, rheoli perfformiad, gwasanaeth cyfreithiol, cyllid, technoleg gwybodaeth, hyfforddiant, prosiectau, cynnal-a-chadw adeiladau, a chostau adeiladau - a ailgodir ar ddefnyddwyr y gwasanaethau hyn, a dangosir unrhyw falans ar wyneb y cyfrifon. Roedd cost net y Gwasanaethau Cynnal, gan gynnwys taliadau cyfalaf (£66k), yn dod i gyfanswm o £1.0m ac mae'r swm hwn wedi'i ailddyrannu yn llawn i'r adrannau gwasanaeth uniongyrchol.*

Sylwadau Cryno

Cost Net alldro gwariant y Gwasanaeth am y flwyddyn oedd £4,362k yn erbyn cyllideb Cost Net o £4,671k ac union gost o £4,431k yn 2016/17. Roedd y Gost Net yn £238k yn is na'r gyllideb ddiwygiedig ac mae esboniad am y prif amrywiadau o fewn pob gwasanaeth fel a ganlyn:

- **Cadwraeth yr Amgylchedd Naturiol (£23k yn llai na'r gyllideb).** Roedd Canolfan Coetir Cilrhedyn gryn dipyn yn llai na'r gyllideb am y flwyddyn yn sgîl arbedion staff o £2k, a £9k yn llai o gostau contractwyr, a £9k arall yn llai o gostau deunydd crai.
- **Cadwraeth Treftadaeth Ddiwylliannol (£18k yn llai na'r gyllideb).** Mae'r tanwariant yn y maes gwasanaeth hwn yn ganlyniad i nifer o arbedion costau yn y gyllideb Archaeolegol. Roedd ymddeoliad Archaeolegydd yr Awdurdod wedi golygu arbedion mewn cyflogau a'r costau cysylltiedig yng nghyllideb y Gwasanaethau Archaeolegol. Yn lle swydd llawn-amser, penodwyd Archaeolegydd Cymunedol rhan-amser.
- **Rheoli Datblygu (£85k yn llai na'r gyllideb).** Roedd incwm ffioedd cynllunio yn £197k sef £5k yn uwch na'r gyllideb ac yn £29k yn uwch na'r un cyfnod yn 2015/16. Roedd incwm ffioedd cyn-ymgeisio oedd heb ei gyllidebu o £15k ynghyd ag arbedion mewn cyflogau (£22k), hysbysebu statudol (£10k), ad-daliadau treuliau cyfreithiol (£6k), costau teithio (£3k) ac arbedion eraill wedi cyfrannu at y tan-wariant.
- **Blaengynllunio a Chymunedau (£24k yn uwch na'r gyllideb).** Cyfanswm taliadau grant y Gronfa Datblygu Cynaliadwy yn ystod y flwyddyn oedd £145k, oedd yn £23k yn uwch na'r gyllideb gan wneud iawn am y tanwariant yn 2015/16. Roedd y gronfa wedi gwneud pedwar ar ddeg o daliadau i wahanol brosiectau gan gynnwys: Compost Adfer Gwres, Coleg y Môr, Tyrbin Llif y Llanw Strwmbwl, Odyn Ganoloesol Trefdraeth, Menter Beilot Pysgod Cregyn Cynaliadwy Sir Benfro, Gofal Solfach, Pwyth mewn Pryd, Gwenyn Gwylt Gorllewin Cymru, a Pharc Chwarae Sir Benfro. Roedd Cynlluniau Datblygu wedi gorwario £6k oherwydd costau ychwanegol oedd yn gysylltiedig â'r Cynllun Datblygu Lleol. Oherwydd cau'r cynllun Galluogi Tai Rhanbarthol derbyniodd yr Awdurdod ad-daliad o £12k o'r arian gweddill a gredydwyd yn ôl i'r gyllideb Cynllunio Datblygu.
- **Hyrwyddo a Dealltwriaeth (£64k yn llai na'r gyllideb).** Mae'r tabl ar dudalen 10 yn dangos y gyllideb, incwm gwerthu nwyddau eleni a'r llynedd, incwm mynediad ac incwm meysydd parcio am y 12 mis yn diwedd ar yr 31^{ain} o Fawrth 2017. Cyfanswm y gwerthiant nwyddau oedd £280k sef £39k yn llai na'r gyllideb, sef £29k yn llai na'r llynedd a £37k yn llai na 2014/15. Roedd y gostyngiadau amlwg yn Oriel y Parc ac yng Nghastell Henllys yn cael eu gwrthbwysu yn rhannol gan ffigurau masnachu da yng Nghastell Caeriw. Roedd cau Canolfan Wybodaeth Dinbych-y-pysgod yn ystod y flwyddyn, ac nid oedd gwyliau'r Pasg yn y flwyddyn ariannol 2016/17, hefyd wedi cyfrannu at y gostyngiad. Roedd incwm y ffioedd mynediad i'r canolfannau treftadaeth o £180k yn £18k yn uwch na'r gyllideb, yn £18k yn uwch na 2015/16 ac yn £16k yn uwch na 2014/15. Ychwanegwyd at y ffrydiau incwm hyn gan incwm Gweithgareddau a Digwyddiadau ychwanegol o £16k a gwerthiannau Arddangosfeydd o £11k. Cafodd prydles caffi Oriel y Parc ei ail-drafod fis Tachwedd 2016 ac arweiniodd hyn at gynnydd yn y rhent o £5k ar y gyllideb. Yn ystod y flwyddyn gwelodd Castell Caeriw gynnydd o 3.6% yn nifer yr ymwelwyr, a gwelodd Oriel y Parc gynnydd o 3.2%. Gwelodd Castell Henllys ostyngiad o 17.8% yn nifer yr ymwelwyr yn 2016/17 tra bod Trefdraeth wedi gweld gostyngiad o 10.5%. Yn Oriel y Parc mae nifer yr ymwelwyr â'r oriel wedi cynyddu o 19.22% yn 2015/16 i 29.61% yn 2016/17.

Roedd yr incwm hysbysebu yng nghyhoeddiad yr Awdurdod Coast to Coast yn nhymor 2017 yn rhyw £85k, oedd yn £3k yn llai nag yn 2015/16 ac yn £2k yn llai na'r gyllideb. Derbyniodd yr Awdurdod £250k gan Lywodraeth Cymru ar brosiect 3 blynedd Llwybrau (sydd wedi disodli'r prosiect "Eich Parc, Eich Dyfodol"), £100k i dalu am estyniad i'r rhaglen beilot eco systemau "Pwyth mewn Pryd" ar rywogaethau ymledol, a £180k i

farchnata Llwybr Arfordir Cymru. Roedd y gyllideb Cyfathrebu yn £26k yn is na'r gyllideb yn bennaf oherwydd absenoldeb mamolaeth estynedig y Rheolwr Cyfathrebu a Marchnata.

Derbyniodd yr Awdurdod grant o £8k gan Groundwork UK o dan y cynllun Bagiau o Help ar gyfer y prosiect Coetir Cymunedol Portfield Gate. Ymunodd y drydedd garfan o weithwyr dan hyfforddiant ar y rhaglen Sgiliau ar Waith a ariennir gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri â'r Awdurdod fis Medi. Mae'r prosiect hwn dros 3 blynedd yn ariannu 5 person dan hyfforddiant bob blwyddyn i'w cynorthwyo i ddatblygu eu sgiliau a'u cyfleoedd i gael gyrfa ym maes rheoli tir.

- **Hamdden a Rheoli Trafnidiaeth (£33k yn llai na'r gyllideb).** Mae'r tabl ar dudalen 10 yn dangos yr incwm o'r Meysydd Parcio am y 12 mis o £414k, sydd yn £40k yn uwch na'r gyllideb ac yn £2k yn llai nag yn 2015/16. Ac eithrio Freshwater East a Niwngwl roedd incwm pob maes parcio arall yn agos i'r gyllideb neu'n uwch na'r gyllideb. Roedd y cytundeb lefel gwasanaeth gyda Chyngor Sir Penfro i ddarparu gwasanaethau gorfodaeth meysydd parcio (am gyfnod o 5 mis ac am gyfanswm cost o £12.5k) wedi'i adnewyddu unwaith yn rhagor ac wedi bod yn llwyddiant yn ystod y flwyddyn.

Roedd Cyngor Sir Penfro wedi gostwng eu cyllideb ar gyfer y cynllun Bysiau Lonydd Glas ac felly roedd cyfraniad yr Awdurdod hefyd yn gostwng. Yr arbedion eraill yn y gwasanaeth oedd yn y meysydd Llwybr Cenedlaethol a Hawliau Tramwy Cyhoeddus. Hefyd derbyniodd yr Awdurdod grant pellach o £27k gan Lywodraeth Cymru dros gyfnod hyd at 31 Mawrth 2019 ar gyfer rhaglen gyffredinol o atgyweirio Chwarel a Harbwr Porthgain.

- **Parcmy, Ystadau a Gwirfoddolwyr (£34k yn llai na'r gyllideb).** O fewn y maes Rheoli Ystadau roedd yr incwm o'r consesiynau hufen-iâ a'r incwm o'r amrywiol ffilmio yn sylweddol uwch na'r gyllideb o £4k a £3k. Roedd gwasanaeth Parcmy Ardal y Gogledd yn llai na'r gyllideb oherwydd treulio oriau ychwanegol ar y Llwybr Cenedlaethol a'r incwm hwnnw yn cael ei gredydu.
- **Cynrychiolaeth a Rheolaeth Ddemocrataidd (£33k yn llai na'r gyllideb).** Yn y gyllideb Gwasanaethau Democrataidd roedd arbedion yn y meysydd cynadleddau, costau cyfieithu, seminarau ac yn lwfansau a threuliau'r Aelodau. Yn y gyllideb Gweithgareddau Corfforaethol a Rheoli roedd arbedion mewn gwerthuso swyddi a thanysgrifiadau. Penderfynodd yr Awdurdod i barhau i gefnogi Partneriaeth Parciau Cenedlaethol y DU, y cwmni masnachol a sefydlwyd i geisio nawdd masnachol a chyfleoedd masnachu i 15 o Awdurdodau Parciau Cenedlaethol. Hefyd roedd arbedion yng nghyllideb Parciau Cenedlaethol Cymru drwy ddefnyddio cronfeydd cronnus wrth gefn i ariannu cost y blynyddoedd cyfredol.
- **Rheoli Gwasanaethau a Gwasanaethau Cynnal (£43k yn llai na'r gyllideb).** Roedd y tanwariant ar Reoli Gwasanaethau a Gwasanaethau Cynnal yn ganlyniad i nifer o ffactorau gan gynnwys y canlynol:
 - Costau teithio is ar draws ystod o feysydd, llai o ffioedd cyfreithiol ac arbedion yn y gyllideb hyfforddiant staff.
 - Arbedion cyflog a ddeilliodd o'r trefniant i rannu swydd y rheolwr technoleg gwybodaeth gyda Pharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog.
 - Llai o ffioedd archwilio gan Swyddfa Archwilio Cymru.

- Roedd gosod bwyler biomas a phaneli ffotofoltaig wedi cyfrannu at arbedion sylweddol yng nghostau trydan pencadlys Llanion.

Incwm 2016/17 yn erbyn y Gyllideb a'r Blynyddoedd Blaenorol

Gwerthu Nwyddau	Cyllideb 12 mis	Incwm 12 mis	Amrywiant	2015 /16	Amrywiant	2014/15	Amrywiant	2013/14	Amrywiant
Incwm Caeriw	70,158	78,755	8,597	81,035	-2,281	71,141	7,614	54,795	23,960
Oriel y Parc	140,656	108,188	-32,468	121,575	-13,387	150,296	-42,108	135,816	-27,628
Trefdraeth	27,427	30,984	3,557	31,276	-292	28,886	2,098	22,479	8,505
Canolfan Dinbych-y-pysgod	26,715	22,524	-4,191	27,536	-5,011	28,967	-6,443	24,652	-2,128
Castell Henllys	53,705	39,179	-14,526	47,645	-8,466	37,569	1,610	42,974	-3,795
	318,661	279,630	-39,031	309,067	-29,437	316,859	-37,229	280,716	-1,086
Ffioedd Mynediad									
Incwm Caeriw	104,556	123,433	18,877	126,211	-2,778	103,021	20,412	89,279	34,154
Castell Henllys	57,929	56,952	-977	71,764	-14,812	61,598	-4,646	51,444	5,508
	162,485	180,385	17,900	197,975	-17,590	164,619	15,766	140,723	39,662
Incwm Meysydd Parcio									
Gweithrediadau Maes Parcio	5,000	4,548	-452	11,503	-6,955	10,109	-5,561	3,722	826
Maes Parcio Saundersfoot	59,920	77,391	17,471	71,665	5,726	65,911	11,480	36,438	40,953
Maes Parcio Maenorbŷr	37,389	41,094	3,705	41,259	-165	41,153	-59	47,513	-6,419
Maes Parcio Freshwater East	25,704	19,312	-6,392	22,777	-3,465	26,333	-7,021	28,454	-9,142
Maes Parcio Aber Bach	29,155	35,616	6,461	38,955	-3,339	32,144	3,472	37,009	-1,393
Maes Parcio Aber Llydan	21,638	21,628	-10	22,100	-472	22,871	-1,243	17,714	3,914
Maes Parcio Tyddewi	75,000	77,327	2,327	79,780	-2,453	74,706	2,621	57,412	19,915
Maes Parcio Trefdraeth	18,757	18,863	106	15,697	3,166	26,361	-7,498	21,538	-2,675
Maes Parcio Poppit	36,524	45,678	9,154	34,623	11,055	36,657	9,021	20,961	24,717
Maes Parcio Niwglwl	19,500	17,664	-1,836	19,946	-2,282	18,646	-982	17,902	-238
Maes Parcio Solfach	45,000	54,460	9,460	57,161	-2,701	19,583	34,877	19,401	35,059
	373,587	413,581	39,994	415,466	-1,885	374,474	39,107	308,064	105,517

8. Rhaglen Gyfalaf

Ariannwyd y prosiectau canlynol fel rhan o'r rhaglen gyfalaf am y flwyddyn:

	Cyfanswm y Gost 2016/17 £000	Cyfanswm y Gost 2015/16 £000
Hyrwyddo Dealltwriaeth a Mwynhad	6	73
To Melin Caeriw		52
Tractor Castell Henllys		16
Tŷ Crwn Castell Henllys	6	5
Rheoli Hamdden a Pharciau	107	52
Wal Gynnal Caergawell Angle*	46	
Cerbydau	18	52
Meysydd Parcio	43	
Gwasanaethau Corfforaethol a Chynnal	6	22
Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	6	22
CYFANSWM GWARIANT CYFALAF	119	147
Ariannwyd gan:		
Ariannu o'r gyllideb refeniw	-32	-145
Grantiau Ychwanegol	-87	-2
Cyfanswm	-119	-147
*Roedd y gwariant ar Wal Gynnal Caergawell Angle yn rhan o'r Rhaglen Gyfalaf ond mae'r costau wedi'u cynnwys yng Nghost Net y Gwasanaethau.		

Manylion y rhaglen gyfalaf yw:

- Tŷ Crwn Castell Henllys. Penodwyd Ymddiriedolaeth Archaeolegol Dyfed yn ymgynghorwyr i wneud astudiaeth o ailadeiladu dau dŷ crwn. Cwblhawyd y gwaith o ddymchwel un o'r ddau dŷ crwn yn ystod y flwyddyn ariannol, a disgwylir i'r gwaith o ailadeiladu gael ei wneud yn ystod haf 2017.
- Wal Gynnal Caergawell Angle. Fis March 2016 derbyniodd yr Awdurdod Grant Mynediad o £105k gan Lywodraeth Cymru. Rhoddwyd y grant ar gyfer nifer o brosiectau penodol oedd yn cynnwys gwaith atgyweirio i wal gynnal caergawell y gilffordd ar lôn Point House, Angle. Cymeradwyodd yr Awdurdod y prosiect hwn fis Medi, a chwblhawyd y gwaith yng ngwanwyn 2017.
- Cerbydau. Pan yw'n briodol gwneud hynny mae'r Awdurdod yn prynu cerbydau ar ddiwedd eu cytundeb hurio ar gontract; yn ystod y flwyddyn cafodd bws mini, a ddefnyddiwyd gan y rhaglen Eich Parc Eich Dyfodol, a cherbyd Mitsubishi Outlander, eu prynu. Disgwylir i'r cerbydau hyn a brynwyd dalu am eu hunain cyn pen 3 blynedd gan arwan at arbedion refeniw.
- Meysydd Parcio. Fis Mehefin 2016 cyflwynodd yr Awdurdod gais am grant Cyfalaf Mynediad i'r Parc Cenedlaethol, a derbyniwyd cynnig o grant gan Lywodraeth Cymru o £133k. Cwblhawyd gwaith mawr ar wella maes parcio yn Little Haven a dechreuwyd ar y gwaith ar faes parcio Saunterfoot y disgwylir iddo gael ei gwblhau

yn 2017/18.

- Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu: Systemau Cynllunio Electronig / Rheoli Dogfennau (DMS). Gwnaeth yr Awdurdod adolygiad helaeth o'r system DMS sy'n addas i'w anghenion a phenderfynwyd prynu system a ddarperir gan Agile. Cyfanswm cost y prosiect yw tua £63k.

9. Crynodeb o'r Fantolen ar 31 Mawrth 2017

	2016/17 £000	2015/16 £000
Asedau Sefydlog	12,062	12,897
Arian parod mewn llaw/banc	3,456	2,735
Stociau o nwyddau a choed	153	166
Dyledwyr - arian sy'n ddyledus i'r Awdurdod	289	260
Credydwyr - arian sy'n ddyledus gan yr Awdurdod	-471	-463
Darpariaethau - ar gyfer ymrwymadau hysbys	-9	
Benthyca tymor hir (mwy na blwyddyn)		-1
Arian parod wrth gefn:		
Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy / Grantiau Cyfalaf Andefnyddiadwy		
Cronfeydd a Glustnodwyd - at ddibenion penodol	-2,273	-1,789
Cronfeydd Refeniw Cyffredinol wrth gefn	-939	-702
Derbyniadau Cyfalaf wrth gefn Defnyddiadwy	-281	-281
Heb fod yn arian parod:		
Cronfa Absenoldebau Cronedig	49	49
Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	-9,351	-10,313
Cronfa Ailbriso wrth gefn	-2,685	-2,558
Rhwymedigaeth Pensiwn	-4,638	-3,369
Cronfa Pensiwnau wrth gefn (i gydbwyso â rhwymedigaeth pensiwn)	4,638	3,369
BALANSWYD I:		0

Gwerth net asedau sefydlog yr Awdurdod a ddefnyddiwyd ar ddiwedd y flwyddyn oedd £12,062k, i lawr o £12,897k ar 31 Mawrth 2016. Roedd nifer o asedau yn cael eu hailbriso fel rhan o'r rhaglen dreigl o ail-briso dros gyfnod o bum mlynedd, oedd yn cynnwys yr asedau canlynol: Canolfan Goetir Cilrhedyn, Meysydd Parcio Traeth Trefdraeth a Thraeth Poppit, Coetiroedd Penlan a Phentre Ifan a'r tir a ddelir yn Sageston.

Roedd ychwanegiadau cyfalaf, gwaredu asedau a lleihad mewn gwerth asedau hefyd wedi effeithio ar y symudiadau yn y balans. Mae asedau cyfalaf yn cynnwys cerbydau ac offer a

thir/adeiladau - megis meysydd parcio, safleoedd picnic, tir arfordirol, coetiroedd, canolfannau gwybodaeth a safleoedd hanesyddol. Mae Stoc, Dyledwyr, Credydwyr, Darpariaethau a balansau benthycu Tymor Hir yn codi o weithgareddau gwariant refeniw a chyfalaf arferol yr Awdurdod. Prin iawn yw'r symudiadau yn y categorïau hyn rhwng y ddwy flwyddyn ariannol. Ar y llaw arall mae balans arian parod yr Awdurdod wedi cynyddu'n aruthrol, a'r rheswm am hyn oedd derbyn £750k gan Lywodraeth Cymru ar gyfer amrywiol brosiectau ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd yw cronfeydd a grëwyd o arian dros ben yn y flwyddyn gyfredol a'r flwyddyn flaenorol sydd wedi'u neilltuo ar gyfer prosiectau penodol. Cronfeydd Wrth Gefn Cyffredinol yw arian dros ben a gronnwyd sydd ar gael i'w defnyddio at bob un o ddibenion y Parc. Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy yw elw o werthu asedau'r Awdurdod a gellir ond eu defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf

Roedd y balans ar y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf wedi parhau ar £281k. Yn ystod y flwyddyn cynyddodd y Cronfeydd a Glustnodwyd o £1,789k i £2,273k, a'r rheswm am hyn oedd derbyn grant ychwanegol y cyfeirir ato uchod ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Roedd balans y Gronfa Gyffredinol Wrth Gefn i fyny o £702k i £939k ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Roedd sefyllfa ariannol yr Awdurdod ar ddiwedd 2016/17 yn parhau i fod yn gryf gyda chronfeydd arian parod sylweddol wrth gefn. Fodd bynnag, o ystyried yr amgylchedd ariannol tynn parhaus yn y sector cyhoeddus, disgwylir y bydd y balansau ar y Cronfeydd Cyffredinol, Derbyniadau Cyfalaf a'r Cronfeydd a Glustnodwyd yn gostwng yn sylweddol dros y blynyddoedd nesaf. Mae'r Gronfa Absenoldebau Cronedig yn ymwneud ag absenoldebau cronedig y staff a enillwyd ond nas cymerwyd yn y flwyddyn. Roedd y gronfa hon wedi gostwng £1k yn y flwyddyn sy'n amlygu'r gostyngiad yn nifer y staff. Oherwydd y modd y mae'r Awdurdod yn rhoi cyfrif am y gwariant cyfalaf, mae'r balansau ar y Cyfrif Addasu Cyfalaf a'r Gronfa Ailbrisio yn amlygu gwerth yr asedau sefydlog a ddefnyddiwyd.

Roedd y Rhwymedigaeth Cronfa Bensiwn ar ddiwedd y flwyddyn wedi cynyddu i £4,638k o'i gymharu â'r rhwymedigaeth ar ddiwedd 2015/16 o £3,369k. Y rheswm am hyn yn bennaf oedd gostyngiad bach yn y gyfradd ddisgownt yn ystod y flwyddyn a chynnydd bach yn rhagdybiaeth chwyddiant y CPI. Effaith hyn i gyd oedd cynnydd sylweddol yn rhwymedigaethau'r gronfa pensiwn. Hefyd roedd cynnydd sylweddol yn y marchnadoedd buddsoddi yn ystod y cyfnod oedd wedi golygu cynnydd sylweddol yng ngwerth yr asedau.

10. Edrych ymlaen

Roedd y Grant Parc Cenedlaethol a'r Ardoll am 2017/18 wedi parhau ar yr un lefel â 2016/17. Serch hynny mae hyn yn dilyn toriadau yn y cyllid craidd o ychydig dros £900k (19%) rhwng 2013/14 a 2016/17. Fodd bynnag pan ychwanegir chwyddiant at gyfanswm y gostyngiad mewn cyllid craidd, mewn termau real mae'r gostyngiad yn rhyw 25%. Er bod yr Awdurdod wedi gwneud arbedion sylweddol yn y gyllideb dros y blynyddoedd diwethaf hyn, mae felly yn parhau i wynebu her ariannol i sicrhau ei fod yn lleihau ei sylfaen costau sylfaenol eto fyth, a lle bo'n bosibl, yn cynyddu'r ffrydiau refeniw i gyfateb y gostyngiad sylweddol yn y grant a'r lleihad yn yr ardoll yn sgîl hynny. Mae sefyllfa iach yr Awdurdod o ran y cronfeydd wrth gefn yn fodd i fynd i'r afael â'r materion difrifol hyn o ariannu. Fodd bynnag mae cyllid grant craidd yr Awdurdod yn debygol o barhau i ostwng, ac nid yw'r cronfeydd wrth gefn yn bwll diwaelod ac ni fydd arian ar ôl cyn hir os na chymerir camau i unioni'r sefyllfa. Rhagwelir y bydd angen cyfraniad sylweddol gan yr Aelodau ar reoli'r gyllideb. Rheolir y sefyllfa ariannol drwy roi'r gorau i rai gweithgareddau penodol, gwell

effeithiolrwydd ac arbedion costau, adolygu'r cyfleoedd i ddatblygu incwm lleol, a chwilio am ffynonellau eraill o gymorth grant.

DATGANIAD O GYFRIFON

- 11** Mae gweddill y ddogfen hon yn cyflwyno'r datganiadau statudol o gyfrifon ar gyfer yr Awdurdod.
- 12** Mae Cyfrifon yr Awdurdod, sy'n cael eu cwmpasu gan y Datganiadau o Gyfrifoldebau ac adroddiad yr Archwilwyr, wedi'u nodi ar dudalennau 16 i 61 ac maent yn cynnwys:-
- Y Datganiad o Bolisiâu Cyfrifyddu (o dudalen 16) sy'n egluro'r egwyddorion ac ar ba sail y mae cyfrifon yr Awdurdod wedi'u paratoi.
 - Mae'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllido yn dangos sut mae gwariant blynyddol yn cael ei ddefnyddio a'i ariannu o'r adnoddau (grantiau'r llywodraeth ac ati) gan yr Awdurdod o'i gymharu â'r adnoddau hynny sy'n cael eu defnyddio neu eu hennill yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Hefyd mae'n dangos sut y caiff y gwariant hwn ei ddyrannu at ddibenion gwneud penderfyniadau rhwng gwasanaethau'r Awdurdod. Mae'r incwm a gwariant a gynhwysir o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn cael ei gyflwyno'n llawnach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.
 - Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn crynhoi'r adnoddau a gynhyrchwyd ac a ddefnyddiwyd wrth ddarparu gwasanaethau a rheoli'r Awdurdod yn ystod y flwyddyn. Mae'n cynnwys yr holl dreuliau o ddydd i ddydd a'r incwm cysylltiedig ar sail cronïadau, yn ogystal â thrafodion sy'n mesur gwerth yr asedau sefydlog a ddefnyddiwyd mewn gwirionedd a gwir werth amcanol y buddiannau ymdeol a enillwyd gan y gweithwyr yn ystod y flwyddyn.
 - Datganiad yr Awdurdod ar Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn. Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiadau yn y flwyddyn yn y gwahanol gronfeydd wrth gefn a gedwir gan yr Awdurdod, a rennir yn 'gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy' (h.y. y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant) a chronfeydd wrth gefn eraill. Mae'r Gwarged neu'r (Diffyg) ar y llinell Darparu Gwasanaethau yn dangos gwir gost economaidd o ddarparu gwasanaethau'r Awdurdod, ac mae mwy o fanylion am y cronfeydd hyn yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae'r rhain yn wahanol i'r symiau statudol y mae'n ofynnol eu codi ar Falans y Gronfa Gyffredinol. Mae'r llinell Cynnydd/Gostyngiad Net cyn Trosglwyddiadau Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd yn dangos Balans y Gronfa Gyffredinol statudol cyn unrhyw drosglwyddiadau dewisol i neu o gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd a wnaed gan yr Awdurdod.
 - Mae'r Fantolen yn dangos gwerth ar ddyddiad y Fantolen yr asedau a'r rhwymedigaethau a gydnabyddir gan yr Awdurdod. Mae asedau net yr Awdurdod (asedau yn llai o'r rhwymedigaethau) yn cael eu cyfateb gan y cronfeydd wrth gefn a gedwir gan yr Awdurdod. Mae'r cronfeydd wrth gefn yn cael eu rhannu i ddau gategori. Y categori cyntaf o gronfeydd wrth gefn yw cronfeydd defnyddiadwy, h.y.

y cronfeydd hynny y gall yr Awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar yr angen i gynnal lefel ddarbodus o gronfeydd wrth gefn ac unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu defnydd (er enghraifft, y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf y gellir ond ei defnyddio i ariannu gwariant cyfalaf neu i ad-dalu dyled). Yr ail gategori o gronfeydd wrth gefn yw'r rhai nad yw'r Awdurdod yn gallu eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori hwn o gronfeydd yn cynnwys cronfeydd sy'n cynnwys enillion a cholledion sydd heb eu gwireddu (er enghraifft y Gronfa Ailbriso), lle byddai symiau ond ar gael i ddarparu gwasanaethau os bydd yr asedau yn cael eu gwerthu; a chronfeydd gyda gwahaniaethau mewn amseru a ddangosir yn y llinell Datganiad o Symudiad yn y cronfeydd, 'Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu a sail ariannu dan reoliadau'.

➤ Mae'r Datganiad Llif Arian yn dangos y newidiadau mewn arian parod ac arian parod cyfatebol yr Awdurdod yn ystod cyfnod yr adroddiad. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r Awdurdod yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod ac arian parod cyfatebol drwy ddsbarthu llif arian yn weithgareddau gweithredu, gweithgareddau buddsoddi a gweithgareddau ariannu. Mae swm y llif arian net sy'n deillio o weithgareddau gweithredu yn ddangosydd allweddol o'r graddau y mae gweithrediadau'r Awdurdod yn cael eu hariannu gan drethi ac incwm grant neu gan dderbynwyr y gwasanaethau a ddarperir gan yr Awdurdod. Gweithgareddau buddsoddi yw'r graddau y mae all-lifau arian parod wedi eu gwneud ar gyfer adnoddau y bwriedir iddynt gyfrannu at gyflenwi gwasanaeth yr Awdurdod yn y dyfodol. Mae llif arian sy'n deillio o weithgareddau ariannu yn ddefnyddiol i ragweld hawliadau ar lif arian yn y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf (h.y. benthyciadau) i'r Awdurdod.

➤ Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol.

13 Mae'r Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon (tudalen 62) yn egluro cyfrifoldebau'r Awdurdod a chyfrifoldebau'r Prif Swyddog Ariannol wrth weinyddu materion ariannol yr Awdurdod a pharatoi'r Datganiad o Gyfrifon.

14 Mae'r Datganiad Llywodraethu Blynnyddol (tudalen 63) yn gosod y fframwaith ar gyfer rheoli ac adolygu'r rheolaeth ariannol yn yr Awdurdod.

15 Adroddiad yr Archwilwyr (tudalen 79)

GWYBODAETH BELLACH

Gellir cael rhagor o wybodaeth am y Datganiad Cyfrifon hwn oddi wrth:

Richard Griffiths A.C.M.A., C.G.M.A., M.B.A.
Rheolwr Cyllid,
Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro
Parc Llanion, Doc Penfro, Sir Benfro, SA72 6DY.
Ffôn: 0845 345 7275
Ffacs: 01646 689076
E-bost: richardg@pembrokeshirecoast.org.uk
Gwefan: www.pembrokeshirecoast.org.uk

DATGANIAD O BOLISÏAU CYFRIFYDDU

1. Egwyddorion Cyffredinol

Diben y Datganiad o Bolisïau Cyfrifyddu yw esbonio ar ba sail y cyfrifwyd y ffigurau yn y cyfrifon.

Mae'r cyfrifon wedi'u paratoi yn unol â'r:

- Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig - sy'n dehongli'r canllawiau ar Safon Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS). Mae'r ddogfen hon, a baratowyd gan CIPFA, yn dwyn ynghyd y gofynion deddfwriaethol a'r canllawiau eraill sy'n gymwys i'r gwaith o baratoi a chyhoeddi cyfrifon awdurdodau lleol.
- Cod Ymarfer Adrodd ar Wasanaethau ar gyfer Awdurdodau Lleol (SeRCOP).
- Y confensiwn cyfrifyddu a fabwysiadwyd yw'r gost hanesyddol gyda gwerth cyfredol ar gyfer rhai dosbarthiadau o asedau sefydlog.

2. Cysyniadau Cyfrifyddu

Mae'r cyfrifon wedi'u paratoi yn unol â'r egwyddorion a'r cysyniadau cyfrifyddu sylfaenol a threiddiol canlynol:

- Bod yn berthnasol
- Bod yn ddibynadwy
- Bod yn gymharol
- Bod yn ddealladwy
- Bod yn ddefnyddiol
- Cynrychioli'n ffyddlon
- Bod yn amserol
- Croniadau
- Busnes gweithredol
- Gofynion deddfwriaethol yn ofynion uchaf

Mae'r egwyddorion a'r cysyniadau hyn wedi'u defnyddio wrth ddewis a chymhwyso polisïau cyfrifyddu a thechnegau amcangyfrif ac wrth lunio barn broffesiynol.

3. Croniadau Incwm a Gwariant

Mae incwm gan gwsmeriaid ac eraill ar ffurf gwerthu nwyddau, ffioedd, taliadau, rhenti a chymorth grant yn cael eu cronni a rhoddir cyfrif amdanynt yn y cyfnod y derbynnir yr incwm. Mae pob dyled y gwyddys na ellir eu casglu yn cael eu dileu ar yr adeg y daw'n amlwg na ellir eu casglu. Codir cost lawn y gweithwyr ar y cyfrifon am y cyfnod yr oedd y gweithwyr yn gweithio. Nid yw costau teithio a ad-delir yn cael eu cronni ar gyfer y 12^{fed} mis o bob blwyddyn. Cronnir y llog sy'n daladwy ar fenthyciadau allanol ac incwm llog a'u cynnwys yn y cyfrifon ar gyfer y cyfnod dan sylw, i'r graddau y mae'r symiau yn berthnasol. Mae costau cyflenwadau a gwasanaethau yn cael eu cronni a'u cynnwys yng nghyfrifon y cyfnod y cawsant eu defnyddio neu eu derbyn. Nid yw biliau chwarterol (megis biliau cyfleustodau) ac ati yn cael eu cronni cyn belled â bod tâl cyfatebol blynyddol eisoes wedi'i wneud yn y cyfrifon.

4. Asedau Wrth Gefn a Rhwymedigaethau Wrth Gefn

Nid yw Asedau a Rhwymedigaethau wrth gefn yn cael eu cynnwys yn y Datganiadau Ariannol, ond yn cael eu datgelu drwy nodyn i'r Fantolen. Bydd y nodyn, pan fo angen, yn dynodi natur yr ased neu rywmedigaeth ac amcangyfrif o'i effaith ariannol bosibl ac amseru.

5. Digwyddiadau Ar ôl dyddiad y fantolen

Pan fo digwyddiad ar ôl y Fantolen yn rhoi tystiolaeth o amodau oedd yn bod ar ddyddiad y fantolen, bydd y symiau a nodir yn y cyfrifon yn cael eu haddasu. Pan fo digwyddiad ar ôl dyddiad y fantolen ac yn arwydd o amodau a gododd ar ôl dyddiad y fantolen, ni fydd symiau a nodir yn y cyfrifon yn cael eu haddasu, a bydd y digwyddiad yn cael ei ddatgelu mewn nodyn i'r datganiadau, os yw'n berthnasol. Fodd bynnag, yn ystod y flwyddyn, ni fu unrhyw ddigwyddiadau o'r fath.

6. Addasiadau Blwyddyn Flaenorol

Nid oedd unrhyw addasiadau blwyddyn flaenorol yn y cyfnod i'w cofnodi yn y datganiadau.

7. Tâl cyfieithu mewn arian tramor

Mae incwm a gwariant sy'n deillio o unrhyw drafodion mewn arian tramor yn cael ei drosi i arian punnoedd sterling.

8. Grantiau a Dderbyniwyd

Mae grantiau a dderbyniwyd yn cael eu cyfateb â'r gwariant y treuliyd y grant arno. Mae Grant y Parc Cenedlaethol gan Lywodraeth Cymru a'r Ardoll o Gyngor Sir Penfro, sy'n ariannu gweithgareddau cyffredinol yr Awdurdod, yn cael eu credydu i'r cyfrif refeniw am y cyfnod y maent yn daladwy. Mae Grantiau Refeniw ar gyfer gwasanaethau penodol yn cael eu cyflwyno yn erbyn y gwasanaethau hynny yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Lle bo prynu ased sefydlog yn cael ei ariannu naill ai'n gyfan gwbl neu'n rhannol gan grant gan sefydliad arall, mae swm y grant yn cael ei gredydu i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf. Mae newidiadau yn y rheoliadau yn ei gwneud yn ofynnol bod rhaid i grantiau a chyfraniadau at ddibenion refeniw, oni bai nad yw unrhyw amodau wedi'u bodloni, gael eu nodi yn llawn yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y cyfnod y derbyniwyd y grantiau a chyfraniadau. Cyn hyn ni fyddai'r incwm yn cael ei nodi yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr hyd nes y cyfnod o gyfateb y gwariant. Fodd bynnag, gall Awdurdodau ystyried clustnodi incwm grant refeniw o'r fath hyd nes y caiff ei ddefnyddio. Mae trosglwyddiadau o'r Gronfa Gyffredinol i gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd yn cael eu cynnwys yn y Datganiad am Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn (MiRS) yn y llinell i gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd neu o'r cronfeydd hynny.

9. Cyfrifon Grŵp

Nid yw Cyfrifon Grŵp yn berthnasol i gyfrifon 2016/17 yr Awdurdod, gan nad oes unrhyw gysylltiad yn bodoli ag unrhyw is-gwmnïau, cwmni cyswllt na mentrau ar y cyd fel y diffinnir at ddibenion adrodd.

10. Asedau Anniriaethol

Nid oes unrhyw asedau anniriaethol yn bodoli.

11. Buddsoddiadau ac Offerynnau Cyfalaf

Nid yw'r Awdurdod yn dal unrhyw fuddsoddiadau mewn cwmnïau rhestredig na chwmnïau heb eu rhestru. Mae arian dros ben yn cael ei adneuo mewn cyfrifon marchnad arian tymor byr gyda bancwyr yr Awdurdod, Lloyds a NatWest. Nid yw'r Awdurdod yn cyhoeddi nac yn dal unrhyw

offerynnau cyfalaf sydd wedi'u rhestru neu a fasnachwyd yn gyhoeddus ar gyfnewidfa neu'r farchnad stoc.

12. Prydlesi

Mae'r Awdurdod yn rheoli Prydlesi Gweithredu ar gyfer y prif beiriannau llungopio ac ar gyfer y rhan fwyaf o'r cerbydau, gan gynnwys cerbydau a ddarperir i staff enwebedig o dan y Cynllun Car Prydles Staff. Codir taliadau prydles yn llawn yn ôl y dyddiad taladwy ar sail llinell syth, gan sicrhau tâl blynyddol cyfartal i gyfrifon refeniw y gwasanaeth drwy gydol oes y brydles. Mae'r cyfraniadau gan staff sy'n elwa o'r Cynllun Car Prydles yn cael eu credydu i'r cyfrif refeniw yn ystod cyfnod eu derbyn.

Mae'r Awdurdod yn rhentu sawl eiddo i gynnal ei wasanaethau, ac mae'r costau rhentu yn cael eu cyfrif ar sail llinell syth yn y cyfnodau rhent perthnasol. Mae'r Awdurdod hefyd yn rhentu allan nifer o adeiladau sy'n eiddo i'r Awdurdod nad oes eu hangen ar gyfer darparu gwasanaeth yn uniongyrchol. Mae'r adeiladau yn cael eu cynnwys fel asedau sefydlog yn y fantolen, ac mae'r incwm sy'n deillio o'r adeiladau hyn yn cael ei gyfrif ar sail llinell syth yn y cyfnodau rhent perthnasol.

Nid oes unrhyw Brydles Cyllid yn bodoli.

13. Adennill Costau Rheoli Gwasanaeth a Chostau Gwasanaeth Cynnal

Mae costau Gwasanaethau Cynnal yn cael eu hadennill ar ddefnyddwyr y gwasanaeth yn unol ag egwyddorion costio Cod Ymarfer CIPFA ar Gofnodi Gwasanaethau. Mae costau llawn gorbenion a gwasanaethau cynnal yn cael eu rhannu rhwng defnyddwyr yn ôl cyfran y buddiannau a dderbyniwyd, ac eithrio: Costau Cynrychiolaeth a Rheolaeth Ddemocrataidd a Chostau heb eu Dosbarthu - costau gwasanaeth blaenorol sy'n ymwneud â'r Gronfa Bensiwn. Rhoddir cyfrif am y ddau gategori hyn o gostau o dan benawdau ar wahân yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Lle bo balans amherthnasol yn bodoli ar ôl adennill costau, mae hyn yn cael ei ddangos ar wahân yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

14. Buddiannau Gweithwyr

Mae'r buddiannau gweithwyr tymor byr yn cynnwys taliadau a chyflogau, gwyliau blynyddol â thâl ac absenoldeb salwch â thâl ac yn cael eu cydnabod fel traul ar gyfer gwasanaethau yn y flwyddyn y mae gweithwyr yn gweithio i'r Awdurdod. Gwneir cronïad ar gyfer cost hawliau gwyliau, gan gynnwys oriau hyblyg, a enillwyd gan gyflogeion ond heb eu cymryd cyn diwedd y flwyddyn y gall gweithwyr eu cario ymlaen i'r flwyddyn ariannol nesaf. Mae'r cronïad yn cael ei godi ar Warged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau ac yna eu gwrthdroi allan drwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn.

Buddiannau terfynu yw symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan yr Awdurdod i derfynu cyflogaeth swyddog cyn y dyddiad ymdeol arferol neu benderfyniad swyddog i dderbyn colli swydd yn wirfoddol, ac mae'r symiau hyn yn cael eu codi ar sail cronïadau ar y gwasanaeth priodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Lle bo buddiannau terfynu yn golygu ategu pensiynau, mae'r darpariaethau statudol yn ei gwneud yn ofynnol bod swm sy'n daladwy gan yr Awdurdod i'r gronfa pensiwn neu i bensiynwr yn y flwyddyn yn cael ei godi ar y balans Cronfa Gyffredinol Wrth Gefn. Mae'r Datganiad Cyfrifon yn cynnwys datganiad i ddatgelu gwybodaeth mewn perthynas â pheccynnau ymadael.

Roedd mabwysiadu'r newidiadau 2011 i IAS 19 am y tro cyntaf yn 2013/14 yn ei gwneud yn ofynnol i ddatgelu bod dosbarthiadau newydd o gydrannau cost buddiannau diffiniedig i'w cydnabod yn y datganiadau ariannol (h.y. llog net ar y rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig net (ased) ac ail-fesur

y rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig net (ased), a lle bo effaith berthnasol, diffiniadau neu feini prawf cydnabod newydd ar gyfer costau gwasanaeth (e.e. costau gwasanaeth yn y gorffennol) a meini prawf cydnabod newydd ar gyfer buddiannau terfynu gwasanaeth. Dyddiad y newid yn y polisi cyfrifyddu yw o'r 1af o Ebrill 2013.

Mae gan weithwyr yr Awdurdod fynediad at Gronfa Bensiwn Dyfed, cynllun buddiannau diffiniedig, a weinyddir gan Gyngor Sir Caerfyrddin. Mae'r gost o ddarparu pensiynau i weithwyr yn cael ei ariannu yn unol â'r gofynion statudol sy'n rheoli'r cynllun y mae'r Awdurdod yn rhan ohono. Fodd bynnag, mae cyfrifyddu ar gyfer y pensiynau hyn i'w wneud yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol fel y'u dehonglir gan y Cod. Lle nad yw'r taliadau a wnaed am y flwyddyn yn unol â gofynion y cynllun yn cyd-fynd â'r newid yn ased neu rwymedigaeth cydnabyddedig yr Awdurdod ar gyfer yr un cyfnod, ni fydd y gost pensiynau a gydnabyddir yn cyd-fynd â'r swm sydd i'w dalu drwy gyllid net cymeradwy. Mae hyn yn cael ei gynrychioli gan ddyraniad i neu o gronfa wrth gefn y pensiwn sy'n cyfateb i'r newid net mewn rhwymedigaeth pensiwn a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Mae asedau'r gronfa yn cael eu mesur yn ôl eu gwerth teg ar ddyddiad y fantolen ac mae unrhyw rwymedigaethau, megis treuliau cronedig, yn cael eu hôl-dynnu. Mae rhwymedigaethau'r cynllun yn cael eu mesur ar sail actiwaraid drwy ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau. Mae rhwymedigaethau'r cynllun yn cynnwys:

- Unrhyw fuddiannau a addawyd dan delerau ffurfiol y cynllun; ac
- Unrhyw rwymedigaethau deongliadol ar gyfer buddiannau pellach lle bo datganiad cyhoeddus neu arfer blaenorol gan y cyflogwr wedi creu disgwyliad dilys yn y gweithwyr y bydd y buddiannau hynny yn cael eu caniatáu.

Y gwarged/diffyg yn y cynllun yw gwerth ychwanegol/diffyg gwerth yr asedau yn y cynllun sy'n uwch/is na gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun. Dylai'r Awdurdod gydnabod ased i'r graddau ei fod yn gallu adennill gwarged, naill ai drwy gyfraniadau is yn y dyfodol neu drwy addaliadau o'r cynllun. Dylai'r Awdurdod gydnabod rhwymedigaeth i'r graddau y mae'n amlygu ei ymrwymadau cyfreithiol neu ddeongliadol. Mae unrhyw newidiadau i ased neu rwymedigaeth buddiannau diffiniedig yn cael eu rhannu i'w rhannau cyfansoddol.

15. Darpariaethau

Gwneir darpariaethau a'u codi ar y cyfrif refeniw priodol pan fydd gan yr Awdurdod rwymedigaeth bresennol sy'n seiliedig ar ddigwyddiad yn y gorffennol, lle mae'n debygol y bydd trosglwyddo budd economaidd yn digwydd a lle gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o werth y budd. Codir y darpariaethau ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, ond pan wneir y gwariant, codir y gwariant yn uniongyrchol ar y ddarpariaeth. Adolygir y darpariaethau ar ddiwedd pob cyfnod ac eithrio colledion ac eitemau gweithredu yn y dyfodol lle nad yw bellach yn debygol y bydd trosglwyddo budd economaidd yn digwydd. Mae darpariaeth ar gyfer dyledion drwg ac amheus yn cael ei gynnwys yn y cyfrifon a'r swm cario ar gyfer dyledwyr wedi'i addasu yn unol â hynny.

16. Ymchwil a Datblygu

Mae gwariant ar ymchwil a datblygu yn cael ei ystyried fel rhan o weithgareddau parhaus yr Awdurdod ac mae'n cael ei ddileu fel y mae'n digwydd.

17. Cronfeydd wrth gefn

Cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd yw'r symiau refeniw a osodir o'r neilltu, gyda chymeradwyaeth ymlaen llaw, at ddiben penodol, sydd y tu allan i'r diffiniad o ddarpariaethau. Mae trosglwyddiadau i ac o Gronfeydd a Glustnodwyd yn cael eu datgelu yn y Datganiad Symudiad ym Malans Cronfeydd

wrth Gefn yr Awdurdod fel Trosglwyddiad Net i neu o'r cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd. Cronfeydd wrth gefn cyffredinol yw balansau a ddelir at ddibenion wrth gefn a dibenion llif arian, ac nid ydynt yn cael eu clustnodi ar gyfer dibenion penodol eraill. Rhoddir cydnabyddiaeth i Fwletin LAAP 77 - Nodyn Cyfarwyddyd ar Arian Wrth Gefn a Balansau Awdurdodau Lleol wrth adolygu a monitro lefelau'r cronfeydd wrth gefn. Nid yw cronfeydd cyfalaf wrth gefn ar gael at ddibenion refeniw. Mae'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn gyfrif na ddosberthir a ddelir at ddibenion y fantolen yn unig. Gall y gronfa derbyniadau cyfalaf wrth gefn y gellir ei defnyddio a'r gronfa wrth gefn grantiau cyfalaf na ddefnyddiwyd ond cael eu defnyddio ar gyfer dibenion gwariant cyfalaf, ac mae'r gronfa grantiau cyfalaf yn amlygu'r grantiau cyfalaf a dderbyniwyd ond heb eto eu defnyddio ar brosiectau cyfalaf.

18. Rhestrau eiddo a Chontractau Tymor Hir

Mae'r stociau o nwyddau masnachu, coed, stampiau a thocynnau pontydd yn cael eu cynnwys yn y cyfrifon ar sail cost. Mae hyn yn groes i'r arfer a argymhellir sy'n ei gwneud yn ofynnol bod stoc yn cael ei ddangos ar yr *isaf o* gost wirioneddol, neu'r gwerth credadwy net. Nid yw'r gwahaniaeth yn cael ei ystyried i fod yn sylweddol. Mae stoc anfaterol arall megis deunydd ysgrifennu, yn cael ei drin fel gwariant cyffredol a godir yn uniongyrchol i'r refeniw.

19. Asedau Anghyfredol

Mae asedau sefydlog yn cynnwys gwariant cyfalaf ar:

- Pob pryniant tir ac adeiladau.
- Gwella tir ac adeiladau sy'n costi mwy na £10,000.
- Pob eitem (megis cerbydau ac offer) sydd ag oes ddefnyddiol o fwy na blwyddyn sy'n costi neu sydd werth mwy na £10,000 naill ai'n unigol neu ar y cyd. Mae gwariant ar atgyweiriadau a gwaith cynnal-a-chadw cyffredinol yn cael ei godi yn uniongyrchol i'r refeniw ac nid ei gyfalafu.

Caiff asedau sefydlog eu mesur i ddechrau am y gost, ond wedyn yn cael eu hailbrisio ar raglen dreigl o ailbrisio bob 5-mllynedd er mwyn sicrhau bod eu gwerth yn cael ei amlygu'n gywir ym mantolen yr Awdurdod. Swyddog Ystadau cymwys yr Awdurdod sy'n gwneud yr ail-brisio, ynghyd â Chyngor Sir Caerfyrddin a gan syrfeyr cymwys a gyflogir gan RK Lucas a'i Fab, yn unol â'r Llawlyfr Arfarnu a Phrisio RICS a Chanllawiau CIPFA sy'n berthnasol i Brisiadau Asedau.

Pan fydd asedau yn cael eu hailbrisio, bydd unrhyw wahaniaeth rhwng y gwerthoedd a nodwyd a'r gost hanesyddol yn cael ei gynrychioli yn y Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn.

Mae'r asedau anghyfredol yn cael eu cario yn y Fantolen fel a ganlyn:

- Caiff asedau eiddo gweithredol, offer a chyfarpar eu cario ar eu gwerth presennol i'r Awdurdod yn eu defnydd presennol.
- Caiff asedau eiddo anweithredol, offer a chyfarpar – asedau dros ben - eu cario ar eu gwerth teg.
- Caiff asedau anweithredol yn ystod y gwaith adeiladu / datblygu eu cofnodi ar gost.
- Seilwaith – cost hanesyddol dibrisiedig.
- Asedau cymunedol – cost hanesyddol dibrisiedig neu brisiad yn hytrach na gwerth cyffredol neu deg.
- Asedau a gedwir i'w gwerthu – wedi'u mesur ar werth isaf eu swm cario a gwerth teg yn llai o'r costau gwerthu. Mae'r asedau anghyfredol hyn yn cael eu cymryd y tu allan i gwmpas y cyfrifyddu cyfalaf hyd nes eu bod yn cael eu gwerthu er eu bod yn parhau yn ddarostyngedig i drefniadau ariannu cyfalaf o dan y Fframwaith Materion Ariannol.

Yn unol â'r newidiadau yn y rheoliadau cyfrifyddu o fis Ebrill 2007 mae'r asedau sy'n destun ailbrizio cadarnhaol wedi cael eu hamlygu yn y Gronfa Ailbrizio, ac mae'r asedau ag ailbrizio negyddol, heb falans wrth gefn ailbrisiadau blaenorol, wedi cael eu codi ar y datganiad Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Nid yw gwerth yr asedau yn cael eu newid pan nad yw'r Awdurdod yn ymwybodol o unrhyw newid perthnasol mewn gwerth ased.

Nid yw enillion o werthu asedau unigol o £10,000 neu lai yn cael eu trin fel derbyniadau cyfalaf ond yn hytrach yn cael eu credydu yn uniongyrchol i'r cyfrif refeniw. Mae enillion sy'n uwch na £10,000 yn cael eu credydu i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy, ar sail croniadau.

Ar ôl gwaredu ased, mae gwerth llyfr net yr ased yn cael ei ddileu yn erbyn y Cyfrif Addasu Cyfalaf. Lle bo ased sefydlog yn cael ei waredu am resymau heblaw ystyriaeth arian parod, neu bod taliad yn cael ei ohirio, mae ased cyfatebol yn cael ei gydnabod a'i gynnwys yn y fantolen ar ei werth priodol.

Codir dibrisiant ar bob ased sefydlog sydd ag oes ddefnyddiol gyfyngedig, gan gyfrifyddu am werthoedd gweddilliol a amcangyfrifir. Y cyfraddau dibrisio, ar sail llinell syth, yw fel a ganlyn:

- Ni ddibrisir tir rhyddfrait.
- Dibrisir adeiladau rhyddfrait dros 25 mlynedd fel arfer, er bod oes ddefnyddiol rhai asedau yn cael eu pennu o dan yr Adroddiad Prasio Asedau neu gyngor allanol.
- Dibrisir meysydd parcio i 50% dros 25 mlynedd.
- Dibrisir offer a pheiriannau dros 10 mlynedd.
- Dibrisir Asedau Anniriaethol dros 4 blynedd.
- Dibrisir offer technoleg gwybodaeth dros 4 blynedd.
- Dibrisir cerbydau ac offer dros 5 mlynedd.
- Adolygir asedau a ddibrisiwyd yn llawn i ganfod a yw eu gwerth yn y fantolen a'u hoes yn y dyfodol yn cael eu cynrychioli'n briodol. Lle bo angen, mae oes dibrisiadwy ased yn cael ei hymestyn neu mae asedau yn cael eu hailbrizio i gyrraedd y gynrychiolaeth briodol.
- Nid yw asedau adeg eu hadeiladu yn cael eu dibrisio. Ni chodir dibrisiant ym mlwyddyn y caffael neu drosglwyddo asedau, ond codir dibrisiant ym mhob blwyddyn ddilynol, lle bo'n berthnasol, gan gynnwys y flwyddyn waredu.

Drwy fabwysiadu safon Mesur Gwerth Teg IFRS 13 mae unrhyw asedau sydd dros ben a ddelir gan yr Awdurdod (asedau nad ydynt yn cael eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, ond nad ydynt yn bodloni'r meini prawf i'w dosbarthu fel eiddo buddsoddi nac yn asedau anghyfredol a ddelir i'w werthu) yn cael eu hailbrizio ar werth y farchnad yn hytrach na gwerth eu defnydd presennol. Mae asedau eiddo gweithredol, offer a chyfarpar y tu allan i gwmpas IFRS 13.

Pan ddaw'n debygol y bydd swm cario ased yn cael ei adennill yn bennaf drwy ei werthu yn hytrach na thrwy barhau i'w ddefnyddio, caiff ei ail-ddosbarthu fel Ased a Ddelir i'w Werthu. Mae'r ased yn cael ei ailbrizio yn syth cyn ail-ddosbarthu ac yna yn cael ei gario ar yr isaf o'r swm hwn a gwerth teg yn llai o'r costau gwerthu. Pan fo gostyngiad dilynol i werth teg yn llai o'r costau gwerthu, caiff y golled ei bostio i'r llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae'r enillion mewn gwerth teg yn cael eu cydnabod dim ond hyd at swm unrhyw golledion a gydnabyddir yn y Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau. Ni chodir tâl ar ddibrisiad ar Asedau a Ddelir i'w Gwerthu.

Os na fydd asedau bellach yn bodloni'r meini prawf i'w dosbarthu fel Asedau a Ddelir i'w Gwerthu, fe'u hailddosberthir yn ôl i asedau anghyfredol a'u prisio ar yr isaf o'u swm cario cyn iddynt gael eu dosbarthu fel rhai a ddelir i'w gwerthu; wedi'u haddasu ar gyfer dibrisio, amorteiddio neu ailbrizio

fyddai wedi cael eu cydnabod pe na baent wedi eu dosbarthu fel Asedau a Ddelir i'w Gwerthu, a'u swm adferadwy ar ddyddiad y penderfyniad i beidio â gwerthu. Ni chaiff asedau sydd i'w gadael neu eu gwaredu fel sgrap eu hailddosbarthu fel Asedau a Ddelir i'w Gwerthu.

Pan gaiff ased ei waredu neu ei ddadgomisiynu, caiff swm yr ased yn y Fantolen (boed yn Eiddo, Offer a Chyfarpar neu Asedau a Ddelir i'w Gwerthu) ei ddileu i'r llinell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o'r ennill neu'r golled ar waredu. Mae arian a dderbynnir drwy waredu eiddo (os o gwbl) yn cael ei gredu i'r un llinell yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr hefyd fel rhan o'r enillion neu'r colledion ar waredu. Caiff unrhyw enillion ailbriso a gronnwyd ar gyfer yr ased yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn eu trosglwyddo i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf. Nid yw gwerth dileu asedau a waredwyd yn gost refeniw gan fod cost yr asedau anghyfredol yn cael ei ddarparu'n llawn o dan drefniadau ariannu ar wahân ar gyfer ariannu cyfalaf. Caiff symiau eu neilltuo i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf o'r Balans Cronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

20. Taliadau Cyfalaf a Gwariant Refeniw a Gyllidir o Gyfalaf dan Statud

Mae cost gwasanaethau yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cynnwys tâl cyfalaf ar gyfer pob ased sefydlog a ddefnyddir gan bob gwasanaeth, fel y cofnodwyd yn y fantolen ar 31^{ain} o Fawrth 2017. Mae'r taliadau hyn yn cyfateb i swm y dibrisiant. Mae Balans y Gronfa Gyffredinol yn cael ei addasu fel nad yw'r canlyniad cyffredinol yn cael unrhyw effaith ariannol ar y symiau a godir o Grant y Parc Cenedlaethol a'r Ardoll Awdurdod Lleol - hynny yw, mae'r addasiadau yn hunan-gydbwysu. Mae pob gwariant ar atgyweiriadau a chynnal-a-chadw sy'n ymwneud ag asedau sefydlog yn cael ei godi ar gyfrif refeniw y gwasanaeth priodol. Mae taliadau sydd dan ddeddfwriaeth yn cael eu hariannu o adnoddau cyfalaf ond lle nad oes unrhyw asedau sefydlog yn cael eu creu yn cael eu codi ar y gwasanaeth priodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae'r taliadau hyn yn cael eu gwrthdroi allan yn y Datganiad ar Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn gyda thâl cyfartal i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

21. Rhwymedigaethau Gohiriedig

Nid oedd unrhyw rwymedigaethau gohiriedig wedi codi yn ystod y flwyddyn nac wedi eu cario ymlaen o flynyddoedd blaenorol.

22. Taliadau a Derbyniadau llog

Mae arian dros ben, ar gael drwy reoli llif arian yn ddoeth, yn cael ei fuddsoddi drwy Fanciau Lloyds a NatWest sy'n cynhyrchu derbyniadau llog a gredydir i'r Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

23. Treth Ar Werth

Mae'r cyfrifon wedi cael eu paratoi heb gynnwys TAW.

24. Eiddo Buddsoddi.

Mae'r Awdurdod yn dal eiddo buddsoddi sydd yn ddosbarth ar wahân o eiddo (tir neu adeilad, neu ran o adeilad, neu'r ddau) a gedwir yn unswydd i ennill rhent neu ar gyfer arbrisiant cyfalaf, neu'r ddau, ac sy'n cael eu cario ar eu gwerth ar y farchnad. Mae incwm rhent o eiddo buddsoddi a lleihad yng ngwerth Eiddo Buddsoddi yn cael eu dangos yn y llinell Cyllido ac Incwm a Gwariant Buddsoddi o'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae eiddo buddsoddi yn cael ei gario ar werth teg ac yn dilyn y manylebau yn IFRS 13 ar y defnydd uchaf a gorau.

25. Asedau Treftadaeth

O'r 1af o Ebrill 2010 mae'n ofynnol i'r Awdurdod gofnodi Asedau Treftadaeth ar wahân i'r asedau eraill. Asedau Treftadaeth yw asedau a gedwir mewn ymddiriedolaeth ar gyfer cenedlaethau'r

dyfodol oherwydd eu cysylltiadau diwylliannol, amgylcheddol neu hanesyddol. Mae Asedau Treftadaeth yn cael eu rhannu rhwng asedau diriaethol ac anniriaethol: ased diriaethol yw ased sydd â rhinweddau hanesyddol, artistig, gwyddonol, technolegol, geoffisegol neu amgylcheddol sy'n cael ei dal a'i chynnal yn bennaf am ei chyfraniad at wybodaeth a diwylliant; ased anniriaethol yw ased sydd ag arwyddocâd diwylliannol, amgylcheddol, neu hanesyddol. Mae enghreifftiau o asedau treftadaeth anniriaethol yn cynnwys recordiadau o ddigwyddiadau hanesyddol arwyddocaol. Nid yw'r Awdurdod yn dal unrhyw asedau anniriaethol. Mae'r adolygiad o'r lleihad mewn gwerth, caffael a gwaredu asedau treftadaeth wedi'i gynnwys yn Grŵp Rheoli Asedau'r Awdurdod. Mae Asedau Treftadaeth yn destun rhaglen dreigl arferol yr Awdurdod o ailbriso asedau bob pum mlynedd ac yn cael eu prisio ar sail cost hanesyddol. Mae dibrisiant Asedau Treftadaeth, lle bo'n briodol, yn unol â'r polisi cyffredinol ar ddibrisiant.

Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr
1^{af} o Ebrill 2016 – 31^{ain} o Fawrth 2017
£000' oedd

	31 Mawrth 2017			31 Mawrth 2016		
	Gwariant	Incwm	Net	Gwariant	Incwm	Net
Cadwraeth yr Amgylchedd Naturiol	442	-32	410	459	-29	430
Cadwraeth y Dreftadaeth Ddiwylliannol	167	-2	165	130	-7	123
Rheoli Datblygu	643	-208	435	657	-173	484
Blaengynllunio a Chymunedau	476	-13	463	404	0	404
Hyrwyddo Dealltwriaeth	1,936	-796	1,140	2,182	-885	1,297
Hamdden a Thrafnidiaeth	702	-662	40	789	-746	43
Parcmy, Ystadau a Gwirfoddolwyr	1,269	-115	1,154	1,220	-129	1,091
Cynrychiolaeth a Rheolaeth Ddemocrataidd	568	-13	555	595	-36	559
Cost Cyn Wasanaeth (Nodyn 40)	25		25	9		9
Cost y Gwasanaethau	6,228	-1,841	4,387	6,445	-2,005	4,440
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi (Nodyn 8)			1,006			-82
Gwariant Gweithredu Arall (Nodyn 9)			28			22
Incwm Trethiant a Grant Amhenodol (Nodyn 10)			-4,773			-4,227
(Gwarged) neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau			648			153
Gwarged neu ddiffyg ar ailbriso asedau sefydlog (Nodyn 11)			-315			-110
Enillion/colledion actiwaraidd ar asedau/rhwymedigaethau pensiwn (Nodyn 40)			898			-578
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall			583			-688
Cyfanswm Incwm a Gwariant			1,231			-535

Cynhwysfawr (Nodyn 6)						
------------------------------	--	--	--	--	--	--

Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro

MANTOLEN

Ar yr 31^{ain} o Fawrth 2017

£000' oedd

Ar:	31 Mawrth 2017	31 Mawrth 2016
Eiddo, Peiriannau ac Offer (Nodyn 11)	9,956	9,843
Asedau a Ddelir i'w Gwerthu (Nodyn 11)	500	0
Asedau Treftadaeth (Nodyn 11)	171	171
Asedau Anniriaethol (Nodyn 11)	7	2
Eiddo Buddsoddi (Nodyn 12)	1,428	2,881
Asedau Tymor Hir	12,062	12,897
Rhestrau eiddo (Nodyn 16)	153	166
Dyledwyr Tymor Byr (Nodyn 17)	289	260
Arian parod ac arian cyfatebol (Nodyn18)	3,456	2,735
Asedau cyfredol	3,898	3,161
Credydwyr Tymor Byr (Nodyn 20)	-471	-463
Darpariaethau (Nodyn 20)	-9	
Rhwymedigaethau Cyfredol	-480	-463
Credydwyr Tymor Hir (Nodyn 20)	0	-1
Rhwymedigaeth Pensiwn (Nodyn 40)	-4,638	-3,368
Rhwymedigaethau Tymor Hir	-4,638	-3,369
Asedau Net	10,842	12,226
Cronfeydd defnyddiadwy (Nodyn 21)	3,493	2,772
Cronfeydd annefnyddiadwy (Nodyn 22)	7,349	9,454
Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn	-10,842	12,226

Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd wrth gefn

1^{af} o Ebrill 2015 – 31^{ain} o Fawrth 2016

£000' oedd

	Balans Cronfa Gyffredinol	Cronfa Gyffredinol wrth gefn	Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf	Grantiau Cyfalaf heb eu defnyddio	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn Defnyddiaid dwy	Cronfa Wrth Gefn Ailbrisio	Cyfrif Addasu Cyfalaf	Cronfa Wrth Gefn Pensiynau	Cronfa Wrth Gefn Iawndal cronnoel Annefyddiaid dwy	Cronfeydd wrth gefn annefyddiaid adwy	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn yr Awdurdod
Balans ar 31 Mawrth 2015	510	1,521	247		2,278	2,482	10,508	-3,524	-53	9,413	11,691
Symudiad yn y cronfeydd wrth gefn yn ystod 2015/16											
Gwaged neu (ddiffyg) ar ddarparu gwasanaethau	-153				-153						-153
Gwariant ac Incwm Cynhwysfawr Arall						110		578		688	688
Cyfanswm Gwariant ac Incwm Cynhwysfawr	-153				-153	110		578		688	535
Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail gyllido dan reoliadau (Nodyn 6)	614		34		648	-34	-195	-422	3	-648	
Cynnydd/Gostyngiad Net cyn Trosglwyddo i'r Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	461		34		495	76	-195	156	3	40	535
Trosglwyddiadau i/o Gronfeydd a Glustnodwyd (Nodyn 6)	-268	268									
Cynnydd/Gostyngiad yn y Flwyddyn	193	268	34		495	76	-195	156	3	40	535
Talgrynnu	-1				-1				1	1	
Balans ar 31 Mawrth 2016 a gariwyd ymlaen	702	1,789	281		2,772	2,558	10,313	-3,368	-49	9,454	12,226

Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd wrth gefn

1^{af} o Ebrill 2015 – 31^{ain} o Fawrth 2017

£000'oedd

	Balans Cronfa Gyffredinol	Cronfa Gyffredinol wrth gefn	Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf	Grantiau Cyfalaf heb eu defnyddio	Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn Defnyddiadwy	Cronfa Wrth Gefn Ailbrisió	Cyfrif Addasu Cyfalaf	Cronfa Wrth Gefn Pensiynau	Cronfa Wrth Gefn Iawndal cronnoł Annefnyddiadwy	Cronfeydd gefn anefnyddi
Balans ar 31 Mawrth 2016	702	1,789	281		2,772	2,558	10,313	-3,368	-49	9
Gwarged neu (ddiffyg) ar ddarparu gwasanaethau	-648				-648					
Gwariant ac Incwm Cynhwysfawr Arall						163		-898		
Cyfanswm Gwariant ac Incwm Cynhwysfawr	-648				-648	163		-898		
Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail gyllido dan reoliadau (Nodyn 6)	1,369				1,369	-35	-962	-372		-1
Cynnydd/Gostyngiad Net cyn Trosglwyddo i'r Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	721				721	128	-962	-1,270		-2
Trosglwyddiadau i/o Gronfeydd a Glustnodwyd (Nodyn 6)	-484	484								
Cynnydd/Gostyngiad yn y Flwyddyn Talgrynnu	237	484			721	128	-962	-1,270		-2
Balans ar 31 Mawrth 2017 a gariwyd ymlaen	939	2,273	281		3,493	2,685	9,351	-4,638	-49	7

Datganiad Llif Arian
1^{af} Ebrill 2016 – 31^{ain} Mawrth 2017
£000' oedd

	31 Mawrth 2017		31 Mawrth 2016
(Gwarged) neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau	648		153
Addasu gwarged neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau ar gyfer Symudiadau heblaw am arian (Nodyn 24)	-1,420		(867)
Addasu ar gyfer eitemau a gynhwysir yn y gwarged neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi a chyllido	185		58
Llifau arian parod net o Weithgareddau Gweithredu	(587)		(656)
Gweithgareddau Buddsoddi (Nodyn 25)	-135		34
Gweithgareddau Ariannu (Nodyn 25)	1		(2)
Cynnydd net () neu ostyngiad mewn arian parod ac arian parod cyfatebol	(721)		(624)
Arian parod ac arian parod cyfatebol ar ddechrau'r cyfnod adrodd	2,735		2,111
Arian parod ac arian parod cyfatebol ar ddiwedd y cyfnod adrodd	3,456		2,735

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

1. SAFONAU CYFRIFYDDU SYDD WEDI EU CYHOEDDI OND HEB ETO EU MABWYSIADU

Mae'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod) yn ei gwneud yn ofynnol i ddatgelu gwybodaeth sy'n ymwneud ag effaith ddisgwyliedig newid cyfrifyddu fydd yn ofynnol gan safon newydd sydd wedi cael ei chyhoeddi ond heb eto ei mabwysiadu. Nid oedd unrhyw safon newydd neu safon a ddiwygiwyd o fewn Cod 2016/17 oedd yn effeithio ar yr Awdurdod.

2. BARN FEIRNIADOL WRTH DDEFNYDDIO'R POLISIÂU CYFRIFYDDU

Heblaw am y rhai a ddatgelwyd mewn manau eraill yn y nodiadau hyn nid yw'r Awdurdod wedi gorfod gwneud unrhyw farn feirniadol am drafodion cymhleth na'r rhai hynny sy'n golygu ansicrwydd am ddigwyddiadau yn y dyfodol.

3. RHAGDYBIAETHAU A WNEIR AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU ERAILL O AMCANGYFRIF ANSICR.

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn cynnwys ffigyrau amcangyfrifedig sydd wedi'u seilio ar ragdybiaethau a wnaed gan yr Awdurdod am y dyfodol neu sydd fel arall yn ansicr. Gwneir amcangyfrifon gan ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, oherwydd na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai'r canlyniadau gwirioneddol fod yn sylweddol wahanol i'r tybiaethau a'r amcangyfrifon.

Ym Mantolen yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2017 mae risg o orfod gwneud addasiad perthnasol yn y flwyddyn ariannol sydd i ddod ym maint y rhwymedigaeth pensiwn. Mae amcangyfrif y rhwymedigaeth net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o ddyfarniadau cymhleth sy'n ymwneud â'r gyfradd disgownt a ddefnyddir, y gyfradd y rhagwelir y bydd cyflogau yn codi, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marwolaeth a'r llog a ddisgwyllir ar asedau'r gronfa bensiwn. Mae cwmni o actiwariaid ymgynghorol yn cael ei gyflogi i roi cyngor arbenigol i'r Awdurdod ynghylch y tybiaethau i'w defnyddio.

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn cynnwys cronïadau ar gyfer incwm a gwariant sy'n hysbys ar ddyddiad y fantolen. Yn ogystal, maent yn dangos mai cronïad yr absenoldebau cronedig yw gwerth gwyliau'r staff, ond sydd heb eu cymryd, erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

Caiff asedau eu dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol sy'n ddibynol ar dybiaethau am lefel y gwaith atgyweirio a chynnal-a-chadw fydd angen ei wneud i'r asedau unigol. Mae'r hinsawdd economaidd bresennol yn ei gwneud yn ansicr y bydd yr Awdurdod yn gallu cynnal ei wariant cyfredol ar atgyweirio a chynnal-a-chadw gan beri amheuaeth am oes ddefnyddiol yr asedau. Os yw oes ddefnyddiol yr asedau yn cael ei leihau, mae dibrisiant yn cynyddu a swm cario yr asedau yn disgyn. Amcangyfrifir y byddai'r costau dibrisio blynyddol ar gyfer adeiladau yn cynyddu yn yr amgylchiadau hyn.

4. EITEMAU PERTHNASOL O INCWM A GWARIANT

Nid oes unrhyw eitemau perthnasol heblaw am y rhai a ddatgelwyd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

5. DIGWYDDIADAU AR ÔL DYDDIAD Y FANTOLEN

Ar y 30^{ain} o Fehefin 2017, nid oedd unrhyw ddigwyddiadau ôl-fantolen i'w hadrodd.

6) NODIADAU I'R INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR a SYMUDIADAU YN Y CYFRIFON WRTH GEFN

Mae'r Dadansoddiad Ariannu Gwariant isod yn cysoni'r Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr â'r symudiad ar y Gronfa Gyffredinol wrth gefn:

£000' oedd

	2015/16			2016/17		
	Gwariant Net a godir ar y Gronfa Gyffredinol wrth gefn	Cyfanswm Addasu rhwng ariannu a sail Cyfrifyddu	Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr NET Gwariant	Gwariant Net a godir ar y Gronfa Gyffredinol wrth gefn	Cyfanswm Addasu rhwng ariannu a sail Cyfrifyddu	Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr NET Gwariant
Cadwraeth yr Amgylchedd Naturiol	361	69	430	354	56	410
Cadwraeth y Dreftadaeth Ddiwylliannol	113	10	123	147	18	165
Rheoli Datblygu	451	33	484	409	26	435
Blaengynllunio a Chymunedau	387	17	404	449	14	463
Hyrwyddo Dealltwriaeth	874	423	1,297	956	184	1,140
Hamdden a Thrafnidiaeth	-12	55	43	142	-102	40
Parcmyr, Ystadau a Gwirfoddolwyr	979	112	1,091	985	169	1,154
Cynrychiolaeth a Rheolaeth Ddemocrataidd	540	19	559	541	14	555
Enillion Cyn Wasanaeth/ Ennill drwy gwtogi Pensiwn	9		9	25	0	25
Cost Net y Gwasanaethau	3,702	738	4,440	4008	379	4,387
Incwm a Gwariant Arall	-3894	1,081	-4,975	-4,246	1,090	-3,156
Gwarged (-) / Diffyg	-192	343	-535	-238	1,469	1,231
Balans Agoriadol y Gronfa Gyffredinol wrth gefn	510			702		
Symudiad	191			238		
Talgrynu				-1		
Balans Cau	702			939		

Y canlynol yw'r addasiadau o'r Gronfa Gyffredinol i gyrraedd symiau y Datganiad o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

2015/16	£000' oedd			
	Cyfalaf	Pensiwn	Arall	Cyfanswm
Cadwraeth yr Amgylchedd Naturiol	24	18	27	69
Cadwraeth y Dreftadaeth Ddiwylliannol		10		10
Rheoli Datblygu		33		33
Blaengynllunio a Chymunedau		19	-2	17
Hyrwyddo Dealltwriaeth	326	95	2	423
Hamdden a Thrafnidiaeth	54	13	-12	55
Parcmy, Ystadau a Gwirfoddolwyr	46	83	-17	112
Cynrychiolaeth a Rheolaeth Ddemocrataidd		19		19
Cost Net y Gwasanaethau	450	290	-2	738
Incwm a Gwariant Arall	-221	-447	-413	-1081
Cyfanswm	229	-157	-415	-343

2016/17	£000's			
	Capital	Pension	Other	Total
Cadwraeth yr Amgylchedd Naturiol	4	12	40	56
Cadwraeth y Dreftadaeth Ddiwylliannol	2	17	0	19
Rheoli Datblygu	0	26	0	26
Blaengynllunio a Chymunedau	0	14	0	14
Hyrwyddo Dealltwriaeth	129	59	-2	186
Hamdden a Thrafnidiaeth	51	12	-13	50
Parcmy, Ystadau a Gwirfoddolwyr	-68	61	21	14
Cynrychiolaeth a Rheolaeth Ddemocrataidd	0	14	0	14
Cost Net y Gwasanaethau	118	215	46	379
Incwm a Gwariant Arall	561	1,054	-525	1,090
Cyfanswm	679	1,269	-479	1,469

GWARIANT AC INCWM A DDADANSODDWDYD YN ÔL NATUR Y GWARIANT

Mae'r tabl isod yn dangos y gwarged neu'r diffyg ar ddarparu gwasanaethau a ddadansoddwyd yn ôl natur y gwariant:

	2015/16		2016/17
	£000's		£000's
Gwariant			
Buddiannau'r cyflogeion	4,074		4,011
Gwasanaethau eraill	2,041		2,244
Dibrisiant, amorteiddiad	451		117
Enillion / Colledion ar waredu asedau	10		0
Cyfanswm Gwariant	6,576		6,372
Incwm			
Ffioedd, taliadau a godir ac incwm gwasanaethau	2,005		1,842
Llog ac incwm buddsoddi	191		-891
Grantiau a chyfraniadau'r Llywodraeth	4,227		4,773
Cyfanswm Incwm	6,423		5,724
Gwarged / diffyg (-) ar ddarparu gwasanaethau	-153		-648

ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFYDDU A SAIL ARIANNU DAN REOLIADAU

Mae'r tablau isod yn dangos yr addasiadau a wnaed i gyfanswm yr incwm a'r gwariant cynhwysfawr a gydnabyddir gan yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn yn unol ag arfer cyfrifyddu priodol i'r adnoddau a bennir gan ddarpariaethau statudol fel rhai sydd ar gael i'r Awdurdod i dalu am wariant cyfalaf a refeniw yn y dyfodol:

2015/16 ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFYDDU A SAIL ARIANNU DAN REOLIADAU £000' oedd

	Balans Cronfa Gyffredinol	Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf	Grantiau Cyfalaf heb eu defnyddio	Symudiad mewn cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio
Symudiad mewn cronfeydd wrth gefn yn ystod 2015/16				
Addasiad i'r Adnoddau Refeniw				
Taliadau am ddibrisiant a gostyngiad mewn gwerth asedau anghyfredol	276			-276
Ailbriso Eiddo Buddsoddi	-118			118
Colledion Ailbriso ar Eiddo, Offer a Chyfarpar	175			-175
Addasiad sy'n ymwneud â'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig	-3			3
Gwariant refeniw a ariannwyd o grantiau cyfalaf	-3			3
Costau Pensiynau	422			-422
Cyfanswm Addasiadau i'r Adnoddau Refeniw	749			-749
Addasiadau rhwng Adnoddau Refeniw a Chyfalaf				
Gwariant cyfalaf a godwyd yn erbyn y Gronfa Gyffredinol	-145			145
Trosglwyddo enillion gwerthiannau anghyfredol o refeniw i'r gronfa wrth gefn derbyniadau Cyfalaf	10	34		-44
Cyfanswm Addasiadau rhwng Adnoddau Refeniw a Chyfalaf	-135	34		101
Cyfanswm Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail gyllido dan reoliadau	614	34		-648

2016/17
ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFYDDU
A SAIL ARIANNU DAN REOLIADAU
£000' oedd

	Balans Cronfa Gyffredinol	Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf	Grantiau Cyfalaf heb eu defnyddio	Symudiad mewn cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio
Symudiad mewn cronfeydd wrth gefn yn ystod 2016/17				
Addasiad i'r Adnoddau Refeniw				
Taliadau am ddibrisiant a gostyngiad mewn gwerth asedau anghyfredol	235			-235
Ailbrizio Eiddo Buddsoddi	953			-953
Colledion Ailbrizio ar Eiddo, Offer a Chyfarpar	34			-34
Addasiad sy'n ymwneud â'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig	0			0
Gwariant refeniw a ariannwyd o gyfalaf dan statud	46			-46
Gwariant refeniw a ariannwyd o grantiau cyfalaf	-87			87
Costau Pensiynau	372			-372
Cyfanswm Addasiadau i'r Adnoddau Refeniw	1,553			-1,553
Addasiadau rhwng Adnoddau Refeniw a Chyfalaf				
Gwariant cyfalaf a godwyd yn erbyn y Gronfa Gyffredinol	-32			32
Trosglwyddo enillion gwerthiannau anghyfredol o refeniw i'r gronfa wrth gefn derbyniadau Cyfalaf	0			0
Cyfanswm Addasiadau rhwng Adnoddau Refeniw a Chyfalaf	-32			32
Cyfanswm Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail gyllido dan reoliadau	1,521			-1,521

7. TROSGLWYDDIADAU I/O GRONFEYDD A GLUSTNODWYD

Mae'r nodyn hwn yn nodi'r symiau a neilltuwyd o falansau'r Gronfa Gyffredinol yn y Cronfeydd a Glustnodwyd i ddarparu cyllid ar gyfer cynlluniau gwariant yn y dyfodol a'r symiau a bostiwyd yn ôl o gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd i dalu am wariant y Gronfa Gyffredinol yn 2016/17.

£000' oedd

	Balans Cau 31 Mawrth 16	Trosglwy ddiadau i Refeniw	Trosglwy ddiadau o Refeniw	Balans Cau 31 Mawrth 17
Derbyniadau Ymlaen Llaw	171	-136	111	146
Rheoli Asedau	37			37
Parc Llanion	2			2
Cynllunio (y Cynllun Datblygu blaenorol)	209	-21		188
Hunan-Yswiriant	30			30
Ailstrwythuro Staff	420	-101		319
Technoleg Gwybodaeth	19	-15		4
Parciau Cenedlaethol Cymru	90	-36		54
Y System Gynllunio	100	-6		94
Integreiddio Meysydd Parcio	77			77
Rhaglen Dileu Rhywogaethau Ymledol	10	-10		0
Rhoddion Coffa	3			3
Tai Crwn	100			100
Cynnydd yn y Gronfa SDF	200	-71		129
Peiriannau at ddibenion Cyflawni	10	-10	4	4
Lleihau Npg	100			100
Ail-wynebu Meysydd Parcio	100	-2		98
Bioamrywiaeth	11			11
Gorfodaeth Cynllunio	100			100
Portfield Gate			2	2
Pwyth mewn Pryd			25	25
Y Prosiect Llwybrau			35	35
Sgiliau ar Waith			15	15
Llwybrau			250	250
Pwyth mewn Pryd			100	100
Llwybr Arfordir Cymru			180	180
Peiriannau Talu mewn Meysydd Parcio			20	20
Tirweddau'r Dyfodol Cymru			150	150
Cyfanswm	1,789	-408	892	2,273

8. INCWM A GWARIANT CYLLIDO A BUDDSODDI

£000'oedd

Eitemau	2016/17	2015/16
Symudiad mewn gwerth teg eiddo buddsoddi (- Ennill)	953	-118
Incwm o eiddo buddsoddi	-42	-55
Cost Net Llog Pensiynau	115	109
Llog a dderbynnir ac incwm tebyg	-21	-18
CYFANSWM	1,005	-82

9. GWARIANT / INCWM GWEITHREDOL ARALL

£000'oedd

Eitemau	2016/17	2015/16
Symudiad ar Ddarpariaeth Dyledion Drwg	2	-
Symudiad ar Ddarpariaeth Gyffredinol	9	
Gwaredu Asedau	0	9
Treuliau Gweinyddol Pensiynau	16	13
CYFANSWM	27	22

10. TRETHIANT AC INCWM GRANTIAU AMHENODOL

£000'oedd

Eitemau	2016/17	2015/16
Grant y Parc Cenedlaethol gan Lywodraeth Cymru	3,645	3,161
Ardoll ar Gyngor Sir Penfro	985	1,054
Grantiau a chyfraniadau cyfalaf	143	3
Arall	0	9
CYFANSWM	4,773	4,227

11. EIDDO, OFFER A CHYFARPAR

Mae'r canlynol yn grynodedb o wariant cyfalaf yn ystod y cyfnod adrodd, gan gynnwys asedau a gafwyd dan les cyllid, a rannwyd i bob categori o asedau sefydlog ynghyd â'r ffynonellau cyllid a'r ariannu cyfalaf oedd eu hangen. Mae'r symudiadau yn cynnwys ychwanegiadau oedd yn codi o'r rhaglen gyfalaf, asedau a wnaed yn weithredol yn ystod y flwyddyn, ailbrisiadau asedau, taliadau dibrisiant lle bo'n berthnasol, gwaredu eiddo, gostyngiad mewn gwerth ac ailddosbarthu'r asedau a ddelir.

2015/16 Asedau heb fod yn Gyfredol
£000' oedd

	Tir ac Adeiladau Gweithredol	Offer a Chyfarpar	Asedau Isadeiledd	Asedau Cymunedol	Asedau Anweithredol ar y gweill	<i>Cyfanswm</i>
COST NEU BRISIAD						
Ar 1 Ebrill 2015	10,231	1,360		9	16	11,616
Ailddosbarthu	19			-32		-13
Asedau a wnaed yn weithredol yn y fl.						
Ychwanegiadau		90			57	147
Gwarediadau						
Gostyngiad gwerth						
Ailbriso	-106			23		-83
Ar 31 Mawrth 2016	10,144	1,450			73	11,667
DIBRISANT						
Ar 1 Ebrill 2015	-452	-1,114				-1,566
Tâl am y flwyddyn	-180	-95				-275
Gwarediadau						
Ailddosbarthu						
Gostyngiad gwerth						
Ailbriso	17					17
Ar 31 Mawrth 2016	-615	-1,209				-1,824
GWERTH NET 31/3/15	9,779	246		9	16	10,050
GWERTH NET 31/3/16	9,529	241			73	9,843

2016/17 Asedau heb fod yn Gyfredol
£000' oedd

	Tir ac Adeiladau Gweithredol	Offer a Chyfarpar	Asedau Isadeiledd	Asedau Cymunedol	Asedau Anweithredol ar y gweill	Cyfanswm
COST NEU BRISIAD						
Ar 1 Ebrill 2016	10,144	1,450			73	11,6
Ailddosbarthu						
Asedau a wnaed yn weithredol yn y fl.	52				-52	
Ychwanegiadau	42	18			7	
Gwarediadau		-261				-2
Gostyngiad gwerth						
Ailbriso	155					1
Ar 31 Mawrth 2017	10,393	1,207			28	11,6
DIBRISANT						
A 1 Ebrill 2016	-615	-1,209				-1,8
Tâl am y flwyddyn	-181	-53				-2
Gwarediadau		261				2
Ailddosbarthu						
Gostyngiad gwerth						
Ailbriso	125					1
Ar 31 Mawrth 2017	-671	-1,001				-1,6
GWERTH NET 31/3/16	9,529	241			73	9,8
GWERTH NET 31/3/17	9,722	206			28	9,9

ASEDAU A WNAED YN WEITHREDOL YN YSTOD Y FLWYDDYN
Mae'r asedau canlynol wedi'u gwneud yn weithredol yn ystod y flwyddyn:

	2016/17	2015/16
To Melin Caeriw	51,841	Nil
Cyfanswm	51,841	Nil

Mae'r gwariant rhagarweiniol ar ddiwedd y flwyddyn, a ddelir o dan y grŵp anweithredol (yn cael ei adeiladu), yn cynnwys:

Golygfan Pont Werdd	15,577
Tai Crwn	11,006
Maes Parcio Saundersfoot	1,455
Cyfanswm	28,038

YCHWANEGU ASEDAU

Mae hyn yn cynrychioli gwariant cyfalaf yn ystod y flwyddyn sy'n effeithio ar werthoedd asedau fel yr esboniwyd yn yr adran ar y Rhaglen Gyfalaf.

GWAREDU ASEDAU

Yn ystod y flwyddyn dim ond un darn o dir a waredwyd sef Banc Briar Traeth Poppit oedd yn rhan o ddarn mwy o dir, ac roedd gwerth y tir a'r pris a gafwyd yn is na'r trothwy deminimws. Hefyd gwaredwyd offer technoleg gwybodaeth diangen oedd wedi llwyr ddibrisio o'r asedau nad oedd yn gyfredol.

AIL-DDOSBARTHU

Yr aiddosbarthu a wnaed yn ystod y flwyddyn oedd symud y tir a ddelir yn Sageston o Eiddo Buddsoddi i Asedau a ddelir i'w Gwerthu, a throsglwyddo To Melin Caeriw o Asedau Anweithredol i Dir ac Adeiladau Gweithredol.

AILBRISIO A GOSTYNGIAD MEWN GWERTH

Roedd nifer o asedau yn destun ailbrisiu yn ystod y flwyddyn fel rhan o'r rhaglen dreigl bum mlynedd o ailbrisiu. Roedd yr ailbrisiu arwyddocaol yn y flwyddyn yn ymwneud â; Chanolfan Coetir Cilirhedyn, Maes Parcio Traeth Poppit, Maes Parcio Traeth Trefdraeth, Gardd Furiog a Bythynnod San Ffraid, Coetir Penlan, Coetir Pentre Ifan a'r tir a ddelir yn Sageston. Mae'r ailbrisiu a gostyngiad mewn gwerth sydd wedi'u cynnwys yn yr Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall fel a ganlyn:

	2016/17	2015/16	
Roedd ailbrisiu Asedau Sefydlog yn cynnwys Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	117,856	-175,198	
Ailbrisiu i lawr/i fyny asedau a cholledion gostyngiad mewn gwerth na chodwyd ar y Gwarged/Diffyg ar	162,310	109,850	
Is-gyfanswm	280,166	-65,348	
Ailbrisiu a Gostyngiad mewn gwerth Eiddo Buddsoddi	-953,000	117,999	
Cyfanswm	-672,384	52,651	

Isod mae crynodeb o effaith ariannol (heb gynnwys dibrisiant) ailbrisiu asedau a gostyngiad mewn gwerth dros y pum mlynedd diwethaf:

Blwyddyn	Tir ac Adeiladau Eraill	Asedau Cymunedol	Asedau Anweithredol	CYFANSWM NET
	£	£	£	£
2016/17	-30,190			-30,190
2015/16	176,998			176,998
2014/15	595,923			595,923
2013/14	1,403,322			1,403,322
2012/13	304,797			304,797
2011/12	236,902			236,902

ARIANNU ASED AU SEFYDLOG ac ANNIRIAETHOL

Cafodd yr ychwanegiadau arian parod net i asedau sefydlog ac anniriaethol o £73,050 (ychwanegiadau yn llai o drosglwyddiadau o Asedau Anweithredol) eu hariannu fel a ganlyn:

£52,905	Arian grant o ffynonellau eraill
£20,145	Arian o'r grant refeniw

YMRWYMIADAU CYFALAF

Ar y 31^{ain} o Fawrth 2017 nid oedd unrhyw ymrwymadau cyfalaf ar yr Awdurdod.

PORTFFOLIO ASED AU SEFYDLOG

Heb gynnwys eiddo buddsoddi ac asedau a ddelir i'w gwerthu, mae'r Awdurdod yn berchen ar y niferoedd a'r mathau o asedau eiddo a thir canlynol:

Math	2016/17	2015/16
Meysydd Parcio	25	25
Safleoedd Hanesyddol	16	16
Tir a safleoedd arfordirol	9	9
Safleoedd Coetir	11	11
Safleoedd eraill	15	15
Adeiladau eraill	11	11
CYFANSWM	87	87

RHAGLEN GYFALAF

Ariannwyd y prosiectau canlynol fel rhan o'r rhaglen gyfalaf am y flwyddyn:

	Cyfanswm y Gost 2016/17 £000	Cyfanswm y Gost 2015/16 £000
Hyrwyddo Dealltwriaeth a Mwynhad	6	73
To Melin Caeriw		52
Tractor Castell Henllys		16
Tŷ Crwn Castell Henllys	6	5
Hamdden a Rheoli'r Parc	107	52
Wal Gynnal Caergewyll Angle*	46	
Cerbydau	18	52
Meysydd Parcio	43	
Gwasanaethau Corfforaethol a Chynnal	6	22
Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu	6	22
CYFANSWM GWARIANT CYFALAF	119	147
Ariannwyd gan:		
Ariannwyd o'r gyllideb refeniw (gan gynnwys trosglwyddiadau o Gronfeydd wrth gefn a Glustnodwyd)	-32	-145
Grantiau Ychwanegol (gweler y tabl isod)	-87	-2
Cyfanswm	-119	-147

Mae'r gwariant ar y rhaglen gyfalaf o £119k yn cynnwys £73k sy'n ymwneud ag asedau sy'n eiddo i'r Awdurdod ac sy'n effeithio ar werth yr asedau sefydlog sydd yn y Fantolen. Mae'r balans o £46k yn wariant sydd wedi'i gynnwys yng Nghost Net y Gwasanaethau.

* Derbyniwyd y grantiau ychwanegol oddi wrth y partneriaid canlynol:	2016/17 £000'oedd	2015/16 £000'oedd
Llywodraeth Cymru	87	
Cyfoeth Naturiol Cymru		2
CYFANSWM Y GRANTIAU YCHWANEGOL	87	2

ASEDAU ANNIRIAETHOL

Mae'r Awdurdod yn rhoi cyfrif am ei feddalwedd fel asedau anniriaethol, i'r graddau nad yw'r feddalwedd yn rhan annatod o system TG neilltuol ac yn cael ei gyfrif fel rhan o eitem caledwedd Eiddo, Offer a Chyfarpar. Mae pob meddalwedd yn cael oes ddefnyddiol gyfyngedig, yn seiliedig ar asesiadau o'r cyfnod y disgwylir i'r feddalwedd fod yn ddefnyddiol i'r Awdurdod. Yr oes ddefnyddiol a neilltuir i asedau a brynwyd yn ystod y flwyddyn yw 4 blynedd. Mae'r tâl amorteiddio wedi'i gynnwys yng nghost gweithredu'r adran technoleg gwybodaeth a'i ailddosbarthu ynghyd â chostau eraill gwasanaethau cynnal.

	2016/17 £000' oedd	2015/16 £000' oedd
Balans ar ddechrau'r flwyddyn	2	2
Ychwanegiadau	6	
Amorteiddiad cronodig	-1	-1
Talgrynnu	0	1
Balans ar ddiwedd y flwyddyn	7	2

ASEDAU TREFTADAETH.

Mae dosbarthiad yr Awdurdod o asedau treftadaeth yn ymwneud ag adeiladau penodol, henebion, clogwyni, twyni tywod, coetiroedd a mathau eraill o eiddo. Mae'r rhestr ganlynol yn nodi'r asedau treftadaeth diriaethol a ddelir gan yr Awdurdod a'u prisiad ar ddyddiad y fantolen.

Ased	Prisiad ar 31/3/15	Prisiad ar 31/3/16	Aiddosbart hu	Prisiad ar 31/3/17
Hen Gaer a Chlogwyn Abergwaun	12,500	12,500		12,500
Hopranau a Thwneli Porth-gain	1	1		1
Hopranau a Thwneli Porth-gain	1	1		1
Clogwyn, tir ac adfeilion Trwyn Llwyd Trefin	1	1		1
Harbwr a Gwely Porth-gain	1	1		1
Tir Clogwyni Porth-gain	4,000	4,000		4,000
Tirwedd San Ffraid	36,000	36,000		36,000
Twyni a Thir Maenorbŷr	6,000	6,000		6,000
Traeth Poppit – Tirwedd	1	1		1
Tir Clogwyni Hafan Skrinkle	56,160	56,160		56,160
Clogwyni East Moor Maenorbŷr	3,500	3,500		3,500
Arsyllfa Pen Strwmbwl	1	1		1
Planhigfa Coed Saundersfoot	3,750	3,750		3,750
Clogwyni/Maes Parcio Pen Strwmbwl	6,000	6,000		6,000
Peilotdy Porth-gain	1	1		1
Safle Clwb Cabin Aberllydan	30,500	30,500		30,500
Tir Amwynder Porth-gain (Tŷ Mawr)		3,500		3,500
Lle Parcio ar gyfer Ôl-gerbydau, Porth-glais		275		275
Angle, Y Tŵr		1		1
San Ffraid – Yr Adfail		1		1
Coetir Prendergast Solfach		1,250		1,250
San Ffraid – Tŷ Pwmpio		1		1
Cae a Thir Traeth Mawr		8,000		8,000
Cyfanswm	158,417	171,445	0	171,445

ASEDAU A DDELIR I'W GWERTHU

Yn ystod y flwyddyn roedd yr Awdurdod wedi dilddosbarthu tir a ddelir yn Sageston yn ased a ddelir i'w gwerthu.

£000' oedd

Ased	Prisiad 31/3/16	ar	Ailddosbart hu	Prisiad 31/3/17	ar
Tir yn Sageston		0	500		500
Cyfanswm		0	500		500

12. EIDDO BUDDSODDI

Cyfrifwyd am yr eitemau canlynol o incwm a gwariant yn y llinell Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

	2016/17 £000	2015/16 £000
Incwm rhent o eiddo buddsoddi	42	55
Enillion/(colledion) net	42	55

Nid oes unrhyw gyfyngiadau ar allu'r Awdurdod i wireddu'r gwerth cynhenid yn ei eiddo buddsoddi nac ar hawl yr Awdurdod i'r incwm a'r enillion o'r gwaredu. Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw ymrwymadau contract i brynu, adeiladu na datblygu eiddo buddsoddi nac atgyweirio, cynnal-a-chadw neu wella. Bu gostyngiad sylweddol yng ngwerth y tir a ddelir gan yr Awdurdod yn Sageston yn ystod y flwyddyn ac ailddosbarthwyd yr ased yn ased a ddelir i'w werthu. Mae'r tabl canlynol yn crynhoi'r symudiad yng ngwerth teg eiddo buddsoddi yn ystod y flwyddyn:

	2016/17 £000	2015/16 £000
Balans ar ddechrau'r flwyddyn	2,881	2,806
Gwaredu eiddo	0	-43
Ailddosbarthu	-500	0
Enillion/colledion net o addasiadau gwerth teg	-953	118
Balans ar ddiwedd y flwyddyn	1,428	2,881

13. PRYDLESI

Prydlesi Cyllid

Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw brydlesi cyllid ar yr 31^{ain} o Fawrth 2017 (nac ar yr 31^{ain} o Fawrth 2016).

Prydlesi Gweithredol

Mae'r Awdurdod yn prydlesu'r rhan fwyaf o gerbydau o dan gytundebau Contract Hurio, a rhai llungopiwyd o dan Gytundebau Rhentu tymor hir. Cost gros y trefniadau hyn oedd £43,943 yn 2016/17 (£55,426 yn 2015/16). Mae'r Awdurdod yn rhentu 14 eiddo i gynnal ei ddibenion, sydd yn cynnwys, er enghraifft, Canolfan Groeso Dinbych-y-pysgod, Castell a Melin Lanw Caeriw. Costau rhent yr eiddo hyn yn 2016/17 oedd £44,842 (£42,016 2015/16).

Dadansoddiad o isafswm gwariant prydles yr Awdurdod yn y dyfodol yw:

£000'oedd

	Fis Mawrth 2017			Fis Mawrth 2016		
	Tir ac Adeiladu	Cerbydau ac Offer	Cyfanswm	Tir ac Adeiladau	Cerbydau ac Offer	Cyfanswm
	£	£	£	£	£	£
Ddim hwyrach na blwyddyn	45	36	81	44	27	71
Hwyrach na blwyddyn ond ddim hwyrach na 5 mlynedd	109	32	141	131	36	167
Hwyrach na 5 mlynedd	315	-	315	335	-	335
	469	68	537	510	63	573

Mae'r Awdurdod yn gweithredu fel Prydleswr ar 23 eiddo, gan gynhyrchu incwm o £79,239 yn ystod 2016/17 (74,454 yn 2015/16). Enghreifftiau o'r eiddo hyn yw prydlesu tir yn Freshwater East i'r Clwb Carafanau, a phrydlesu Bloc y Gogledd Parc Llanion i Cyfoeth Naturiol Cymru. Mae rhai o'r prydlesi eiddo hyn yn fwy na 20 mlynedd ac yn cael eu prasio ar sail prydles hir. Gwerth net yr asedau hyn yw £1,409,501 heb ddibrisiant cronodig.

Isafswm taliadau prydles yn y dyfodol a dderbynnir dan brydlesi na ellir eu canslo yn y dyfodol yw:

£000'oedd

	Fis Mawrth 2017	Fis Mawrth 2016
	£	£
Ddim hwyrach na blwyddyn	55	42
Hwyrach na blwyddyn ond ddim hwyrach na 5 mlynedd	180	179
Hwyrach na 5 mlynedd	729	758
	964	979

14. ASED AU ANNIRIAETHOL

Mae'r Awdurdod yn rhoi cyfrif am ei feddalwedd fel asedau anniriaethol, i'r graddau nad yw'r feddalwedd yn rhan annatod o system TG neilltuol ac yn cael ei gyfrif fel rhan o eitem caledwedd Eiddo, Offer a Chyfarpar.

15. OFFERYNNAU ARIANNOL

Nid oes unrhyw offeryn ariannol yn cael ei gario yn y Fantolen.

16. RHESTRAU EIDDO

£000' oedd

	Canolfanna u Gwybodaet h	Canolfan Goetir Cilrhedyn	Tocynn au Pont Cleddau	Peiriant ffrancio	Cyfanswm
Balans yn ddyledus ar 31/3/15	114	27	1	2	144
Nwyddau a Brynwyd	194	0	5	12	211
Cydnabod fel traul yn y flwyddyn	-152	-16	-4	-14	-186
Ysgrifennwyd allan	-3				-3
Balans yn ddyledus ar 31/3/16	153	11	2	0	166
Nwyddau a Brynwyd	140	14	3	15	172
Cydnabod fel traul yn y flwyddyn	-157	-10	-3	-13	-183
Ysgrifennwyd allan	-2				-2
Balans yn ddyledus ar 31/3/17	134	15	2	2	153

17. DYLEDWYR TYMOR HIR A BYR

£000' oedd

	2016/17	2015/16
Tymor Hir:		
Benthyciadau Ceir Staff /Teithio Gwyrdd	0	0
CYFANSWM	0	0
Tymor byr:		
Cyrff llywodraeth ganolog	137	125
Awdurdodau lleol eraill	10	7
Endidau ac unigolion eraill	95	86
Taliadau ymlaen llaw	54	46
Benthyciadau Staff	0	1
Darpariaeth Diffyg Dyledion	-7	-5
CYFANSWM	289	260

18. ARIAN PAROD AC ARIAN PAROD CYFATEBOL

Mae balans yr arian parod ac arian cyfatebol yn cynnwys yr elfennau canlynol:

£000' oedd

	2016/17	2015/16
Cyfrifon banc a blaendaliadau	3,454	2,733
Arian parod a ddelir gan yr Awdurdod	2	2
CYFANSWM	3,456	2,735

19. ASEDAU A DDELIR I'W GWERTHU

Ar 31 Mawrth 2017 roedd yr Awdurdod yn dal tir ar ochr ogleddol Sageston fel ased a ddelir i'w werthu.

	2016/17 £000	2015/16 £000
Balans ar ddechrau'r flwyddyn	0	0
Aiddosbarthu	500	0
Balans ar ddiwedd y flwyddyn	500	0

20. CREDYDWYR A DARPARIAETHAU TYMOR HIR A BYR

£000' oedd

	2016/17	2015/16
Yn y tymor hir		
Cyrff llywodraeth ganolog	0	-1
CYFANSWM	0	-1
Short term		
Cyrff llywodraeth ganolog	-63	-63
Awdurdodau lleol eraill	-84	-59
Derbyniadau ymlaen llaw	-42	-26
Endidau ac unigolion eraill	-233	-266
Absenoldebau cronedig	-49	-49
CYFANSWM	-471	-463
Darpariaethau		
Darpariaethau Cyffredinol	9	-
Cyfanswm	9	-

21. CRONFEYDD WRTH GEFN DEFNYDDIADWY

£000' oedd

2016/17		2015/16
939	Y Gronfa Gyffredinol: Adnoddau ar gael i dalu costau cynnal y gwasanaethau yn y dyfodol	702
2,273	Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd: Cronfeydd wrth gefn a neilltuwyd ar gyfer eitemau penodol	1,789
281	Derbyniadau Cyfalaf: Derbyniadau gwerthu asedau sefydlog sydd ar gael i dalu am fuddsoddi cyfalaf yn y dyfodol	281
3,493	CYFANSWM	2,772

Mae manylion am symudiadau yng nghronfeydd wrth gefn defnyddiadwy yr Awdurdod yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd wrth Gefn.

22. CRONFEYDD WRTH GEFN ANNEFNYDDIADWY

£000' oedd

2016/17		2015/16
2,685	Cronfa Ailbriso	2,558
9,351	Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	10,313
-4,638	Cronfa Pensiynau	-3,368
-49	Cyfrif Absenoldebau Cronedig	-49
7,349	CYFANSWM	9,454

CRONFA AILBRISIO WRTH GEFN

Mae'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn yn cynnwys yr enillion a wnaed gan yr Awdurdod oedd yn deillio o gynnydd yng ngwerth ei Eiddo, Offer a Chyfarpar. Mae'r balans yn gostwng pan fo asedau gydag enillion cronedig:

- yn cael eu hailbriso i lawr neu leihad yn eu gwerth a'r enillion yn cael eu colli
- yn cael eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau a'r enillion yn cael eu colli drwy ddibrisiant, neu
- yn cael eu gwaredu a'r enillion yn cael eu gwireddu.

Mae'r Gronfa Wrth Gefn ond yn cynnwys enillion ailbriso a gronnwyd ers 1 Ebrill 2007, y dyddiad y cafodd y Gronfa ei chreu. Mae'r enillion cronus a gafwyd cyn y dyddiad hwnnw yn cael eu cyfuno i mewn i'r balans ar y Cyfrif Addasu Cyfalaf.

£000' oedd

2016/17		2015/16
2,558	Balans ar 1 Ebrill	2,482
232	Ailbriso asedau i fyny	110
-70	Ailbriso asedau i lawr a lleihad yn y gwerth nad yw'n cael ei godi ar y Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	0
-35	Gwahaniaeth rhwng dibrisiant gwerth teg a dibrisiant cost hanesyddol	-34
2,685		2,558

CYFRIF ADDASU CYFALAF

Mae'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn amsugno'r gwahaniaethau amseru sy'n deillio o wahanol drefniadau ar gyfer rhoi cyfrif am y defnydd o asedau nad ydynt yn gyfredol a chyllido caffael, adeiladu neu wella'r asedau hynny dan ddarpariaethau statudol. Mae'r Cyfrif yn cael ei ddebydu gyda chost caffael, adeiladu neu wella wrth i'r dibrisiant, colledion lleihad yn y gwerth ac amorteiddiad gael ei godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gyda chysoni postio o'r Gronfa Ailbriso i drosi ffigurau gwerth teg i sail cost hanesyddol). Credyd'r y cyfrif â'r symiau a neilltuwyd gan yr Awdurdod fel cyllid ar gyfer costau caffael, adeiladu a gwella. Mae'r Cyfrif yn cynnwys enillion a cholledion ar Eiddo Buddsoddi ac enillion cydnabyddedig ar asedau a roddwyd sydd heb eto eu defnyddio gan yr Awdurdod. Mae'r Cyfrif hefyd yn cynnwys enillion ailbriso cronedig ar Eiddo, Offer a Chyfarpar cyn 1 Ebrill 2007, y dyddiad y crewyd y Gronfa Ailbriso i ddal enillion o'r fath. Mae **Nodyn 6** yn rhoi manylion am ffynhonnell pob un o'r trafodion a bostiwyd i'r Cyfrif, heblaw am y rhai sy'n ymwneud â'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn.

£000' oedd

2016/17		2015/16
10,313	Balans ar 1 Ebrill	10,508
-235	Taliadau am ddibrisiant a lleihad yng ngwerth asedau anghyfredol	-276
-965	Ailbrisiio Asedau Buddsoddi	118
154	Ailbrisiio Eiddo, Offer a Chyfarpar	-175
-24	Nifer yr asedau anghyfredol a ddilëwyd ar waredu	-43
-46	Gwariant refeniw a ariannwyd o gyfalaf dan statud	0
35	Symiau addasu dibrisiant a symudwyd o'r Gronfa Ailbrisiio	34
87	Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a ddefnyddiwyd i ariannu cyfalaf	3
32	Gwariant cyfalaf a godwyd yn erbyn balansau'r Gronfa Gyffredinol	144
9,351	Balans ar 31 Mawrth	10,313

CRONFA PENSIYNAU WRTH GEFN

Mae'r Gronfa Pensiynau yn amsugno'r gwahaniaethau amseru sy'n deillio o wahanol drefniadau ar gyfer rhoi cyfrif am fuddiannau ôl gyflogaeth a chyllido buddiannau yn unol â darpariaethau statudol. Mae'r Awdurdod yn rhoi cyfrif am fuddiannau ôl gyflogaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wrth i'r buddiannau gael eu hennill gan weithwyr sy'n cronni blynnyddoedd o wasanaeth, gan ddiweddarau'r rhwymedigaethau a gydnabyddir i amlygu chwyddiant, newid rhagdybiaethau ac enillion buddsoddi ar unrhyw adnoddau a neilltuwyd i gwrdd â chostau. Fodd bynnag, mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i'r buddiannau a enillir gael eu hariannu gan mai'r Awdurdod sy'n gwneud cyfraniadau cyflogwr i'r cronfeydd pensiwn neu yn y pen draw yn talu unrhyw bensiynau y mae'n uniongyrchol gyfrifol amdanynt. Mae'r balans debyd ar y Gronfa Pensiwn Wrth Gefn felly yn dangos diffyg sylweddol yn y buddiannau a enillwyd gan weithwyr y gorffennol a'r presennol a'r adnoddau y mae'n rhaid i'r Awdurdod eu rhoi o'r neilltu i dalu amdanynt. Bydd y trefniadau statudol yn sicrhau bod cyllid wedi cael ei roi o'r neilltu erbyn y daw'r amser i dalu'r buddiannau.

2016/17	£000' oedd	2015/16
-3,368	Balans ar 1 Ebrill	-3,524
-898	Enillion neu golledion actiwaraidd ar asedau a rhwymedigaethau pensiynau	578
-742	Gwrthdroi eitemau sy'n ymwneud â buddiannau ymddeol a ddebydwyd neu a gredydwyd i'r Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	-804
386	Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	395
-16	Treuliau gweinyddu	-13
-4,638	Balans ar 31 Mawrth	-3,368

23. CYFRIF ABSENOLDEBAU CRONEDIG

Mae'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig yn amsugno'r gwahaniaethau fyddai'n codi fel arall ar Falans y Gronfa Gyffredinol o gronni ar gyfer absenoldebau digolledol a enillwyd ond na chymerwyd yn y flwyddyn, e.e. hawl i wyliau blynnyddol a gariwyd ymlaen ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol bod yr effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol yn cael ei niwtraleiddio gan drosglwyddiadau i neu o'r Cyfrif.

2016/17	£000' oedd	2015/16
49	Balans ar 1 Ebrill	53
0	Y swm y mae taliadau swyddogion a godir ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail cronïadau yn wahanol i'r taliadau a godir yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(4)
49	Symiau a gronwyd ar ddiwedd y flwyddyn gyfredol	49

24. DATGANIAD LLIF ARIAN -

Addasu gwared neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau anariannol

2016/17	£000's	2015/16
-235	Dibrisiant	-276
-835	Ailbrisiadau a Lleihad yn y Gwerth	-57
29	Symudiad mewn credydwyr/stoc/dyledwyr	-103
-372	Costau Darparu Gwasanaethau ar gyfer buddiannau ôl gyflogaeth	-422
-7	Eitemau anariannol eraill a godwyd ar y CIES	-9
-1420	Cyfanswm	-867

25. DATGANIAD LLIF ARIAN - GWEITHGAREDDAU GWEITHREDU A BUDDSODDI

Mae'r llif arian ar gyfer gweithgareddau gweithredu yn cynnwys yr eitemau canlynol:

2016/17	£000' oedd	2015/16
19	Llog a dderbyniwyd	9
Dim	Llog a dalwyd	Nil

Llif arian o Weithgareddau Buddsoddi yw:

2016/17	£000' oedd	2015/16
53	Prynu eiddo, offer a chyfarpar, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	139
-188	Derbyniadau eraill o weithgareddau buddsoddi	-105
-135	Llif arian net o weithgareddau buddsoddi	34

Llif arian o Weithgareddau Cyllido yw:

2016/17	£000' oedd	2015/16
-1	Benthyciadau Teithio: blaensymiau llai derbyniadau	-3
2	Ad-dalu Benthyciad Tymor Hir	1
1	Llif arian net o weithgareddau buddsoddi	-2

26. SYMIAU A ADRODDWYD AR GYFER PENDERFYNIADAU DYRANNU ADNODDAU

Y dadansoddiad o incwm a gwariant yn ôl gwasanaeth ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yw'r hyn a nodir gan God Ymarfer Adrodd Gwasanaeth CIPFA. Yn yr un modd mae'r wybodaeth a ddefnyddir gan yr Awdurdod ar gyfer gwneud penderfyniadau yn cael ei pharatoi hefyd o dan y Cod Ymarfer Cyfrifyddu Gwerth Gorau. Yn unol â hynny nid oes unrhyw ofyniad dan y nodyn hwn i gysoni rhwng y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a symiau a adroddwyd ar gyfer penderfyniadau ar ddyrannu adnoddau.

27. GWEITHREDIADAU A GAFFAELWYD AC A DERFYNWYD

Nid oes unrhyw rwymedigaethau dyledus mewn perthynas â gweithrediadau a gaffaelwyd neu a derfynwyd.

28. GWEITHREDIADAU MASNACHU

Mae'r Awdurdod yn darparu gwasanaethau fel rhan o'i amcan i hyrwyddo dealltwriaeth a mwynhad ac yn creu incwm o nifer o ffynonellau gan gynnwys y canolfannau croeso, canolfannau treftadaeth a meysydd parcio. Fodd bynnag, nid oedd unrhyw weithrediadau masnachu a wnaed ar risg yn ystod 2016/17 (*nac yn 2015/16*) fel y'u pennir o dan y diffiniadau yn y nodyn hwn.

29. CYNLLUNIAU DAN DDEDDF TRAFNIDIAETH 2000

Nid yw'r Awdurdod wedi ymgymryd ag unrhyw gynlluniau o dan y Ddeddf hon yn ystod 2016/17 (*nac yn 2015/16*).

30. GWASANAETHAU ASIANTAETH

Nid oedd yr Awdurdod wedi darparu unrhyw wasanaethau asiantaeth yn 2016/17 (*nac yn 2015/16*).

31. CYLLIDEB GYFUN

Nid oedd yr Awdurdod wedi cymryd rhan mewn unrhyw drefniadau cyllideb gyfun yn 2016/17 (*nac yn 2015/16*).

32. LWFANSAU AELODAU A THREULIAU A DALWYD YN YSTOD Y FLWYDDYN ARIANNOL 2016/17

Cyfanswm y lwfansau aelodau a dalwyd yn ystod y flwyddyn oedd £70,652 (£74,603 yn 2015/16) ynghyd ag ad-dalu treuliau teithio, cynhaliaeth a thaliadau treuliau eraill oedd yn dod i gyfanswm o £8,293 (£8,475 yn 2015/16).

33. TALIADAU I SWYDDOGION

Nifer y staff sydd â thâl o fwy na £60,000 - enillion sy'n amodol ar drethiant Talu wrth Ennill a chyfraniadau pensiwn – oedd fel a ganlyn:

	2016/17 £000	2015/16 £000
	Prif Weithredwr	Prif Weithredwr
Cyflog Gros	78	77
Gwerthoedd P11D	1	1
Cyfraniadau Pensiwn Cyflogwr	11	11
Cyfanswm	90	89

Yn ogystal â'r uchod yn ystod 2016/17 cyfanswm cydnabyddiaeth ariannol un swyddog oedd yn ymdeol, gan gynnwys tâl colli swydd, oedd yn y band £60,000 i £64,999. Tâl canolrifol yr Awdurdod oedd £19,939 a chymhareb y Prif Weithredwr i'r tâl canolrifol oedd 3.88:1.

Nid oedd unrhyw golli swydd gorfodol yn 2016/17 nac yn 2015/16. Mae nifer pob pecyn ymadael, gan gynnwys taliadau pensiwn a cholli swydd a gytunwyd, gyda chyfanswm cost fesul band a chyfanswm cost, wedi'u nodi yn y tabl isod:

	NIFER Y SETLIADAU			COST
	hyd at £20,000	£20,001 i £40,000	£40,001 i £60,000	£000' oedd
2015/16		1	1	78
2016/17	4	1	1	113

34. COSTAU ARCHWILIO

Mae'r Awdurdod wedi mynd i'r costau canlynol ar archwilio'r Datganiad o Gyfrifon, ardystio hawliadau grant ac archwiliadau statudol, ac ar wasanaethau heblaw am archwilio a ddarparwyd gan archwilwyr allanol yr Awdurdod:

	2016/17 £000	2015/16 £000
Ffioedd yn daladwy i Swyddfa Archwilio Cymru mewn perthynas â gwasanaethau archwilio allanol a wnaed gan yr archwilydd penodedig	27	30
Ffioedd yn daladwy i Archwilydd Cyffredinol Cymru mewn perthynas ag arolygiadau statudol a'r Mesur Llywodraeth Leol 2011	17	17
Grant W.P.I. (Rhaglen Cymru ar gyfer Gwella)	-	-8
Cyfanswm	44	39

35. INCWM GRANT

Roedd yr Awdurdod wedi credydu'r grantiau, y cyfraniadau a'r rhoddion canlynol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

	2016/17 £000	2015/16 £000
Credydwyd i Incwm Trethiant a Grantiau Amhenodol:		
Grant APC (a ariennir gan Lywodraeth Cymru)	3,645	3,161
Ardoll ar Gyngor Sir Penfro	985	1,054
Incwm Arall o Grantiau	143	12
	4,773	4,227
Credydwyd i Wasanaethau		
Llywodraeth Cymru: ariannu sylweddol tuag at brosiectau Mynediad a Chastell Caeriw a Harbwr a Chwarel Porth-gain	21	159
Cyfoeth Naturiol Cymru: cyfrannu arian tuag at reoli a chynnal-a-chadw'r Llwybr Cenedlaethol/ Llwybr yr Arfordir; amrywiol gynlluniau coetir, Parciau Cenedlaethol Cymru a'r swydd Parcmon Castellmartin.	246	235
Y Weinyddiaeth Amddiffyn: Parcmon Castellmartin	19	19
Treftadaeth y Loteri: Sgiliau ar Waith	104	104
Y Loteri Fawr: prosiectau Eich Parc Eich Dyfodol	0	34
Dewch i Gerdded Cymru	10	13
Grantiau eraill	9	11
CYFANSWM GRANTIAU	409	575

36. TRAFODION PARTI CYSYLLTIEDIG

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod ddatgelu trafodion perthnasol gyda phartïon cysylltiedig - cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu ar yr Awdurdod neu i gael eu rheoli neu eu dylanwadu gan yr Awdurdod. Mae datgelu'r trafodion hyn yn galluogi darllenwyr i asesu i ba raddau y gallai'r Awdurdod fod wedi'i gyfyngu yn ei allu i weithredu'n annibynnol neu allai fod wedi sicrhau'r gallu i gyfyngu ar allu parti arall i fargeinio'n rhydd gyda'r Awdurdod. Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu lefel perthnasedd o £5,000 ar gyfer datgelu trafodion partïon cysylltiedig sy'n berthnasol i Aelodau a staff.

Mae'r Awdurdod Parc Cenedlaethol yn cynnwys 18 o aelodau, 12 a benodir gan Gyngor Sir Penfro a 6 yn uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru. Mae gan Aelodau'r Awdurdod reolaeth uniongyrchol dros bolisiâu ariannol a gweithredol yr Awdurdod. Mae cyfanswm y lwfansau a dalwyd i'r Aelodau yn 2016/17 yn Atodiad 1. Mae'r Awdurdod yn cynnal cofrestrï o Fuddiannau a Rhoddion a Lletygarwch yr Aelodau, ac mae'r gofrestr o Fuddiannau'r Aelodau ar gael i'w harchwilio ar wefan yr Awdurdod. Nid oes unrhyw faterion i adrodd yn codi o'r cofnodion yn y cofrestrï hyn, a bernir bod gallu'r Awdurdod i reoli neu ddylanwadu ar barti arall o ganlyniad i'r buddiannau a gofnodwyd yn annhebygol iawn.

Mae Nodiadau Datgelu 10 a 35 yn dangos y swm a'r ffynonellau refeniw sylweddol a chyllid cyfalaf a dderbyniodd yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn. Yn ogystal â derbyn Ardoll gan Gyngor Sir Penfro mae'r Awdurdod hefyd â chontractau gyda'r Cyngor am gyflenwi nwyddau a gwasanaethau gan gynnwys rheoli gwastraff, cynnal-a-chadw cerbydau, archwilio mewnol a chyngor arbenigol ar gynllunio. Mae gan Lywodraeth Cymru ddylanwad sylweddol dros weithrediadau cyffredinol yr Awdurdod; mae'n gyfrifol am ddarparu'r fframwaith statudol y mae'r Awdurdod yn gweithredu o'i mewn, yn darparu'r rhan fwyaf o'i gyllid ar ffurf grantiau, ac mae'n rhagnodi telerau nifer o'r trafodion sydd gan yr Awdurdod gyda phartïon eraill (megis biliau treth y cyngor, budd-daliadau tai). Cyfanswm lefel incwm a gwariant a balansau diwedd blwyddyn y trydydd partïon canlynol yw:

Sefydliad	Incwm £000' oedd	Gwariant £000' oedd	31/3/17 Credydwr £000' oedd	31/3/17 Dyledwr £000' oedd
Llywodraeth Cymru	3,809		-	13
Cyngor Sir Penfro	1,003	249	12	8

Mae'r Awdurdod wedi gweinyddu'r Gronfa Datblygu Cynaliadwy ar ran Llywodraeth Cymru. Wrth ddyfarnu grantiau i sefydliadau, mae Pwyllgor Cronfa Datblygu Cynaliadwy yr Awdurdod yn gosod amodau arbennig i'r grant, sy'n cynnwys cysylltu perfformiad ariannol gyda chyflawni cerrig milltir y cytunwyd arnynt. Roedd dyfarniadau'r Gronfa Datblygu Cynaliadwy a wnaed yn ystod y flwyddyn ariannol 2016-17 oedd yn fwy na £5,000 i'r prosiectau canlynol:-

Enw'r Prosiect	Dyfarnwyd i	Disgrifiad o'r Prosiect	Swm (£)
Adfer Gwres Compost	LM Tree Solutions	I alluogi ehangu'r busnes o lawdrin coed yn y Parc Cenedlaethol, mae'r prosiect hwn yn defnyddio system arloesol o adfer gwres compost fel ffynhonnell gwres sy'n gyfeillgar i'r amgylchedd o sychu coed tân mewn odyd.	23,305

Coleg y Môr	Ymddiriedolaeth y Môr	Mae cyllid SDF yn cyfrannu tuag at gyflogi Swyddog Datblygu rhan amser y Prosiect i ddatblygu'r cysyniad o Goleg y Môr/Academi Forol ariannol hyfyw yn adeilad labordy Ocean yn Wdig. Bydd y ganolfan ragoriaeth Gymreig hon yn darparu addysg, ymchwil wyddonol, monitro amgylcheddol a hefyd yn atyniad i ymwelwyr sy'n gartref i acwariwm wedi'i hadnewyddu.	22,967
Llif y Llanw Strwmbwl	Transition Bro Gwaun	Nod tymor hir Transition Bro Gwaun yw cyflawni prosiect llif y llanw dan arweiniad y gymuned ac wrth wneud hynny liniaru effaith y gymuned ar newid yn yr hinsawdd a darparu ffynhonnell gynaliadwy o ynni a sicrwydd y cyflenwad.	16,253
Odyn Ganoloesol	Neuadd Goffa Trefdraeth	Nod y gymuned yw creu atyniad treftadaeth ddiwylliannol newydd drwy gadw odyn crochenwaith canoloesol (15fed ganrif), wedi'i gofrestru fel Heneb gofrestredig drwy ei agor i'r cyhoedd. Bydd newidiadau hanfodol i strwythur yr odyn yn gwella'r amodau amgylcheddol sydd ar hyn o bryd yn bygwth adeiladwaith yr odyn.	13,500
Menter Peilot Pysgod Cregyn Cynaliadwy Sir Benfro	Ardal Forol Cadwraeth Arbennig Sir Benfro	Nod y prosiect hwn yw dangos, drwy addysg, codi ymwybyddiaeth a chyflwyno cyfres o fesurau ymarferol, ei bod yn bosibl gwella cynaliadwyedd offer pysgota sefydlog oddi ar Arfordir Sir Benfro ac o ganlyniad lleihau'r effaith negyddol y mae offer coll yn ei gael ar amgylchedd y môr a'r economi leol.	13,374
Gofal Solfach	Cyngor Cymuned Solfach	Mae Gofal Solfach, menter gymunedol ddielw, yn darparu 33 awr ar gyfartaledd o ofal wedi'i deilwra i'r angen bob wythnos i 40 o bobl a'u teuluoedd. Mae'r gofal a ddarperir wedi bod yn hyblyg ac yn ymateb i'r angen, yn amrywio o gerdded cŵn i gludiant a chymorth gyda thechnoleg gwybodaeth.	12,190
Pwyth mewn Pryd	Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro	Defnyddiwyd y grant i gyfrannu at gyflogi cydlynnydd prosiect rhan amser ar gyfer prosiect peilot dalgylch afonydd i reoli rhywogaethau planhigion anffrodorol	8,947

		ymledol yng Nghwm Gwaun. Roedd gwaith arolygu a mapio wedi clustnodi ffynonellau o Jac y Neidiwr, Clymog Japan a Rhododendron, gafodd eu trin drwy ddefnyddio gwirfoddolwyr, tîrfeddianwyr, staff PCNPA, sefydliadau partner a chontractwyr fel oedd yn briodol.	
Gwenyn Gorllewin Gwyllt Cymru	Ymddiriedolaeth Cadwraeth y Cacwn	Drwy weithio gyda chymunedau, mae Ymddiriedolaeth Cadwraeth y Cacwn yn esbonio pwysigrwydd gwenyn a'r hyn y gellir ei wneud i'w diogelu. Bydd yr Ymddiriedolaeth yn cyflawni hyn drwy wyddoniaeth dinasyddion, partïon gwaith cadwraeth, digwyddiadau, rhaglen addysg a gweithgareddau a phhecyn cymorth ar gyfer grwpiau cymunedol, fydd yn gymorth i wneud manau gwyrdd yn fwy cyfeillgar i wenyn.	6,377
Chwarae Parc Sir Benfro.	Clybiau Plant Cymru	Drwy ddatblygu a dylunio 10 o weithgareddau newydd cost-isel neu di-gost sy'n gynaliadwy a ychwanegwyd at becynnau 'Parth Natur ' clybiau gofal plant, mae'r prosiect hwn yn cynyddu ymwybyddiaeth a dealltwriaeth ymhlith plant, pobl ifanc a gweithwyr chwarae o ddiwylliant, bywyd gwyllt, tirwedd a defnydd tir yn y Parc Cenedlaethol.	5,046

37. MENTRAU CYLLID PREIFAT A CHONTRACTAU TEBYG

Nid oedd gan yr Awdurdod unrhyw fentrau cyllid preifat (PFI) na chontractau tebyg ar 31/3/17 (nac ar 31/3/16).

38. COLLEDION LLEIHAD MEWN GWERTH

Mae'r datgeliadau hyn wedi'u cyfuno yn y nodiadau ar y symudiad yn ystod y flwyddyn yn yr Eiddo, Offer a Chyfarpar.

39. BUDDIANNAU TERFYNU

Yn ystod y flwyddyn 2016/17 roedd yr Awdurdod wedi darparu £80,946 ar gyfer buddiannau terfynu penodol, (£70,986 yn 2015/16).

40. CYNLLUNIAU PENSIWN BUDDIANNAU DIFFINIEDIG

Mae'r Awdurdod yn cynnig buddiannau ymddeol diffiniedig i staff, sy'n ymwneud â chyflog a gwasanaeth, o dan Cronfa Bensiwn Dyfed (Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol), sef cynllun a ariennir a weinyddir gan Gyngor Sir Caerfyrddin. Er na fydd y buddiannau hyn yn daladwy nes i'r gweithwyr ymddeol, mae gan yr Awdurdod ymrwymiad presennol i wneud y taliadau buddiannau y mae angen eu datgelu ar yr adeg y mae'r gweithwyr yn ennill eu hawliau yn y dyfodol. Mae graddfeydd cyfraniadau'r Awdurdod yn cael eu pennu gan actiwariaid cymwys proffesiynol y Gronfa yn seiliedig ar brisiad y Gronfa bob tair blynedd, a'r mwyaf diweddar o'r rhain oedd ar yr 31^{ain} o Fawrth 2016. Y nod yw sicrhau y gall rhwymedigaethau cyffredinol y gronfa gael eu bodloni pan

gyfatebir â chyfraniadau'r gweithwyr. Prif risgiau'r cynllun i'r Awdurdod yw y tybiaethau hirhoedledd, newidiadau statudol i'r cynllun, newidiadau strwythurol i'r cynllun (h.y. tynnu allan ar raddfa fawr o'r cynllun), newidiadau mewn chwyddiant, enillion bondiau a pherfformiad y buddsoddiadau ecwiti a ddelir gan y cynllun.

Mae'n ofynnol i awdurdodau lleol gydnabod costau ymddeoliad yng Nghost Net y Gwasanaethau pan fo'r gweithwyr yn ennill cyflog yn hytrach na phan fo'r buddiannau yn cael eu talu fel pensiynau. Fodd bynnag, mae hyn yn gwrthdaro â'r taliad y mae'n ofynnol i'r Awdurdod ei wneud yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn seiliedig ar yr arian sy'n daladwy yn ystod y flwyddyn i'r gronfa bensiwn, felly mae gwir gost buddiannau ymddeol yn cael eu gwrthdroi allan o'r cyfrifon yn y datganiad o symudiad ar falans y gronfa gyffredinol. O dan Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol 19 (IAS 19) mae'r cyfrifyddu ar gyfer cynlluniau pensiwn wedi cael ei ddiwygio ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n dechrau ar neu ar ôl y 1^{af} o Ionawr 2013 ac mae'r newidiadau hyn sy'n cael eu hamlygu yn y datganiadau ariannol yn cynnwys llog ar Asedau. Mae'r adenillion disgwylidig ar asedau yn cael ei amnewid gan y "llog ar asedau". Llog yw hwn ar asedau a ddelir ar ddechrau'r cyfnod a'r llif arian parod sy'n digwydd yn ystod y cyfnod, a gyfrifwyd drwy ddefnyddio'r gyfradd ddisgownt ar ddechrau'r flwyddyn. Bydd cost y pensiwn o dan IAS 19 diwygiedig yn gweld bod cost y llog a'r adenillion disgwylidig ar asedau wedi'u disodli gan y 'gost llog net'. Bydd hyn yn cael ei gyfrifo fel llog ar rwymedigaethau pensiwn yn llai o'r llog ar asedau. Mae'r canllawiau IAS 19 diwygiedig yn ei gwneud yn ofynnol bod yr holl enillion a cholledion actiwaraidd yn cael ei gydnabod yn y flwyddyn y byddant yn digwydd drwy Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall ac na ellir eu gohirio mwyach. Bydd angen i enillion a cholledion actiwaraidd ar rwymedigaethau o ganlyniad i newidiadau mewn tybiaethau actiwaraidd gael eu rhannu rhwng effaith newidiadau mewn tybiaethau ariannol a newidiadau mewn tybiaethau demograffig. Mae costau gweinyddu yn cael eu cydnabod fel eitem ar wahân o fewn y gost pensiwn.

Trafodion Perthnasol i Fuddiannau Ôl-gyflogaeth

Rydym yn cydnabod cost buddiannau ymddeol yng nghost gwasanaethau pan gânt eu hennill gan y gweithwyr, yn hytrach na phan mae'r buddiannau yn cael eu talu fel pensiynau. Fodd bynnag, mae'r tâl y mae'n ofynnol i ni ei wneud yn seiliedig ar yr arian sy'n daladwy yn y flwyddyn, felly mae gwir gost buddiannau ôl-gyflogaeth/ymddeol yn cael eu gwrth-droi allan o'r Gronfa Gyffredinol drwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Mae'r trafodion canlynol wedi'u gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a Balans y Gronfa Gyffredinol drwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn yn ystod y flwyddyn:

Cyfanswm buddiannau ôl-gyflogaeth a godir ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	£000' oedd	
	2016-17	2015-16
Costau gwasanaeth:		
Cost gyfredol y gwasanaeth	602	686
Cost y Gwasanaeth yn y Gorffennol	25	9
Cyllido a Buddsoddi Incwm a Gwariant:		
Cost Llog ar Rwymedigaethau	931	871
Llog ar Asedau'r Cynllun	-816	-762
Llog net ar Bensiwn	115	109
Incwm a Gwariant Arall ar Weithredu		
Costau Gweinyddol	16	13
Cyfanswm Buddiannau Ôl-gyflogaeth a godir ar Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	758	817
Buddiannau Ôl-gyflogaeth Arall a godir ar Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:		
Enillion ar asedau'r cynllun (heb gynnwys y swm a gynhwyswyd yn y treuliau llog net)	4,409	-945
Enillion (colledion) profiad actiwari		
Enillion (colledion) actiwari ar ragdybiaethau ariannol	-5,307	1,523
Enillion (colledion) actiwari ar ragdybiaethau demograffig		
Cyfanswm Buddiannau Ôl-gyflogaeth a godir/credydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	-898	578
Gwrthdroi taliadau a wnaed i'r gwarged/diffyg ar ddarparu gwasanaethau yn y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn		
Cost gyfredol y gwasanaeth	-602	-686
Enillion/colledion y gwasanaeth yn y gorffennol	-25	-9
Cost Llog ar Rwymedigaethau	-931	-871
Llog ar Asedau'r Cynllun	816	762
Costau Gweinyddol	-16	-13
Union swm a godwyd yn erbyn y Gronfa Gyffredinol	-758	-817
Cyfraniadau Cyflogwr	386	395

Asedau a Rhwymedigaethau mewn perthynas â Buddiannau Ôl-gyflogaeth
 Cysoni gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun (ymrwymiad buddiannau diffiniedig):

	Rhwymedigaethau a ariennir: Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol - £000' oedd	
	2016/17	2015/16
Ymrwmiadau buddiannau ar ddechrau'r Flwyddyn	26,134	26,751
Cost Gwasanaeth Presennol	602	686
Llog ar rwymedigaethau pensiwn	931	871
Cyfraniadau Aelodau	163	172
Enillion Gwasanaeth yn y Gorffennol (Enillion)/Colledion Actiwaraid ar Rwymedigaethau		
Ail-fesur Rhwymedigaethau: (Enillion)/colledion profiad	-868	
(Enillion)/Colledion ar ragdybiaethau ariannol	6,544	-1,523
(Enillion)/Colledion ar ragdybiaethau demograffig	-369	
Cwtogiadau	25	9
Buddiannau a Dalwyd	-732	-832
Ymrwmiadau Buddiannau ar ddiwedd y flwyddyn	32,430	26,134

Cysoni Gwerth presennol Asedau'r Cynllun:

	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol - £000' oedd	
	2016/17	2015/16
Gwerth Teg ar ddechrau'r Flwyddyn	22,766	23,227
Llog ar/Adenillion Disgwyliedig ar Asedau'r Cynllun	816	762
Ail-fesur/Enillion/(Colledion) Actiwaraid ar Asedau	4,409	-945
Treuliau gweinyddu	-16	-13
Cyfraniadau Cyflogwr	386	395
Cyfraniadau Aelodau	163	172
Buddiannau/trosglwyddiadau a dalwyd	-732	-832
Gwerth Teg ar Ddiwedd y Flwyddyn	27,792	22,766
Union adenillion ar asedau'r cynllun	5,615	-182

Datganiad o Enillion a Cholledion Cydnabyddedig

	2016/17 £000' oedd	2015/16 £000' oedd
Ailddatganiadau/(Enillion)/Colledion Actiwaraid	898	-578
Cyfanswm cost pensiynau a	898	-578

Mae'r *costau gwasanaeth cyfredol* yn amlygu'r cynnydd yn y rhwymedigaethau y disgwylir iddo godi o wasanaeth gweithwyr yn y cyfnod cyfredol. Mae'r *costau gwasanaeth yn y gorffennol* yn amlygu'r cynnydd yn y rhwymedigaethau sy'n ymwneud â gwasanaeth gweithwyr mewn cyfnodau blaenorol sy'n codi o wella buddiannau ymddeol yn y cyfnod cyfredol. Mae'r *costau cwtogi /setliad* yn amlygu'r newidiadau yn y rhwymedigaethau sy'n ymwneud â'r camau sy'n rhyddhau'r cyflogwr sy'n bennaf gyfrifol am rwymedigaeth pensiwn (e.e. grŵp o weithwyr yn cael eu trosglwyddo i gynllun arall) neu ddigwyddiadau sy'n lleihau'r blynyddoedd disgwylidig o wasanaeth cyfloggeion yn y dyfodol neu sy'n lleihau cronid y buddiannau diffiniedig dros eu gwasanaeth yn y dyfodol i rai gweithwyr (e.e. cau uned fusnes). Mae'r *adenillion ar asedau* yn amlygu'r gyfradd gyfartalog a ddisgwylir ar yr union asedau a ddelir yn y cynllun pensiwn. Mae'r rhwymedigaethau wedi'u hasesu ar sail actiwaraid drwy ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau, sef amcangyfrif o'r pensiynau fydd yn daladwy yn y dyfodol sy'n dibynnu ar ragdybiaethau ar gyfraddau marwoldeb, lefelau cyflog ac ati. Gwneir y rhagdybiaethau hyn gan actiwarïaid y Gronfa, William M Mercer Cyf, ac sy'n seiliedig ar yr adroddiad prisiad actiwaraid ar yr 31^{ain} o Fawrth 2016. Mae'r *llog ar rwymedigaethau pensiwn* yn amlygu'r cynnydd disgwylidig yn ystod y flwyddyn yng ngwerth presennol y rhwymedigaethau gan fod y buddiannau un flwyddyn yn agosach at eu setlo. Yr asedau a'r rhwymedigaethau sylfaenol ar gyfer buddiannau ymddeol sydd i'w priodoli i'r Awdurdod ar yr 31^{ain} o Fawrth 2017 yw fel a ganlyn:

CRONFA BENSIWN DYFED (Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro) Mawrth 31 2017	
	£000
Gwerth Presennol Ymrwymadau Buddiannau a Ariennir	32,371
Gwerth Presennol Ymrwymadau Buddiannau heb eu hariannu	59
Cyfanswm gwerth presennol yr ymrwymadau buddiannau	32,430
Gwerth Teg Asedau'r Cynllun	(27,792)
Gwasanaeth yn y Gorffennol heb ei gydnabod	
Diffyg	4,638

Gwerthoedd Cynllun Blwyddyn Flaenorol

Blwyddyn y Cynllun	Gwerth presennol Rhwymedigaethau'r Cynllun (£000)	Gwerth Teg Asedau'r Cynllun (£000)
31 Mawrth 2016	26,134	22,766
31 Mawrth 2015	26,751	23,227
31 Mawrth 2014	21,868	20,300

31 Mawrth 2013	23,884	18,968
31 Mawrth 2012	19,976	16,514
31 Mawrth 2011	18,005	15,986
31 Mawrth 2010	19,339	14,391
31 Mawrth 2009	13,266	10,137

Nodir y prif ragdybiaethau isod:

<u>RHAGDYBIAETHAU</u> <u>ACTIWARAIDD</u> <i>Rhagdybiaethau ariannol</i>	Diwedd y Flwyddyn	Dechrau'r Flwyddyn
Cyfradd chwyddiant CPI	2.3%	2.0%
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	3.8%	3.5%
Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau	2.3%	2.0%
Cyfradd ddisgownt	2.5%	3.6%

Dadansoddiad manwl o'r Asedau yw fel a ganlyn.

Categori'r Buddsoddiad			Dyfynnir	31 Mawrth 2017	31 Mawrth 2016
			(Ie/Na)	£000's	
Ecwitiau:	DU		Ie	6,835	5,427
	Tramor heb ei Ddyfynnu		Na	6,059	4,719
	Unol Daleithiau		Na	2,668	2,411
	Canada		Na	139	87
	Siapan		Na	917	906
	Rim Môr Tawel		Na	834	637
	Marchnadoedd sy'n datblygu		Na	2,112	1,544
	Tramor Cyfuno			28	0
Bondiau:	Mynegeio gan Lywodraeth y DU		Ie	2,696	2,174
	Tramor arall		Na	2,696	2,229
Eiddo:	DU				
	Tramor				
	Arall		Ie	2,585	2,536
Arian parod:	Offerynnau arian		Ie	0	0
	Cyfrifon arian		Ie	167	46
	Asedau cyfredol net		Na	56	50
Cyfanswm				27,792	22,766

Categori'r Asedau	Is-gategori		Dyfynnir (Ie/Na)	31 Mawrth 2017 % daliad	31 Mawrth 2016 % daliad
Ecwitiau:	DU		Ie	24.60%	23.84%
	Tramor heb ei Ddyfynnu		Na	21.80%	20.73%
	DU		Na	9.60%	10.59%
	Canada		Na	0.50%	0.38%
	Siapan		Na	3.30%	3.98%
	Rim Môr Tawel		Na	3.00%	2.80%
	Marchnadoedd sy'n datblygu		Na	7.60%	6.78%
	Tramor Cyfuno			0.10%	
Bondiau:	Mynegeio gan Lywodraeth y DU		Ie	9.70%	9.55%
	Tramor arall		Na	9.70%	9.79%
Eiddo:	DU				
	Tramor				
	Arall		Ie	9.30%	11.14%
Arian parod:	Offerynnau arian		Ie		
	Cyfrifon arian		Ie	0.60%	0.20%
	Asedau cyfredol net		Na	0.20%	0.22%
Cyfanswm				100.00%	100.00%

Rhagdybiaethau marwoldeb Ôl Ymddeol

	Diwedd y Flwyddyn	Dechrau'r Flwyddyn
Aelodau heb ymddeol	S1PA_CMI_2015_1.5% Tablau Dynion - 97% Menywod - 90%	S2PA_CMI_2012_1.5% Tablau Dynion - 95% Menywod - 94%
Aelodau wedi ymddeol	S1PA_CMI_2015_1.5% Tablau Dynion - 97% Menywod - 90%	S2PA_CMI_2012_1.5% Tablau Dynion - 95% Menywod - 94%

Oes Ddisgwyliedg

	Diwedd y Flwyddyn	Dechrau'r Flwyddyn
Dynion (menywod) pensynwr yn y dyfodol 65 oed ymhen 20 mlynedd	25 (27.8) o flynyddoedd	25.7 (28.2) o flynyddoedd

Dynion (menywod) pensiywr cyfredol 65 oed	22.8 (25.5) o flynyddoedd	23.4 (25.9) o flynyddoedd
--	------------------------------	------------------------------

Risg a Dadansoddi Sensitifrwydd Pensiwn

Prif risgiau'r cynllun i'r Awdurdod yw'r rhagdybiaethau hirhoedledd, newidiadau statudol i'r cynllun, newidiadau strwythurol i'r cynllun (h.y. tynnu'n ôl ar raddfa fawr o'r cynllun), newidiadau i chwyddiant, enillion bondiau a pherfformiad y buddsoddiadau ecwiti a ddelir gan y cynllun. Mae'r rhain yn cael eu lliniaru i ryw raddau gan y gofynion statudol i godi'r symiau sy'n ofynnol yn statudol ar y Gronfa Gyffredinol, fel y disgrifir yn y nodyn i'r polisiâu cyfrifyddu.

Mae'r amcangyfrif o'r ymrwymadau buddiannau diffiniedig yn sensitif i'r rhagdybiaethau actiwaraid a nodir yn y tabl isod. Mae dadansoddiadau sensitifrwydd isod wedi cael eu penderfynu yn seiliedig ar newidiadau rhesymol bosibl o'r rhagdybiaethau fydd yn digwydd ar ddiwedd y cyfnod adrodd ac yn rhagdybied ar gyfer pob newid bod y rhagdybiaeth a ddadansoddwyd yn newid tra bod pob rhagdybiaeth arall yn aros yn gyson. Mae'r rhagdybiaethau mewn hirhoedledd, er enghraifft, yn rhagdybied bod disgwyliad oes yn cynyddu neu'n gostwng ar gyfer dynion a menywod. Yn ymarferol, mae hyn yn annhebygol o ddigwydd, ac efallai y bydd newidiadau yn rhai o'r rhagdybiaethau yn cydberthyn. Mae'r amcangyfrifon yn y dadansoddiad sensitifrwydd wedi dilyn y polisiâu cyfrifyddu ar gyfer y cynllun, h.y. ar sail actiwaraid drwy ddefnyddio'r dull rhagamcanu credyd unedau.

	£000'oedd				
	Canolog	Sensitifrwydd 1	Sensitifrwydd 2	Sensitifrwydd 3	Sensitifrwydd 4
		+0.1% cyfradd ddisgownt y fl.	+0.1% chwyddiant y fl.	+0.1% twf cyflog y fl.	Cynnydd o 1 flwyddyn mewn disgwyliad oes
Eitem Datgelu					
Rhwymedigaethau	32,430	31,851	33,021	32,577	33,067
Asedau	(27,792)	(27,792)	(27,792)	(27,792)	(27,792)
Diffyg (Gwarged)	4,638	4,059	5,229	4,785	5,275
Rhagamcan Costau Gwasanaeth y flwyddyn nesaf	897	872	923	897	915
Rhagamcan Costau Llog Net y flwyddyn nesaf	111	101	126	115	127

Hanes enillion a cholledion profiad

Gall yr union enillion a nodwyd fel symudiadau ar y Gronfa Bensiwn yn 2014/15 gael eu dadansoddi i'r categorïau canlynol.

	2016/17 %	2015/16 %	2014/15 %	2013/14 %	2012/13 %	2011/12 %	2010/11 %
Actiwaraidd (enillion)/ colledion ar Asedau	(15.9)	4.2	(9.1)	(2.4)	(7.8)	(4.3)	(3.9)
Actiwaraidd (enillion)/ colledion ar rwymedigaethau	(16.4)	5.8	(14.2)	(16.6)	(10.9)	(3.4)	8.8

Gwerth asedau'r gronfa gyfan ar y farchnad (£miliynau)

Diwedd y Flwyddyn	Dechrau'r Flwyddyn
2,236	1,859

Mae'r ffigurau diwedd blwyddyn ar werth yr asedau ar y farchnad a'r rhaniad rhwng categorïau'r buddsoddiadau wedi eu cyfrifo fel yr oeddent ar 31/12/16. Mae'r rhaniad cyfatebol o asedau ar ddechrau'r flwyddyn wedi ei gyfrifo fel yr oedd ar 31/3/16. Mae'r rhagdybiaethau actiwaraid a ddefnyddiwyd wrth gyfrifo rhwymedigaethau'r fantolen diwedd y flwyddyn yn seiliedig ar ragdybiaeth prisiad actiwaraid 2016 heblaw am y rhagdybiaethau ariannol a ddangosir uchod. Gwnaed ôl-dyniad o £16,000 mewn perthynas â threuliau am y flwyddyn.

Cyfraniad y cyflogwr a ragwelir ar gyfer 2017/18 yw £369,000, sef cost gwasanaeth tybiedig gan gynnwys costau llog net o £111,000 a chostau gweinyddu o £16,000. Disgwylir y bydd y diffyg a ragwelir ar 31/3/18 yn £5,293,000.

Mae rhagor o wybodaeth am Gronfa Bensiwn Dyfed, megis yr adroddiad blynyddol, ar gael gan weinyddwyr y Gronfa yn swyddfa Cyngor Sir Caerfyrddin, neu ar-lein yn www.dyfedpensionfund.org.uk

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AR GYFER Y DATGANIAD O GYFRIFON

Cyfrifoldebau'r Awdurdod am y cyfrifon o dan ddeddfwriaeth llywodraeth leol a gofynion eraill yw:

- gwneud trefniadau ar gyfer gweinyddu ei faterion ariannol a sicrhau bod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Yn yr Awdurdod hwn, y swyddog hwnnw yw'r Prif Swyddog Ariannol.
- rheoli ei faterion i sicrhau defnydd economaidd, effeithlon, effeithiol a gwerth gorau o adnoddau ac i ddiogelu ei asedau.
- cymeradwyo'r datganiad o gyfrifon erbyn y terfyn amser statudol.

Cadeirydd

Dyddiad

Cyfrifoldeb cyfreithiol a phroffesiynol y Prif Swyddog Ariannol ar gyfer y cyfrifon:

Y Prif Swyddog Ariannol sy'n gyfrifol am baratoi datganiad yr Awdurdod o gyfrifon yn unol ag arferion priodol fel y'u nodir yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig ('y Cod Ymarfer').

Wrth baratoi'r datganiad hwn o gyfrifon, mae'r Prif Swyddog Ariannol wedi:

- ✓ dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna eu cymhwyso'n gyson;
- ✓ gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon oedd yn rhesymol ac yn ddarbodus;
- ✓ cydymffurfio â'r Cod Ymarfer;

Hefyd mae'r Prif Swyddog Ariannol wedi:

- ✓ cadw cofnodion cyfrifyddu priodol oedd yn cynnwys y ffigurau diweddaraf;
- ✓ cymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac anghysondebau eraill.

Tystysgrif y Prif Swyddog Ariannol

Yr wyf drwy hyn yn ardystio bod y *Datganiad o Gyfrifon 2016/17* yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol yr Awdurdod ar yr 31^{ain} o Fawrth 2017 ac o'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben ar yr 31^{ain} o Fawrth 2017.

REGRIFFITHS

Prif Swyddog Ariannol

Dyddiad

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL 2016/17

I. Cyflwyniad

Mae Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro ("yr Awdurdod") yn gyfrifol am sicrhau bod ei fusnes yn cael ei gynnal yn unol â'r gyfraith a'r safonau priodol, bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu a'i gyfrif yn briodol a'i ddefnyddio'n economaidd, yn effeithlon, ac yn effeithiol. Mae'n awdurdod gwella Cymreig o dan adran 1 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 ac fel y cyfryw mae ganddo ddyletswydd gyffredinol o dan adran 2 i wneud trefniadau i sicrhau gwelliant parhaus yn y modd y mae'n cyflawni ei swyddogaethau. Hefyd mae'r Awdurdod yn gorff cyhoeddus fel y'i diffinnir o dan ofynion deddfwriaethol Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ar gyfer y 1^{af} o Ebrill 2016.

Mae'r Awdurdod wedi cymeradwyo Cod Llywodraethu Corfforaethol, sy'n gyson ag egwyddorion Fframwaith CIPFA/SOLACE 'Cyflawni Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol: Canllawiau i Awdurdodau Cymru 2016'. Mae'r canllawiau hyn yn argymhell y dylai'r adolygiad o effeithiolrwydd y system o reolaeth fewnol sy'n ofynnol i awdurdodau lleol ei chynnal yn unol â'r Rheoliadau Cyfrifyddu ac Archwilio gael ei adrodd mewn Datganiad Llywodraethu Blynyddol. Yng Nghymru, mae cynnwys y Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn y Datganiad o Gyfrifon yn fater gwirfoddol. Roedd CIPFA hefyd wedi cyhoeddi "Nodyn Cymhwysio i Gyflawni Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol: Fframwaith". Mae'r nodyn hwn wedi cael ei ddatblygu i roi cyngor ar gymhwysio'r "Datganiad o Rôl y Prif Swyddog Ariannol ar Lywodraeth Leol" o dan y Fframwaith CIPFA/SOLACE "Cyflawni Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol". Mae'r Awdurdod yn adolygu ac yn mabwysiadu unrhyw ganllawiau ychwanegol a gyhoeddir, ac wedi penderfynu mabwysiadu fframwaith a dull Datganiad Llywodraethu Blynyddol CIPFA ar gyfer 2016/17.

II. Diben y fframwaith llywodraethu

Mae'r fframwaith llywodraethu yn cynnwys y pwyllgorau, y systemau a'r prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd sy'n llywio ac yn rheoli'r Awdurdod a'i weithgareddau ar gyfer bod yn atebol i'r gymuned, yn ymgysylltu â'r gymuned ac yn arwain y gymuned. Mae'n galluogi'r Awdurdod i fonitro'r modd y mae'n cyflawni ei amcanion strategol ac ystyried a yw'r amcanion hynny wedi arwain at ddarparu gwasanaethau priodol, cost-effeithiol.

Mae'r system rheolaeth fewnol yn rhan bwysig o'r fframwaith hwnnw ac fe'i lluniwyd i reoli risg i lefel resymol. Ni all ddileu pob risg o fethu â chyflawni polisiau, nodau ac amcanion ac felly ni all ond rhoi sicrwydd rhesymol ac nid absoliwt o effeithiolrwydd. Mae'r system rheolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus a gynlluniwyd i glustnodi a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni polisiau, nodau ac amcanion yr Awdurdod, i werthuso'r tebygolrwydd bod y risgiau hynny yn cael eu gwireddu, a'r effaith pe caent eu gwireddu, ac i'w rheoli'n effeithlon, yn effeithiol ac yn economaidd.

III. Y fframwaith llywodraethu

Ceir diffiniad clir o rolau Aelodau a Swyddogion a strwythur clir pwyllgorau a gwneud penderfyniadau. Mae hyn yn seiliedig ar:

Yr Awdurdod

Mae'r Awdurdod yn cynnwys 18 o aelodau, a bydd yn cyfarfod o leiaf 6 gwaith y flwyddyn, a phrif swyddogaethau'r Awdurdod yw:

- Cymeradwyo datblygu fframwaith cynllunio corfforaethol strategol yr Awdurdod drwy Gynllun Rheoli'r Parc Cenedlaethol (bob pum mlynedd), y Cynllun Datblygu Lleol (bob pum mlynedd), a'r Cynllun Adnoddau Corfforaethol (yn flynyddol).
- Penderfynu ar yr holl faterion polisi i gynnal ei amcanion cynllunio strategol. Gall yr Awdurdod dderbyn cyngor gan ei bwyllgorau a gall hefyd sefydlu grwpiau gorchwyl a gorffen ymgynghorol i ymchwilio a chynghori ar faterion penodol.
- Penderfynu ar yr holl Safonau Gwasanaeth ac ar Ddyletswyddau Statudol yr Awdurdod.
- Cytuno ar bolisiâu sy'n ymwneud â rheoli adnoddau'r Awdurdod h.y. cyllid, staffio ac asedau; ac i gymeradwyo'r gyllideb, yr ardoll, y taliadau, a'r Cyfrifon Blynyddol.
- Sicrhau bod yr APC yn cydymffurfio â phob deddfwriaeth sy'n effeithio ar ei wasanaethau.
- Penderfynu ar aelodaeth pwyllgorau eraill, grwpiau gorchwyl a gorffen, gweithgorau a grwpiau ymgynghorol, o fewn yr APC, a'u cylch gorchwyl, a chynrychiolaeth yr Awdurdod ar gyrff a sefydliadau allanol.
- Penderfynu ar ddirprwyo cyfrifoldebau'r Awdurdod i bwyllgorau eraill yr Awdurdod, a phan yn briodol, i'r Prif Weithredwr.

Pwyllgor Archwilio ac Adolygu Gwasanaethau Corfforaethol

Bydd y Pwyllgor yn cynnwys 9 Aelod o'r Awdurdod i'w dewis a/neu gadarnhau yn y Cyfarfod Blynyddol Cyffredinol bob blwyddyn. Rôl y pwyllgor yw arfer pwerau a dyletswyddau'r Awdurdod mewn perthynas â'r swyddogaethau canlynol:

1. Fframwaith Rheoleiddio
 - Monitro perfformiad yr Awdurdod yn erbyn Cynllun Rheoli'r Parc Cenedlaethol
 - Goruchwyllo'r gwaith o gynhyrchu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol ac i fonitro perfformiad yr Awdurdod yn erbyn y Cynllun Gweithredu cysylltiedig
 - Monitro perfformiad yr Awdurdod yn erbyn y Llythyr Grant Strategol Blynyddol
 - Monitro perfformiad yn erbyn Safonau Llywodraeth Cymru sy'n ymwneud â'r iaith Gymraeg
 - Monitro perfformiad yn erbyn y Safonau Gwasanaeth a fabwysiadwyd gan yr Awdurdod
2. Gweithgaredd Archwilio
 - Ystyried adroddiadau gan Swyddfa Archwilio Cymru (e.e. yr Adroddiad Gwella Blynyddol, y Llythyr Archwilio Blynyddol) a monitro perfformiad yr Awdurdod yn yr adroddiadau hynny
 - Ystyried adroddiadau gan yr Archwilydd Mewnol ar systemau a rheolaethau ariannol yr Awdurdod.
3. Cyllid
 - Ystyried adroddiadau chwarterol ar berfformiad ariannol yr Awdurdod a materion cyllidebol
 - Monitro perfformiad yr Awdurdod mewn perthynas â'i Ddatganiad Cyfrifon Blynyddol.
4. Adnoddau Dynol

Monitro perfformiad yr Awdurdod:

 - yn erbyn ei bolisiâu Adnoddau Dynol a fabwysiadwyd
 - mewn perthynas â Iechyd a Diogelwch
5. Technoleg Gwybodaeth

- Monitro perfformiad yr Awdurdod mewn perthynas â'i Strategaeth Technoleg Gwybodaeth.
6. Rheoli Perfformiad
 - Ystyried adroddiadau chwarterol ar y system rheoli perfformiad *Ffynnon* a monitro perfformiad yr Awdurdod yn yr adroddiadau hynny
 - Adolygu Cofrestr Risg yr Awdurdod o ran Archwilio a'r swyddogaethau corfforaethol a gwneud unrhyw argymhellion i'r Awdurdod Parc Cenedlaethol i newid lefelau o risg
 - Ystyried adroddiadau cyfarfodydd y Grŵp Gwelliant Parhaus.
 7. Cyfathrebu
 - Monitro perfformiad yr Awdurdod mewn perthynas â Chyfathrebu a Marchnata.
 8. Materion eraill
 - Adolygu unrhyw fater a gyfeirir ato gan yr Awdurdod Parc Cenedlaethol, unrhyw un o'i Bwyllgorau neu'r Prif Weithredwr.
 - Penderfynu ar ymateb yr Awdurdod ar unrhyw gynigion sy'n effeithio ar y Parc Cenedlaethol neu'r Awdurdod, ei bwerau, dyletswyddau, swyddogaethau a chyfrifoldebau, yn enwedig ond nid yn unig, o'r llywodraeth ganolog, ranbarthol neu leol, awdurdodau cyfagos, partneriaethau a chyrrff allanol eraill lle mae'r cynigion yn berthnasol i swyddogaethau'r Pwyllgor a lle mae'r Prif Weithredwr o'r farn y dylai'r cyfryw ymateb gael ei benderfynu gan y Pwyllgor.

Pwyllgor Rheoli Datblygu

Y Pwyllgor Rheoli Datblygu sy'n gyfrifol am gyflawni swyddogaethau cynllunio statudol yr Awdurdod mewn perthynas â phenderfynu ar geisiadau, apeliadau a materion gorfodaeth, a materion cysylltiedig sy'n ymwneud â datblygu a rheoleiddio defnydd a gweithgareddau.

Cylch gorchwyl y Pwyllgor Rheoli Datblygu yw:

- (a) Ac eithrio pan fo'r pwerau a'r dyletswyddau hynny wedi'u dirprwyo gan yr Awdurdod i un o'i swyddogion a chyn belled â bod ei benderfyniadau yn cydymffurfio â'r datganiadau a'r cynlluniau a gymeradwywyd gan yr Awdurdod, bydd y Pwyllgor yn ymarfer, gyda'r hawl i weithredu, holl bwerau a dyletswyddau'r Awdurdod sy'n ymwneud ag ystyried ceisiadau cynllunio, adeiladau rhestredig a cheisiadau ardal gadwraeth, cynlluniau hysbysu, gorchmynion diogelu coed, rheoli datblygu a gorfodi'r cyfryw reolaeth, a chynlluniau eraill o ymgynghori lle bo hynny'n briodol.
- (b) Lle bo Aelodau yn penderfynu gwneud penderfyniad sy'n groes i argymhelliad swyddog, penderfyniad y mae'r Prif Weithredwr, y Cyfarwyddwr Cynllunio neu'r Arweinydd Tîm Datblygu yn clustnodi sy'n gyfystyr â gwyro'n sylweddol oddi wrth gynllun neu bolisi a gymeradwywyd gan yr Awdurdod, neu bod i'r penderfyniad oblygiadau arwyddocaol i'r Awdurdod, bydd y penderfyniad yn cael ei ohirio tan y cyfarfod nesaf o'r Pwyllgor.

Os, yn y pen draw, bod penderfyniad y Pwyllgor yn groes i argymhelliad y swyddog, rhaid cymryd cofnod llawn o resymau'r Aelodau dros wrthod argymhelliad y swyddog, ynghyd â phleidlais wedi'i chofnodi. (*Pwyllgor Polisi, 10/97*).
- (c) Derbyn adroddiadau o bryd i'w gilydd gan y Prif Weithredwr (y Swyddog Parc Cenedlaethol) a swyddogion eraill ar arfer unrhyw swyddogaeth sy'n ymwneud â rheoli datblygu a allai fod wedi'i dirprwyo iddynt.

- (d) Delio â holl faterion sy'n ymwneud â dynodi a gweinyddu Ardaloedd Cadwraeth.(*Pwyllgor Polisi 10/97*).

Pwyllgor Adolygu Gweithredol

Mae'r Pwyllgor yn cynnwys 9 Aelod yr Awdurdod, i'w dewis a/neu eu cadarnhau yn y Cyfarfod Blynyddol Cyffredinol bob blwyddyn. Mae'r Pwyllgor yn cyfarfod bob chwarter ac mae'n ystyried adroddiadau i'r Awdurdod ar ei berfformiad. Rôl y pwyllgor yw:

1. Monitro perfformiad a gwneud argymhellion i'r Awdurdod Parc Cenedlaethol mewn perthynas â swyddogaethau:
 - Rheoli Datblygu
 - Cyfarwyddyd y Parc
 - Cyflawniad y Parc
 - Darganfod
2. Adolygu Cofrestr Risg yr Awdurdod, a gwneud unrhyw argymhellion i'r Awdurdod Parc Cenedlaethol i newid y lefelau o risg.
3. Adolygu perfformiad ariannol yr Awdurdod o ran swyddogaethau'r gwasanaethau y cyfeirir atynt yn 1 uchod.
4. Adolygu unrhyw fater a gyfeiriwyd ato gan yr Awdurdod Parc Cenedlaethol, gan unrhyw un o'i Bwyllgorau neu gan y Prif Weithredwr.
5. Penderfynu ar ymateb yr Awdurdod ar unrhyw gynigion sy'n effeithio ar y Parc Cenedlaethol neu'r Awdurdod, ei bwerau, dyletswyddau, swyddogaethau a chyfrifoldebau, yn enwedig ond nid yn unig, o'r llywodraeth ganolog, ranbarthol neu leol, awdurdodau cyfagos, partneriaethau a chyrrff allanol eraill lle mae'r cynigion yn berthnasol i swyddogaethau'r Pwyllgor a lle mae'r Prif Weithredwr o'r farn y dylai'r cyfryu ymateb gael ei benderfynu gan y Pwyllgor.

Grŵp Gwelliant Parhaus

Mae'r Grŵp Gwelliant Parhaus yn cynnwys pum aelod o'r Awdurdod gan gynnwys y Prif Weithredwr. Mae'r aelodaeth yn cynnwys Cadeirydd ac Is Gadeirydd yr Awdurdod, ynghyd â Chadeiryddion y ddau Bwyllgor Adolygu Perfformiad. Mae'r grŵp â'r pŵer i wahodd aelodau neu swyddogion eraill i fod yn bresennol yn y Grŵp os yw'r rhaglen waith yn dangos y byddai eu presenoldeb neu brofiad yn ychwanegu gwerth at ei waith.

Archwiliad Mewnol

Mae'r adolygiad o effeithiolrwydd y system o drefniadau rheoli mewnol a llywodraethu mewnol yn cael ei lywio gan waith yr Archwilwyr Mewnol a'u hadroddiadau i'r Awdurdod. Mae'r gwaith hwn yn cael ei wneud gan Gateway Assure. Mae'r cylch gorchwyl ar gyfer yr archwiliad mewnol yn gofyn bod y gwaith yn cael ei wneud yn unol â'r safonau a bennir yng Nghod Ymarfer Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) ar gyfer Archwilio Mewnol mewn Llywodraeth Leol. Mae Gateway Assure yn rhoi barn archwilio a gyflwynir mewn adroddiad i'r Awdurdod, ac yn gweithredu fel y Prif Weithredwr Archwilio.

Archwiliad Allanol

Swyddfa Archwilio Cymru yw archwilwyr allanol yr Awdurdod sy'n gwneud sylwadau yn dilyn eu gwaith ar y cyfrifon ariannol a'r perfformiad ariannol ac yn y llythyr archwilio blynyddol. Maent hefyd yn mynegi barn am ddigonolrwydd y gwaith archwilio mewnol.

Swyddog Adran 151

Yn yr Awdurdod mae'r Rheolwr Cyllid hefyd yn gweithredu fel y Swyddog Adran 151. Mae'r Awdurdod yn cydymffurfio â "Datganiad am Rôl y Prif Swyddog Ariannol mewn Llywodraeth Leol" CIPFA. Mae'r Rheolwr Cyllid hefyd yn aelod o Dîm Rheoli Craidd yr Awdurdod.

Y Pwyllgor Gwaith

Y strwythur o swyddogion ar gyfer gwneud penderfyniadau yw Uwch Dîm Rheoli, Tîm Rheoli Craidd a Thîm Arwain. Yn ystod y flwyddyn roedd adolygiad o'r strwythur pwyllgorau mewnol wedi arwain at newid oedd yn golygu bod cyfarfod bob pythefnos o'r Tîm Arwain a chyfarfod bob pythefnos o'r Uwch Dîm Rheoli.

Egwyddorion Llywodraethu

Mae'r adolygiad o effeithiolrwydd systemau llywodraethu yr Awdurdod yn cael ei wneud yn unol â'r 6 egwyddor canlynol.

- Canolbwyntio ar bwrpas yr Awdurdod, ar ganlyniadau ar gyfer y gymuned gan gynnwys dinasyddion a defnyddwyr gwasanaethau a chreu a gweithredu gweledigaeth ar gyfer yr ardal leol.
- Aelodau a swyddogion yn cydweithio i gyflawni pwrpas cyffredin, gyda swyddogaethau a rolau wedi eu diffinio'n glir.
- Hyrwyddo gwerthoedd i'r Awdurdod ac arddangos gwerthoedd llywodraethu da drwy gynnal safonau uchel o ymarweddiad ac ymddygiad.
- Gwneud penderfyniadau gwybodus a thryloyw sy'n ddarostyngedig i graffu effeithiol a rheoli risg.
- Datblygu capasiti a gallu Aelodau a swyddogion i fod yn effeithiol.
- Ymgysylltu â phobl leol a rhanddeiliaid eraill i sicrhau atebolrwydd cyhoeddus cadarn.

IV. Y Camau a gymerwyd yn ystod y Flwyddyn

Mae'r materion Llywodraethu Arwyddocaol a nodwyd yn flaenorol, y camau a gymerwyd i fynd i'r afael â'r materion hynny a'r camau gwerthuso, yn cael eu dangos yn y tabl isod:

Materion Llywodraethu a Glustnodwyd	Camau gweithredu arfaethedig	Gwerthuso
Systemau Rheoli Dogfennau	Adolygu systemau eraill	Fis Chwfror cymeradwyodd yr Awdurdod brynu System Rheoli Dogfennau.
Effaith Rhaglen Tirweddau'r Dyfodol	Gweithio gyda phartneriaid i geisio dylanwadu ar ganlyniad y rhaglen	Roedd y Swyddogion a'r Aelodau yn cymryd rhan lawn wrth ddatblygu Rhaglen Tirweddau'r Dyfodol.
Cyllid Grant y Parc Cenedlaethol	Parhau i weithio gyda Llywodraeth Cymru i ymateb i'r sefyllfa ariannu, a datblygu cynllun ariannol tymor canolig	Er gwaethaf y gostyngiad o 6% yn y Grant Parc Cenedlaethol, llwyddodd yr Awdurdod i fantoli ei gyllideb am y flwyddyn ariannol 2016/17.
Cynllunio Parhad yn dilyn staff profiadol yn gadael yr Awdurdod	Monitro llwythi gwaith staff a sicrhau bod yr Awdurdod yn cael ei redeg mor effeithiol â phosibl	Llwyddodd yr Awdurdod i recriwtio staff o safon addas i gymryd lle'r rhai a adawodd yn ystod y flwyddyn.
Dosbarthu dogfennau'r Awdurdod i'r Aelodau yn y modd mwyaf effeithiol	Adolygu opsiynau ar y cyd ag arferion Cyngor Sir Penfro	Fis Chwefror 2017 cytunodd cyfarfod o'r Awdurdod Parc Cenedlaethol i fabwysiadu defnyddio dogfennau pwyllgorau di-bapur.
Cydymffurfio â Deddf yr Iaith	Parhau i adolygu i sicrhau y cydymffurfir â'r Ddeddf	Er bod yr Awdurdod wedi mabwysiadu'r rhan fwyaf o ofynion y Ddeddf, bu hefyd yn llwyddiannus wrth herio dwy agwedd ar y Ddeddf y bernid eu bod yn rhy feichus.

V. Adolygu Effeithiolrwydd

Mae'r Awdurdod yn gyfrifol am gynnal adolygiad blynyddol o effeithiolrwydd ei fframwaith llywodraethu gan gynnwys y system rheolaeth fewnol. Mae'r adolygiad hwn yn cael ei lywio gan waith Aelodau'r Awdurdod a'i Bwyllgorau, archwilwyr mewnol ac allanol, asiantaethau adolygu eraill (fel y bo'n briodol) ac uwch reolwyr sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal yr amgylchedd rheoli mewnol. Mae'r broses arferol o wneud adolygiad wedi cael ei effeithio gan yr oedi cyn bod Swyddfa Archwilio Cymru yn cynhyrchu'r Adroddiad Gwella Blynyddol.

Mae'r adolygiad yn seiliedig ar chwe egwyddor y Cod Llywodraethu Corfforaethol.

Egwyddor 1.

Canolbwyntio ar bwrpas yr Awdurdod, ar ganlyniadau ar gyfer y gymuned gan gynnwys dinasyddion a defnyddwyr gwasanaethau a chreu a gweithredu gweledigaeth ar gyfer yr ardal leol.

Mae'r Awdurdod wedi bod yn canolbwyntio ar ddatblygu gwaith i sicrhau ei fod yn 'addas i'r diben' i gwrdd â heriau'r dyfodol.

Rhaglen Tirweddau'r Dyfodol Cymru

Yn ystod y flwyddyn, mae swyddogion yr Awdurdod wedi bod yn rhan weithredol o raglen Tirweddau'r Dyfodol Cymru. Mae'r rhaglen hon wedi bwrw ymlaen ag argymhellion yr Adolygiad o Dirweddau Dynodedig a llunio cyfres o opsiynau i Lywodraeth Cymru eu hystyried o ran tirweddau dynodedig. Mae gan y rhaglen nifer o elfennau, ac ar hyn o bryd mae un Aelod a thri swyddog yn cymryd rhan yn y rhaglen. Cafodd yr adroddiad terfynol ei lansio ar y 15^{fed} o Fawrth 2017.

Er bod yr Awdurdod wedi derbyn swm bach o arian gan Lywodraeth Cymru am gyfrannu i'r rhaglen, roedd yr amser a dreuliyd ar y rhaglen, yn enwedig amser y swyddogion, yn sylweddol. Ar nodyn cadarnhaol, mae'r rhaglen yn gyfle i'r Awdurdod lunio opsiynau ar gyfer llywodraethu a rhedeg yr Awdurdod yn y dyfodol.

Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Mae'r Awdurdod wedi gweithio gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru fel Mabwysiadwr Cynnar ac wedi derbyn hyfforddiant i Aelodau ac i swyddogion gydag Awdurdodau Parciau Cenedlaethol Bannau Brycheiniog ac Eryri. Mae'r Cynllun Corfforaethol ac Adnoddau ar gyfer 2017/18 wedi'i baratoi i gyflawni yn erbyn y saith Nodau Llesiant a bennwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae'r cynllun yn dangos sut mae'r gyllideb wedi'i rhannu ar draws y Nodau Llesiant ac Amcanion Llesiant yr Awdurdod.

Dangos Arweinyddiaeth Strategol

Cymeradwywyd Cynllun Rheoli Parc Cenedlaethol cyfredol yr Awdurdod 2015/19 yn 2014 a ddatblygwyd yn dilyn ymgynghoriad llawn gyda phartneriaid, rhanddeiliaid a chymunedau sy'n pennu polisiâu ac amcanion tymor hwy. Rydym yn disgwyl canllawiau newydd ar gynhyrchu Cynlluniau Rheoli yn sgîl datblygu Datganiadau Ardal a newidiadau deddfwriaethol eraill.

Cynllun Gwella Blynyddol

Mae'r Awdurdod yn gosod ei amcanion gwella a gweithgareddau gwaith blaenoriaeth am y flwyddyn sydd i ddod. Mae'r ddogfen hon yn cael ei datblygu drwy ymgynghori ag Aelodau, staff a rhanddeiliaid.

Ansawdd y Gwasanaeth

Mae'r Awdurdod yn cynnal arolygon o effeithiolrwydd ei wasanaethau drwy gynnal arolygon ar fodlonrwydd cwsmeriaid, ar berfformiad yn erbyn safonau ansawdd a thrwy fonitro cwynion ffurfiol sy'n parhau ar lefel isel.

System Ffynnon

Mae'r Awdurdod wedi parhau i fabwysiadu'r system Ffynnon er mwyn sicrhau ein bod yn datblygu ac yn rheoli system gadarn o wybodaeth am berfformiad i dynnu sylw at effaith y gwaith a wnaed gan yr Awdurdod. Mae adroddiadau'r pwyllgorau adolygu perfformiad yn cael eu paratoi yn uniongyrchol o Ffynnon.

Pwysau ar y Gyllideb / Gweithio ar y cyd

Mae gwaith wedi parhau i leihau costau ac i nodi opsiynau ar gyfer gweithio ar y cyd. Mae trafodaethau ar y gweill gyda nifer o Awdurdodau eraill i glustnodi ffyrdd effeithlon o gyflawni ein gwasanaethau.

Ymgysylltu â'r Gymuned

Mae'r Awdurdod wedi cymeradwyo'r 10 o Egwyddorion Cenedlaethol Cyfranogaeth Cymru ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd yng Nghymru. Mae'r Awdurdod wedi ymgynghori a chynnal gweithgareddau ymgysylltu â chymunedau ar benderfyniadau allweddol fydd yn effeithio arnynt. Mae'r Awdurdod yn rhan o Rwydwaith Ymgysylltu Sir Benfro sy'n hyrwyddo arferion a darpariaeth ymgysylltu yn Sir Benfro. Bu'r Awdurdod yn ymgynghori'n helaeth â'r cyhoedd ar gyflwyno ei wasanaethau gwybodaeth yn y dyfodol ac yn arbennig dyfodol y Canolfannau gwybodaeth yn Ninbych-y-pysgod a Threfdraeth.

Aelodaeth o'r Bwrdd Gwasanaethau Lleol

Mae'r Byrddau Gwasanaethau Lleol (BGLI) yn ceisio sicrhau buddiannau i ddinasyddion drwy annog mwy o gydweithio ar draws yr holl wasanaethau cyhoeddus yng Nghymru. Er gwaethaf cael y cyfrifoldeb am gyflawni'r canlyniadau sydd wedi'u cynnwys yng Nghynllun Integredig Sengl Sir Benfro, nid yw'r Awdurdod wedi cael ei gynrychioli ar Fwrdd Gwasanaethau Lleol Sir Benfro. Yn ystod mis Mawrth 2015 derbyniodd yr Awdurdod wahoddiad i ddod yn aelodau o Fwrdd Gwasanaethau Lleol Sir Benfro. Bydd hyn yn gwella gallu'r Awdurdod i ddylanwadu ar ddarparu gwasanaethau cyhoeddus yn Sir Benfro.

Egwyddor 2

Aelodau a swyddogion yn cydweithio i gyflawni pwrpas cyffredin, gyda swyddogaethau a rolau wedi eu diffinio'n glir.

Gostyngiad yn y Grant i'r Parc Cenedlaethol ac yn yr Ardoll

Cymeradwywyd cyllideb refeniw gytbwys ar gyfer 2016/17 fis Chwefror 2016. Yn ffodus, mae'r Awdurdod wedi gallu ymdopi â'r pwysau blwyddyn ar ôl blwyddyn o gwtogi ar ein cyllid. Yn 2014/15, gwelodd yr Awdurdod gostyngiad o £349k, neu 7.4%, ac yn y flwyddyn ddilynol gostyngiad o 4.12% yn 2015/16 a 6.04% yn 2016/17. Felly, mae cyfanswm Grant ac Ardoll yr Awdurdod wedi gostwng £782k o £4,721k yn 2013/14 i £3,939k yn 2016/17. Pan gymhwysir y mynegai prisiau defnyddwyr, mae'r gostyngiad cyffredinol mewn termau real yn cyfateb i 24.5% am y cyfnod o 2013/14 i 2016/17.

Mae arfer yr Awdurdod o gynnal gweithdai ar y Gyllideb yn dilyn cyfarfod yr Awdurdod llawn wedi bod o gymorth mawr wrth ddatblygu'r gyllideb ar gyfer 2016/17 a strategaeth ariannol tymor canolig a chlustnodi meysydd i'w rhesymoli. Gyda thoriad o 17% a mwy mewn cyllid craidd dros yn y tair

blynedd diwethaf, bydd parhau i gynnal y gweithdai yn hanfodol os am lwyddo i reoli'r heriau cyllidebol a ragwelir yn y dyfodol.

Pwyllgor Craffu

Mae'r Aelodau a'r swyddogion â phroses graffu ar waith sy'n eu galluogi i asesu pa mor llwyddiannus yw polisiau yr Awdurdod Parc Cenedlaethol.

Hyfforddiant a Datblygu Aelodau a Swyddogion ar y Cyd

Yn ystod y flwyddyn cynhaliodd Aelodau a Swyddogion sawl rhaglen hyfforddiant ar y cyd oedd yn ymdrin â'r meysydd canlynol:

Cyflwyniad gan Glybiau Gwersylla a Charafanwyr
Gweithdy ar y cyd gyda Chyngor Sir Penfro ar Ddatblygiad o Arwyddocâd Cenedlaethol
Gweithdy Llywodraethu
Dylunio - gweithdy ar y cyd gyda Chyngor Sir Penfro
Cyflwyniad gan Awdurdod Porthladd Aberdaugleddau
Cyllid a Chraffu gan Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru
Ymweliad â Phentre Solar - Gweithdy ar y cyd gyda Chyngor Sir Penfro

Ymgynghori

Mae'r Aelodau wedi cyfrannu eu sylwadau at ymatebion i bapurau ymgynghori Llywodraeth Cymru, gan gynnwys: Law yn llaw at iechyd meddwl, Cod Ymarfer ar gyfer darpariaethau rheoli rhywogaethau yng Nghymru, Canllawiau Cynllunio Atodol Drafft ar Ynni Adnewyddadwy, Cynigion ar gyfer Ardaloedd Morol Cadwraeth Arbennig ac Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig newydd yn y moroedd o gwmpas Cymru, Protocol y Pwyllgor Cynllunio, Rheoleiddio caffael yng Nghymru, Strategaeth Arolygu Tir Halogedig 2016, Cael Cymru i Symud, Ymgynghori ar gyfraddau ffioedd a graddfeydd ffioedd 2017-18, Papur cwmpasu cyfraith Cynllunio yng Nghymru, Nodyn Cyngor Technegol Drafft 24: Yr Amgylchedd Hanesyddol, Rheoliadau a chanllawiau statudol ynghylch cynlluniau ardal yn dilyn yr asesiad poblogaeth, Cynigion ar gyfer deddfwriaeth eilaidd i ategu Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2016, ac amrywiol ddogfennau cyfarwyddyd ar arferion gorau, Apeliadau, costau a symiau dyddiol safonol, Cyfarwyddyd Ymarfer Rhif 3, Adolygiad o'r Ardaloedd Dynodedig a rhaglen weithredu i fynd i'r afael â llygredd nitradau yng Nghymru, Adolygiad o'r Rheoliadau Asesiad o'r Effaith Amgylcheddol (Amaethyddiaeth) (Cymru) 2007.

Fforwm Gweithwyr

Mae gan yr Awdurdod Fforwm Gweithwyr. Pwrpas y fforwm yw bod yn llwyfan i'r Aelodau ac i'r staff drafod ystod o faterion sy'n ymwneud â'r staff a chael dealltwriaeth oddi wrth ei gilydd ar faterion sy'n wynebu'r Awdurdod

Grwpiau Gorchwyl a Gorffen

Roedd grŵp gorchwyl a gorffen yr Awdurdod i'r ddarpariaeth yng nghanolfannau gwybodaeth i ymwelwyr wedi cyfrannu'n sylweddol i'r penderfyniadau ynglŷn â Chanolfannau Gwybodaeth Dinbych-y-pysgod a Threfdraeth. Roedd gwaith y grŵp gwasanaethau cymorth wedi parhau yn 2016 ac mae'r gwaith hwnnw ar hyn o bryd yn parhau.

Egwyddor 3

Hyrwyddo gwerthoedd i'r Awdurdod ac arddangos gwerthoedd llywodraethu da drwy gynnal safonau uchel o ymarweddiad ac ymddygiad.

Mae Cod Ymddygiad ar gyfer yr Aelodau a Chod Ymddygiad ar gyfer y Swyddogion yn ei le. Ymdrinnir â materion sy'n ymwneud â thorri'r Cod Ymddygiad gan y canlynol:

Y Pwyllgor Safonau

Cyfrifoldeb Pwyllgor Safonau'r Awdurdod yw hyrwyddo safonau uchel o ymddygiad gan Aelodau a Swyddogion. Mae'n gwneud hyn drwy gynghori ar y cod ymddygiad a hyrwyddo ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o'r cod ymddygiad ar gyfer Aelodau a'r cod ymddygiad ar gyfer swyddogion. Mae'r ddau god wedi'u cynnwys yng Nghyfansoddiad yr Awdurdod.

Swyddog Monitro

Mae swyddogaethau'r Swyddog Monitro statudol wedi'u nodi yn Adran 5 o Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 (fel y'i diwygiwyd) h.y. yn gryno, i adrodd i'r Awdurdod os yw'r Swyddog Monitro o'r farn y gall unrhyw gynnig, penderfyniad, neu hepgoriad gan yr Awdurdod fod yn anghyfreithlon neu'n gamweinyddu. Mae'r Swyddog Monitro yn cyflwyno Adroddiad Blynyddol ar ei waith i'r Pwyllgor Safonau ac i'r Awdurdod Parc Cenedlaethol.

Ombwdsmon Sector Cyhoeddus Cymru

Mae gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru awdurdodaeth dros swyddogaethau'r Awdurdod yn rhinwedd Deddf Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus (Cymru) 2005. Nid yw'r Ombwdsmon wedi gwneud unrhyw ymchwiliad i'r Awdurdod naill ai mewn perthynas ag unrhyw honiad o dorri Cod Ymddygiad yr Aelodau a fabwysiadwyd gan yr Awdurdod ar 25 Mehefin 2008. Serch hynny bu un ymchwiliad i broses gynllunio yr Awdurdod.

Aelodau'r Staff

Fel arfer, mae materion sy'n ymwneud ag ymddygiad y staff yn cael eu hystyried yn unol â gweithdrefnau'r Awdurdod ar Ddisgyblu, sydd fel arfer yn cael eu hadolygu yn unol â'r Strategaeth ar gyfer Pobl. Mae pob aelod o staff yr Awdurdod yn cael arfarniad o'u perfformiad yn flynyddol ac arfarniad cyn-derfynol. Mae'r broses hon yn gyfle i reolwyr a staff adolygu perfformiad yn y gorffennol, amlygu meysydd posibl o bryder, a chytuno ar amcanion yn y dyfodol i sicrhau bod yr amcanion hynny yn gysylltiedig â'r cynllun gwasanaeth/targedau corfforaethol.

Polisi Chwythu'r Chwiban

Yn y Ddeddf Datgelu er Lles y Cyhoedd 1998 mae'r Llywodraeth yn amddiffyn cyflogeion yn statudol sy'n 'chwythu'r chwiban' drwy siarad allan yn erbyn llygredd a chamymddwyn yn y gwaith. Mae hyn yn eu hamddiffyn yn erbyn erledigaeth a diswyddo. Mae'r Awdurdod wedi cymeradwyo a mabwysiadu'r cyfryw bolisi yn 2002 a ddiweddarwyd yn 2009. Yn ei ymrwymiad i'r safonau uchaf o onestrwydd, cywirdeb ac atebolrwydd, dywed "Mae'r Awdurdod yn annog gweithwyr ac eraill sydd â phryderon difrifol am waith yr Awdurdod i ddod ymlaen a chodi eu pryderon gyda'r Awdurdod".

Polisi Diogelu

Fis Awst 2014 cymeradwyodd yr Awdurdod bolisi diogelu. Nod y polisi yw sicrhau bod arferion gwaith cadarn yn eu lle sy'n rhoi diogelu yn flaenoriaeth ac sydd yn effeithiol o ran rheoli risg i'r grwpiau agored i niwed, ond fydd hefyd yn amddiffyn staff a gwirfoddolwyr rhag honiadau anghyfiawn neu faleisus.

Polisi Gwrth-dwyll a Llwgrwobrwyo

Mae'r Awdurdod wedi cymeradwyo Polisi Gwrth-dwyll a Llwgrwobrwyo. Mae'r polisi yn cwmpasu holl weithwyr, gwirfoddolwyr ac Aelodau'r Awdurdod. Mae'r polisi yn cynnwys y newidiadau i'r ddeddfwriaeth llwgrwobrwyo sydd wedi'u cynnwys yn Neddf Llwgrwobrwyo 2010. Mae Deddf Llwgrwobrwyo 2010 yn pennu troseddau ac mae unigolion sy'n euog yn gallu wynebu dirwy

ddiderfyn a charchar hyd at ddeng mlynedd. Pan fo sefydliad ei hun yn euog o'r tramgwydd yna mae'r gosb yn ddirwy ddiderfyn.

Safonau Ariannol

Yn ddiweddar, mae'r Awdurdod wedi diwygio ei Safonau Ariannol. Diben y Safonau Ariannol yw bod yn fframwaith ariannol y gall yr Awdurdod weithredu o'i fewn a bod yn gymorth i'r Awdurdod sicrhau:

- y cydymffurfir â deddfwriaeth.
- bod asedau'r Awdurdod yn cael eu diogelu.
- bod yr arian sydd ar gael yn cael ei wario'n ddoeth ac yn effeithlon.
- creu incwm priodol.
- llwyddo i gael y gwerth gorau.

Egwyddor 4

Gwneud penderfyniadau gwybodus a thryloyw sy'n destun craffu effeithiol a rheoli risg.

Mae'r Awdurdod wedi cymryd y camau canlynol i wella ei brosesau a'i strwythurau a hefyd i fynd i'r afael â materion a nodwyd o risg.

Rheoli Risg

Yn dilyn argymhelliad yr Archwilydd Mewnol mae'r Gofrestr Risg yn cael ei chyflwyno yn awr gerbron pob cyfarfod o'r Pwyllgor Archwilio ac Adolygu Gwasanaethau Corfforaethol yn ogystal â'r Pwyllgor Adolygu Gweithredol, ac yn flynyddol gerbron yr Awdurdod llawn. Mae'r Tîm Arwain yn adolygu'r gofrestr yn gyson pan adolygir y risgiau cyfredol a phan gaiff risgiau newydd eu gwerthuso.

Rheoli Perfformiad

Mae'r Awdurdod wedi gwneud cytundeb am ddwy flynedd arall i ddefnyddio'r system Ffynnon o reoli perfformiad. Mae'r staff yn gyson yn diweddarau'r system Ffynnon yn uniongyrchol â gwybodaeth i ddiweddarau adroddiadau ar berfformiad.

Uwchraddio systemau seilwaith

Yn ystod 2016/17 gwnaeth yr Awdurdod fuddsoddiadau pellach yn y systemau technoleg gwybodaeth canlynol; system rheoli dogfennau cynllunio, a'r systemau Pobl y Parc, Parcnet ac EPOS.

Archwiliad Mewnol 2016/17

Fel rhan o raglen llywodraethu corfforaethol yr Awdurdod, roedd archwilwyr mewnol yr Awdurdod, sef Gateway Assure, wedi gwneud asesiad risg ar bob un o'i wasanaethau, oedd yn sail i'r gwaith a wnaed ganddynt yn ystod 2016/17. Roedd yr Archwiliad yn canolbwyntio ar y meysydd canlynol:

- Adolygiad o Gynllun Gweithredu y Flwyddyn Flaenorol y cytunwyd arno
- Mesurau Allweddol o Reolaeth Ariannol – Caffael a Chredydwy
- Llywodraethu Gwybodaeth - Llywodraethu Corfforaethol
- Rheoli Perfformiad
- Ffioedd Cynllunio
- Adolygiad Adrannol – Arolwg Meincnodi

Barn y Prif Weithredwr Archwilio

Yng nghyfarfod y Pwyllgor Archwilio ac Adolygu Gwasanaethau Corfforaethol a gynhaliwyd fis Mai 2017, rhoddodd Gateway Assure, sef Archwilwyr Mewnol yr Awdurdod, y farn archwilio ganlynol am y flwyddyn 2016/17:

“Ar y cyfan, yn ein barn ni, ar sail yr adolygiadau a berfformiwyd yn ystod y flwyddyn, mae gan Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro:

- system ddigonol ac effeithiol o reoli risg;
- system ddigonol ac effeithiol o lywodraethu; a
- phrosesau digonol ac effeithiol o reoli.”

Pwyllgorau

Mae arweinwyr tîm gwasanaeth unigol yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Aelodau am eu Pwyllgor Adolygu perthnasol gyda manylion am y gwaith sy'n mynd rhagddo o fewn y tîm. Cedwir dogfennau clir o benderfyniadau, agendâu a chofnodion cyfarfodydd. Felly mae'r Aelodau yn gwneud

penderfyniadau ar sail gwybodaeth amserol a chywir, er bod rhai penderfyniadau yn cael eu gohirio er mwyn i Aelodau gael rhagor o amser i ystyried eu penderfyniadau. Bu'r Aelodau yn adolygu strwythur y pwyllgorau tua diwedd y flwyddyn gan wneud argymhellion lle roedd hynny'n briodol.

Adroddiadau Swyddfa Archwilio Cymru

Mae Swyddfa Archwilio Cymru yn ffurfio barn ar eu hadolygiad o berfformiad yr Awdurdod a'r Datganiadau o Gyfrifon a gofnodir yn Llythyr Asesu Gwelliant Swyddfa Archwilio Cymru ac yn yr adroddiad ISA 260. Nid oedd Adroddiad Gwella Blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru 2013/14 ar gael yn 2014/15 i weithredu ar unrhyw argymhellion.

Adolygiad Llywodraethu Awdurdodau Parciau Cenedlaethol gan Swyddfa Archwilio Cymru

Yn dilyn ymgynghoriad yr Archwilydd Cyffredinol ar Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a'r archwiliad, cytunodd y tri Awdurdod Parc Cenedlaethol yng Nghymru i weithio gyda Swyddfa Archwilio Cymru wrth dreialu ymagweddau at archwilio o dan y Ddeddf. Cytunwyd y bydd Swyddfa Archwilio Cymru yn cynnal cyfres o adolygiadau llywodraethu dros y pedair blynedd nesaf a anelir at hwyluso gwell llywodraethu yng nghyd-destun Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Yn 2016-17, mae Swyddfa Archwilio Cymru wedi bod yn cynnal adolygiad llywodraethu o ddiwylliant llywodraethu oedd yn cynnwys gweithgareddau arolygu a gweithdai gyda'r staff a'r Aelodau.

Meincnodi

Mae'r Awdurdod yn ymgymryd â gweithgareddau meincnodi ar draws nifer o feysydd. Caiff dangosyddion perfformiad allweddol o fewn y Cynllun Corfforaethol blynyddol eu meincnodi yn erbyn Awdurdodau Parciau Cenedlaethol eraill lle mae data cymharol ar gael. Mae'r Awdurdod yn cyflwyno Adroddiad Perfformiad Blynyddol bob mis Tachwedd fel rhan o Fframwaith Perfformiad Cynllunio Llywodraeth Cymru. Mae'r adroddiad blynyddol yn trafod sut mae'r Awdurdod wedi perfformio yn erbyn y dangosyddion, gan nodi'r hyn a wnaed yn dda fel y gellir rhannu hyn gydag eraill, a pha gamau y gellid eu cymryd i fynd i'r afael â meysydd perfformiad sydd angen eu gwella. Drwy'r Fframwaith, mae'r Awdurdod yn gallu meincnodi ei berfformiad yn erbyn Awdurdodau Cynllunio eraill yng Nghymru.

Mewn cydweithrediad â Pharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog, mae'r Awdurdod wedi comisiynu ei archwilwyr mewnol i ymgymryd ag ymarferiad meincnodi 15 Parc Cenedlaethol ar gostau cynnal. Cyflwynwyd y canfyddiadau gerbron yr Awdurdod ar y 29^{ain} o Fawrth 2017.

Egwyddor 5

Datblygu capasiti a gallu Aelodau a Swyddogion i fod yn effeithiol.

Mae'r Awdurdod wedi ymgymryd â'r canlynol i ddatblygu capasiti a gallu Aelodau:

Archwiliad Sgiliau

Yn ystod y flwyddyn gwnaeth yr Awdurdod Archwiliad o Sgiliau'r Aelodau. Roedd y wybodaeth hon wedi cyfrannu at y gwaith o gynllunio sesiynau hyfforddiant yn y dyfodol, a chyflwynwyd y wybodaeth hon hefyd i Lywodraeth Cymru i'w cynorthwyo gyda'r broses o benodi dau Aelod newydd i'r Awdurdod.

Siarter Cymru ar gyfer Cefnogi a Datblygu Aelodau

Mae gan yr Awdurdod statws Siarter ar hyn o bryd ar gyfer Cefnogi a Datblygu Aelodau.

Datblygu Staff

Mae anghenion dysgu a datblygu yn cael eu clustnodi yn yr adolygiadau perfformiad blynyddol ac anghenion blaenoriaeth 1 yw sail y cynlluniau ar gyfer y flwyddyn. Mae pob aelod newydd o staff yn cael eu 'sefydlu' yn unigol pan fyddant yn dechrau ar eu swydd, yn ogystal â chwrs sefydlu corfforaethol blynyddol gyda'r Prif Weithredwr a'r Cyfarwyddwyr, a'r cyfle i fynychu digwyddiad i bob Parc Cenedlaethol yn y DU. Mae hyfforddiant priodol a ardystiwyd yn cael ei glustnodi a'i drefnu gyda chyrtsiau gloywi bob hyn a hyn.

Yn 2015-16 roedd y Cytundeb Lefel Gwasanaeth 3-blynedd gyda Chyngor Sir Penfro wedi cyflwyno rhaglen o gyfleoedd dysgu yn ystod yr hydref/gaeaf ar gyfer y tîm arweinyddiaeth ac arweinwyr tîm, ynghyd â rhywfaint o hyfforddiant. Hefyd roedd y rheolwyr perthnasol wedi bod mewn gweithdy ar Asesu'r Effaith ar Gydraddoldeb. Cynhelir rhaglen reolaidd o ddigwyddiadau hyfforddi ac ennyn ymwybyddiaeth amser cinio. Mae rhaglen hyfforddi gyda thîm Gweithredu Iechyd Meddwl Gorllewin Cymru yn parhau, gan gynnwys ar gyfer arweinwyr tîm yn eu rôl fel rheolwyr pobl. Cymerodd dros 50 o staff ran mewn sesiynau yn cyflwyno Ymwybyddiaeth Ofalgar fel cymorth i lesiant.

Iechyd a Diogelwch

Cafodd archwiliad mewnol o Iechyd a Diogelwch ei wneud yn ystod 2015/16 pan gafwyd sicrwydd sylweddol. Mae'r Awdurdod yn cynhyrchu Cynllun Iechyd a Diogelwch blynyddol sy'n nodi ei flaenoriaethau ar gyfer y flwyddyn. Derbyniodd yr Aelodau adroddiad blynyddol cynhwysfawr fis Tachwedd 2016 gan gymeradwyo set o flaenoriaethau a chamau gweithredu. Cynhaliodd Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch arolwg yn dilyn adroddiad RIDDOR am gyflwr iechyd cysylltiedig â gwaith. Mae tri arweinydd tîm wedi llwyddo i gwblhau cwrs achrededig 4 diwrnod IOSH 'Rheoli'n Ddiogel' ac mae pob rheolwr wedi cymryd rhan mewn gweithdy i loywi dealltwriaeth y rheolwyr o godi a chario yn y gwaith.

Datblygu Staff.

Roedd arweinyddion tîm a'r staff gweinyddol wedi cymryd rhan mewn rhaglenni datblygu proffesiynol sy'n cael eu rhedeg gan Gyngor Sir Penfro. Yn ystod y flwyddyn dechreuwyd ar raglen ar draws yr Awdurdod i gynorthwyo staff gweinyddol.

Egwyddor 6

Ymgysylltu â phobl leol a rhanddeiliaid eraill i sicrhau atebolrwydd cyhoeddus cadarn.

Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf mae'r Awdurdod wedi ceisio ymgysylltu â phobl leol a rhanddeiliaid drwy amrywiaeth o ymgynghoriadau. Yn dilyn arolwg y llynedd o'r cynghorau cymuned, mae sesiynau hyfforddiant ar gynllunio wedi cael eu darparu i bob cyngor a ofynnodd am sesiwn.

Mae'r Awdurdod yn bwriadu parhau i ymgynghori â thrigolion, ymwelwyr, sefydliadau a rhanddeiliaid eraill ar strategaeth tymor hir ar ddarparu gwasanaethau ar y cyllid a ragwelir fydd wedi'i gwtogi dros y blynyddoedd nesaf.

Cynllun Cydraddoldeb Strategol

Ymunodd yr Awdurdod â chonsortium o'r mwyafrif o gyrff cyhoeddus yn ne-orllewin Cymru i gynnal arolwg cynhwysfawr o ganfyddiad am faterion cydraddoldeb a reolwyd gan Gyngor Sir Caerfyrddin. Fis Ebrill 2016 cymeradwyodd yr Awdurdod Gynllun Cydraddoldeb Strategol diwygiedig.

Trefniadau gweithio mewn partneriaeth

Mae'r Awdurdod yn gweithio gyda nifer o gyrff allanol i helpu i wella gwerth am arian, ac wrth gyfathrebu ag amrywiol grwpiau diddordeb, i gyflawni nifer o brosiectau cyffredin, e.e.:

- Cyngor Sir Caerfyrddin; Cytundebau Lefel Gwasanaeth Cyflogres/Pensiwn. Mwynau
- Grŵp Pwrcasu Awdurdodau Lleol De Cymru;
- Awdurdodau Parciau Cenedlaethol Bannau Brycheiniog ac Eryri; yswiriant broceriaeth / caffael systemau technoleg gwybodaeth ar y cyd, a phrosiect Mosaic, ymgynghori â'r Gymuned; bu ymgysylltu sylweddol â Chynghorau Tref a Chymuned ar y newidiadau yn y canllawiau cynllunio ac ar flaenoriaethau cyllideb yr Awdurdod.
- Rhaglen Tirweddau'r Dyfodol Cymru
- Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus
- Cynllun prentisiaeth gyda Pharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog a Chyngor Bwrdeistref Torfaen
- Partneriaeth Parciau Cenedlaethol ar opsiynau cyfrifoldeb cymdeithasol corfforaethol a ffynonellau eraill o nawdd
- Parciau Cenedlaethol y DU ar feincnodi gwasanaethau cynnal.

VI. Materion Llywodraethu Arwyddocaol

Materion Llywodraethu a Glustnodwyd	Camau i'w cymryd
Systemau Rheoli Dogfennau	Adolygu systemau eraill
Effaith y Rhaglen Tirweddau'r Dyfodol	Bydd adolygiad yn cael ei wneud i gael mynediad i ganlyniad y rhaglen.
Arian Grant y Parc Cenedlaethol	Parhau i weithio gyda Llywodraeth Cymru i ymateb i'r sefyllfa ariannu ac i ddatblygu cynllun ariannu tymor canolig.
Ymyrryd ar Fusnes	Bydd grŵp mewnol yn cael ei sefydlu i arwain pob agwedd ar barhad busnes.
Cydymffurfio â'r Ddeddf Cydraddoldeb	Parhau i adolygu i sicrhau y cydymffurfir â'r Ddeddf.
Llywodraethu Gwybodaeth	Bydd y Swyddog Perfformiad a Chydymffurfiaeth yn gwneud adolygiad ar Lywodraethu Gwybodaeth fydd yn llywio'r cynlluniau hyfforddiant i'r staff.
Newid yn Aelodaeth yr Awdurdod	Bydd y newid yn aelodaeth yr Awdurdod yn cael ei reoli yn effeithiol, a darperir y broses sefydlu a'r hyfforddiant angenrheidiol.

VII. BARN

Rydym yn cynnig cymryd camau yn ystod y flwyddyn nesaf i fynd i'r afael â'r materion y cyfeirir atynt yn rhan IV i wella ein trefniadau llywodraethu eto fyth. Rydym yn fodlon y bydd y camau hyn yn mynd i'r afael â'r angen am welliannau a glustnodwyd yn ein hadolygiad o effeithiolrwydd, a byddwn yn monitro'r camau a gymerwyd i'w gweithredu fel rhan o'n hadolygiad blynyddol nesaf.

LLOFNODWYD _____
Cadeirydd

DYDDIEDIG _____

LLOFNODWYD _____
Prif Weithredwr

DYDDIAD _____

LLOFNODWYD _____
Swyddog Adran 151

DYDDIAD _____

Adroddiad archwilio arfaethedig yr Archwilydd Penodedig i Aelodau Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro

Rwyf wedi archwilio datganiadau cyfrifyddu a nodiadau cysylltiedig Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2017 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau cyfrifyddu Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro yn cynnwys y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, a'r Datganiad Llif Arian,

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r Cod Ymarfer ar Gadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2016-17 yn seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRSs).

Priod gyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol a'r archwilydd annibynnol

Fel yr eglurwyd yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon [a welir ar dudalen 58], mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad o gyfrifon sy'n rhoi darlun gwir a theg.

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon). Mae'r safonau hynny yn ei gwneud yn ofynnol i mi gydymffurfio â Safonau Moesegol y Bwrdd Arferion Archwilio ar gyfer Archwilwyr.

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau cyfrifyddu

Mae archwiliad yn golygu cael tystiolaeth am y symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig i roi sicrwydd rhesymol bod y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, a achoswyd drwy dwyll neu gamgymeriad. Mae hyn yn cynnwys asesu a yw'r polisïau cyfrifyddu yn briodol i amgylchiadau Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro ac a ydynt wedi'u cymhwysu'n gyson a'u datgelu'n ddigonol; a yw'r amcangyfrifon cyfrifyddu arwyddocaol a wnaed gan y swyddog ariannol cyfrifol yn rhesymol, a'r modd y mae'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn cael eu cyflwyno yn gyffredinol.

Yn ogystal, yr wyf wedi darllen yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol yn yr Adroddiad Naratif er mwyn nodi anghysondebau perthnasol â'r datganiadau cyfrifyddu a archwiliwyd a'r nodiadau cysylltiedig. Os dof yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau perthnasol amlwg, ystyriaf y goblygiadau ar gyfer fy adroddiad.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro

Yn fy marn i, mae'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro ar 31 Mawrth 2016 ac o'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2015-16.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r wybodaeth a gynhwysir yn yr Adroddiad Naratif am y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig wedi cael eu paratoi ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd ynghylch y Datganiad Llywodraethu y cyflwynaf adroddiad i chi arno, os, yn fy marn i, nad yw yn cydymffurfio â'r 'Fframwaith Cyflawni Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol' a gyhoeddwyd gan CIPFA/SOLACE fis Mehefin 2007, neu os yw'r datganiad yn anghyson â gwybodaeth arall yr wyf yn ymwybodol ohoni o'm harchwiliad.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Yr wyf yn tystio fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Awdurdod Parc Cenedlaethol Arfordir Penfro yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a'r Cod Ymarfer Archwilio a gyhoeddwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Anthony Barrett

Archwilydd Cyffredinol Cynorthwyol

24 Heol y Gadeirlan

Caerdydd

CF11 9LJ

Dyddiad:

Atodiad I

Rhestr o Lwfansau a Threuliau Aelodau a Dalwyd yn y Flwyddyn Ariannol 2016/17

ENW	Cyflog Sylfaenol	Cyflog Uwch	Teithio a chynhaliaeth	% presenoldeb
Cyngh ST Hudson	3,600		117	68%
Mr D Ellis*	2,250	1,250	39	88%
Cyngh M Williams	3,600		166	100%
Cyngh PJ Morgan	3,600		270	95%
Cyngh DGM James		12,300	1,707	95%
Mrs GM Hayward ****		6,000	675	91%
Mr AE Sangster	3,600		400	96%
Cyngh LM Jenkins ****	3,600		844	90%
Ms CM Gwyther	3,600		0	59%
Mr AG Archer ****	3,600		1,003	71%
Mrs MJ Thomas **	2,400		779	73%
Cyngh NP Harries	3,600		741	91%
Cyngh RS Owens ****	3,600		448	95%
Cyngh DWM Rees	3,600		589	67%
Cyngh RP Kilmister ***	3,252		515	95%
Cyngh AW Wilcox	3,600		0	91%
Cyngh M Evans*	3,600		0	59%
Cyngh RM Lewis	-		0	90%
Cyfanswm	51,102	19,550	8,293	84%
<p>* Daeth cyfnod ei swydd i ben yn ystod y flwyddyn ac am ran o'r flwyddyn bu'n Ddirprwy Gadeirydd. ** Daeth cyfnod ei swydd i ben yn ystod y flwyddyn. *** Rhoddodd y gorau dros-dro i'w swydd tra'n ymgeisydd yn etholiadau Llywodraeth Cymru. **** Yn cynnwys teithio a chynhaliaeth ychwanegol a dalwyd oherwydd mynychu proses apêl yn Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog.</p>				